

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

Aiškinamasis raštas

**V. Sprendiniai
(nauja redakcija)**

Planavimo organizatorius:
Pakruojo rajono savivaldybės administracija

Pakruojo rajono savivaldybės
administracijos direktorius
VIRGINIJUS GRIGONIS

Plano rengėjas:
U „Atkulos projektai“

Individuali įmonė
„Atkulos projektai“
Projekto vadovė
Laimutė JANULIENĖ

Pakruojo rajono savivaldybės administracijos
Strateginės plėtros ir statybos skyriaus
Architektūros poskyrio vedėjas
Artūras Šukys

Vilnius, 2013 m.

TURINYS

I. BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ SUDETIS IR TAIKYMO TVARKA	3
II. BENDROJO PLANO SPRENDINIAI.....	4
1. BENDROSIOS NUOSTATOS.....	4
2. GAMTOS IR KULTŪROS IŠTEKLIŲ NAUDOJIMO SPRENDINIAI.....	8
2.1 KRAŠTOVAIZDŽIO APSAUGA IR NAUDOJIMAS	8
2.2 APLINKOS KOKYBĖ (<i>nauja redakcija</i>).....	9
2.3 KULTŪROS PAVELDO NAUDOJIMAS IR APSAUGA	9
3. GYVENVIEČIŲ SISTEMOS PLĖTROS SPRENDINIAI	13
3.1 CENTRINIŲ GYVENVIEČIŲ SISTEMA	13
3.2 SOCIALINĖS INFRASTRUKTŪROS PLĖTOJIMAS.....	14
3.3 BŪSTO PLĖTROS SPRENDINIAI.....	15
3.4 PASLAUGŲ GYVENTOJAMS IR VERSLUI PLĖTRA	17
4. ŪKIO PLĖTROS SPRENDINIAI	17
4.1 ŽEMĖS IR MIŠKŲ ŪKIO PLĖTRA	17
4.2 TURIZMO IR REKREACIJOS PLĖTRA	19
4.3 PRAMONĖS IR VERSLO PLĖTRA (<i>nauja redakcija</i>).....	21
5. ŽEMĖS NAUDOJIMO SPRENDINIAI.....	22
5.1 ŽEMĖS FONDO STRUKTŪRA IR JOS POKYČIŲ PROGNOZĖ.....	22
5.2 PLANUOJAMI ŽEMĖS NAUDOJIMO PRIORITETAI (KONCEPCIJA)	24
5.3 BIOPRODUKČINIO ŪKIO PLĖTRA.....	27
5.4 TERITORIJOS NAUDOJIMO REGLAMENTAI.....	28
6. SUSISIEKIMO SISTEMOS PLĖTROS SPRENDINIAI.....	51
6.1 AUTOMOBILIŲ KELIAI.....	51
6.2 PASIENIO KONTROLĖS PUNKTAS.....	56
6.3 GELEŽINKELIS	56
6.4 DVIRAČIŲ TAKAI IR TURIZMO TRASOS.....	56
6.5 TERITORIJŲ REZERVAVIMAS SUSISIEKIMO SISTEMOS PLĖTRAI VALSTYBĖS IR APSKRITIES SVARBOS OBJEKTAMS.....	57
7. INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS SISTEMŲ PLĖTROS SPRENDINIAI	57
7.1 BENDROSIOS NUOSTATOS	57
7.2 VANDENTIEKA IR VANDENVALA	57
7.3 ELEKTROS ENERGIJOS TIEKIMAS	67
7.4 ŠILUMOS TIEKIMAS	68
7.5 DUJŲ TIEKIMAS.....	75
7.6 ATLIEKŲ TVARKYMAS.....	76
7.7 TELEKOMUNIKACIJOS IR RYŠIAI	78
7.8 TERITORIJŲ REZERVAVIMAS INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS SISTEMŲ PLĖTRAI, VALSTYBĖS IR APSKRITIES SVARBOS OBJEKTAMS	79
8. TERITORIJOS, KURIOMS BŪTINA PARENGTI VIETOS LYGMENS TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTUS.....	80
PRIEDAI.....	81

I. BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ SUDĖTIS IR TAIKYMO TVARKA

Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių sudėtis:

- Bendrosios nuostatos (Bendrosios erdvinės plėtros koncepcijos brėžinys);
- Gamtos ir kultūros išteklių naudojimo sprendiniai (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys; Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinys; Miškų išdėstymo brėžinys);
- Veiklos apribojimų sprendiniai (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys ir 5.4.2 lentelė. Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentai);
- Gyvenviečių sistemos plėtros sprendiniai (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys);
- Ūkio plėtros sprendiniai (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys ir Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinys);
- Žemės naudojimo sprendiniai (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys, Miškų išdėstymo brėžinys, Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinys ir Teritorijos inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo brėžinys, 5.4.2 lentelė. Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentai);
- Susisiekimo sistemos plėtros sprendiniai (Teritorijos inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo brėžinys);
- Inžinerinės infrastruktūros plėtros sprendiniai (Teritorijos inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo brėžinys);
- Teritorijų rezervuojamų visuomenės poreikiams sąrašai (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys);
- Teritorijų, kurioms būtina parengti vietos lygmens teritorijų planavimo dokumentus sąrašas (schema).

Taikymo tvarka

Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniais privalo vadovautis valstybės institucijos, savivaldybės, visuomeninės ir nevyriausybinės organizacijos, fiziniai ir juridiniai asmenys, planuojantys ar vykdantys veiklą šioje teritorijoje. Jeigu Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniuose nėra suformuluotos aiškios nuostatos dėl konkrečios veiklos, tuomet reikia vadovautis bendrojo plano sprendinių bendrosiomis nuostatomis (žr. II.1. skyrių).

Ginčo atvejais prioritetą teikiamas viešajam interesui, t.y. žmogaus sveikatai, ekstremalių situacijų prevencijai, viešųjų paslaugų plėtrai, aplinkos ir kultūros paveldo vertybių apsaugai, žemės ūkio naudmenų ir miško išteklių apsaugai, infrastruktūros plėtrai.

II. BENDROJO PLANO SPRENDINIAI

1. BENDROSIO NUOSTATOS

PLĖTROS PRIELAIDOS IR TIKSLAI

Vadovaujantis parengtomis rajono plėtros prognozėmis nustatomos svarbiausios planuojamos teritorijos plėtros prielaidos, t. y. konkrečių objektų ar veiklos sričių plėtra, kuri galėtų radikaliai paveikti ne tik konkrečią, nedidelio ploto teritoriją (pvz., seniūniją), tačiau viso rajono veiklą ir kraštovaizdžio struktūrą.

Prielaidos

- **Gyvulininkystės plėtra.** Pastarųjų metų išaugę gyvulininkystės gamybos mastai turėjo teigiamos įtakos ekonominiams rajono rodikliams. Šią žemės ūkio plėtros kryptį tikimasi išlaikyti iki planuojamo periodo pabaigos. Išvystytos žemdirbystės pagrindu planuojama plėtoti mėsinę galvijininkystę ir pieno ūkį, taip pat kiaulininkystę. Šios tendencijos darys didelę įtaką bendrai teritorijos raidai. Plėtojantis gyvulininkystei, svarbu imtis prevencinių priemonių aplinkosauginėms problemoms išvengti. *Tam tikslui numatomas rengti specialusis planas.* Būtina ieškoti galimybių atliekas, kuriomis laistomi laukai, arba jų dalį naudoti kaip atsinaujinantį energijos šaltinį, tuo pačiu plėtojant ir rajono energetikos sektorių.
- **Paslaugų gyventojams ir verslui plėtra.** Gyventojų skaičius mažėja visoje Lietuvoje, taip pat ir Pakruojo rajono savivaldybėje. Tačiau prognozuojama, kad plėtojantis moderniam žemės ūkiui, turizmui ir smulkiesiems verslams gyvenimo kokybė gerės. Pakruojo rajono savivaldybėje tai bus susiję su sparčia paslaugų sektoriaus plėtra naudojant vietos išteklius.
- **Buvusių karjerų panaudojimas.** Išeksplatuotų karjerų žemės plotai gali būti panaudojami veiklai, kuri didintų Pakruojo rajono patrauklumą investuotojams, turistams, pvz. šioje žemėje gali būti kuriami pramogų centrai. Pramogų plėtra šiose teritorijose turėtų lemti tiek ekonominės, tiek ir socialinės aplinkos pagerėjimą (naujos darbo vietos gyventojams, įdomesnis laisvalaikis).
- **Rekreacijos ir turizmo plėtra.** Šių sričių plėtra turi būti nukreipiama į Pakruojo rajono kaip pramogų ir laisvalaikio paslaugų vietovės populiarinimą. Čia išplėtojus turizmo paslaugas ir infrastruktūrą, tikėtina, kad malonaus laisvalaikio leidimo galimybės, turėtų privilioti turistus iš „intensyviai dirbančių“ aplinkinių savivaldybių teritorijų (Šiaulių, Panevėžio, Radviliškio rajonų ir miestų).

KRAŠTOTVARKINĖS AŠYS IR PLĖTROS KRYPTYS (KONCEPCIJA)

Rajono erdvinė plėtra

Svarbiausia rajono erdvinės plėtros prielaida yra kokybinė socialinių ir ekonominių procesų rajone plėtra, naudojant vietos išteklius, galimybes ir potencialą. Erdvinės plėtros koncepcijos paskirtis yra bendroms plėtros ašims ar branduoliams planuojamoje teritorijoje formuoti, bendriesiems plėtros ir apsaugos prioritetams, gyvenamųjų vietovių plėtros kryptims ir mastams nustatyti.

Ateityje, šalia šiuo metu stipriausio lokalinio **plėtros centro Pakruojo miesto**, siūloma stiprinti **Linkuvos miestą**, kaip naują plėtojama rajono lygmens aptarnavimo (paslaugų plėtros) centrą. Bendras **Pakruojo – Linkuvos arealas** plėtojamas Šiaulių regiono plėtros tolygumui palaikyti. Taigi, vadovaujantis Šiaulių apskrities teritorijos bendrojo plano koncepcijos nuostatomis, siūloma apjungti dviejų rajono miestų potencialą ir suformuoti **Pakruojo rajono savivaldybės plėtros branduolį**, kuris apimtų teritoriją tarp Pakruojo ir Linkuvos miestų, Petrašiūnų, Pakruojo, Rozalimo, Klovainių ir Balsių kaimų.

Darniai rajono plėtrai svarbūs yra koncepcijoje numatomi rajono **plėtros pcentriai**, kurie dekoncentruotų plėtros potencialą rajono teritorijoje ir būtų svarbiais vietinės reikšmės aptarnavimo (paslaugų plėtros) centrais. Plėtros pcentriais Pakruojo rajone laikytini **Klovainiai, Rozalimas, Žeimelis, Lygumai, Pašvitinys**.

Visi rajono plėtros centrai ir pcentriai sujungti tarpusavyje įvairaus intensyvumo ir reikšmės socialiniais ir ekonomiais ryšiais, kurie pasiskleidžia planuojamos teritorijos kelių tinkle. Ryšių ir kelių tinklo pagrindu rajono teritorijoje susiformuoja šie **ekonominės ir socialinės integracijos koridoriai (ašys)** nuo plėtros centrų Pakruojo ir Linkuvos:

- per Ūdekus ar Guostagalį iki Žeimelio (krašto kelias Nr. 211 „Linkuva-Žeimelis“) ir toliau Bauskės arba Joniščio link;
- per Triškonus ar Gaižūnus iki Pašvitinio (krašto kelias Nr.152 „Joniškis-Linkuva“);
- iki Lygumų (rajoniniu keliu Nr. 2908 „Pakruojis-Lygumai-Naisiai“);
- iki Rozalimo (krašto keliu Nr.149 „Smilgiai- Pakruojis“);
- iki Klovainių (rajoniniu keliu Nr. 2909 „Pakruojis-Klovainiai“).

Rajono ekonominės ir socialinės integracijos koridoriai susieja Pakruojo regioną su Šiaulių regiono, Lietuvos ir Europos plėtros centrais, pcentriais, plėtros ašimis bei kitais ekonominio ir socialinio aktyvumo dariniais. Svarbiausios rajono urbanistinės integracijos jungtys (ašys) yra šios:

- Pakruojis – Smilgiai (krašto kelias Nr. 149 „Smilgiai- Pakruojis“);
- Šiauliai – Pasvalys (krašto kelias Nr. 150 „Šiauliai-Pakruojis-Pasvalys“);
- Pakruojis –Linkuva (krašto kelias Nr. 151 „Pakruojis-Linkuva“).

Esamų gamtinių išteklių naudojimas

Koncepcijoje formuojamos **gamtinės ašys**, kurių paskirtis nurodyti teritorijas gamtos apsaugai bei ekologinės žemdirbystės ir miškininkystės tam tikrose teritorijose plėtojimui. Gamtinės ašys apjungia visas Pakruojo rajone esančias saugomas teritorijas (NATURA 2000 paukščių apsaugai svarbią teritoriją – Gedžiūnų miško biosferos poligoną; valstybinius Laumekių botaninį, Laumenio botaninį-zoologinį, Glebavo pedologinį, Linkuvos

geomorfologinį, Draumėnų kraštovaizdžio, Daugyvenės hidrografinį draustinį; Rozalimo miško parką) bei miško ūkiui ir ekologiškai žemdirbystei svarbius miško plotus prie rajono pietrytinės ribos, prie Linkuvos ir Pakruojo miestų.

Žemės plotai, esantys centrinėje rajono dalyje prie rytinės Gedžiūnų miško biosferos poligono ribos bei kelio Smilgiai-Pakruojis dešinėje pusėje tarp Rozalimo ir Klovainių, kuriuose išžvalgyti dolomito telkiniai, skiriami **gavybos ir su ja susijusios pramonės plėtrai**. **Gavybos infrastruktūros centrus**, kuriuose turi būti kuriama gavybos infrastruktūra, siūloma plėtoti Petrašiūnuose ir Klovainiuose.

Ūkio plėtra

Palaikyti ir stiprinti esamą svarbiausią ūkio veiklą – **žemės ūkį**, didinti rajono žemės ūkio gamybos konkurencingumą. Šiuo požiūriu svarbu yra pakankamai išplėtoti objektų, teikiančių paslaugas (konsultacines, finansines, socialines ir kt.) ūkininkams ir kaimo gyventojams, tinklą. Smulkaus ir vidutinio **verslo paslaugas** (finansines, konsultacines, komunikacijų, nekilnojamojo turto ir kt.) siūloma plėtoti Žeimelyje, Linkuvoje, Lygumuose ir Rozalime.

Rajono teritorijoje esamas **pramonės teritorijas** prie Pakruojo ir Linkuvos miestų siūloma planuojamu laikotarpiu rezervuoti pramonės bei smulkaus ir vidutinio verslo plėtrai.

Turizmas ir rekreacija

Plėtojant turizmą planuojamoje teritorijoje siūloma vadovautis pramogų ir laisvalaikio paslaugų plėtros idėja, pasinaudojant Pakruojo rajono geografinės vietos išskirtinumą (vieta netoli svarbių Lietuvos turizmo rinkų Panevėžio ir Šiaulių miestų). Formuojama bendra rajono **turizmo plėtros zona**, kuri sutampa su pagrindinėmis turistų srautų kryptimis (esamomis ir tikėtinomis) ir apibrėžia rajono teritorijas (2-3 km į abi puses nuo krašto kelio), kuriose plėtotinos turizmo paslaugos ir infrastruktūra. Turizmo zoną papildoma numatytos galimos **rekreacijos plėtros teritorijos**, esančios prie rekreacijai tinkamų vandens telkinių (tvenkinių, upių ir upelių), patrauklių kultūrinio paveldo objektų, kitų koncepcijoje numatytų turizmo objektų. Prie kai kurių vandens telkinių savivaldybės lėšomis jau įrengti arba numatomi įrengti vieši paplūdimiai (Paežerių tvenkinio pakrantės), parinkta vieta kempingui, vasaros renginiams ir kt. Turizmo plėtrai numatytos zona ir rekreacijos plėtros teritorijos nužymėtos erdvinės plėtros koncepcijos brėžinyje.

Atsižvelgiant į šiuo metu esamą potencialą ir turistinį interesą, svarbiausiu rajono **turizmo centru** įvardijama **Pakruojo dvaro sodyba**. Viešąsias turizmo paslaugas ir infrastruktūrą siūloma plėtoti gyvenvietėse, patenkančiose į bendrą rajono turizmo plėtros zoną, **Žeimelyje, Linkuvoje, Lygumuose, Klovainiuose ir Rozalime**.

Siekiant efektyviai naudoti žemę ir plėsti siūlomų turizmo paslaugų spektrą, siūloma kurti **pramogų kompleksus** išekspluatuotų karjerų teritorijose prie Petrašiūnų ir prie Klovainių.

Kita siūloma konceptuali turizmo plėtros Pakruojo rajone kryptis - atgaivinti senas tradicijas. Siūloma gyvenamosiose vietovėse, plano struktūroje turinčiose buvusias turgaus aikštes, – **Žeimelyje, Pašvitinyje, Linkuvoje, Lygumuose, Rozalime** – atgaivinti **turgaus tradiciją**. Šiose gyvenvietėse siūloma atkurti tradicines turgaus aikštes, kuriose vyktų natūriniai mainai (turgūs ar jomarkai), tradicinių amatų pristatymai ir dirbinių pardavimas bei kitokios krašto tradicijas reprezentuojančios atrakcijos turistams ir vietos gyventojams.

Susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros plėtra

Viena svarbiausių prielaidų Pakruojo rajono plėtrai kaimiškiose vietovėse yra galimybė kaimo gyventojams lengvai pasiekti jiems reikalingas socialines ir kitokias paslaugas. Esamos situacijos analizė parodė, kad šiuo metu viešojo susisiekimo sistema skirtingose rajono teritorijose yra nevienodai išplėta. Kai kurios seniūnijos yra labiau atskirtos šiuo požiūriu nuo pagrindinių paslaugų centrų. Siekiant tolygiau paskirstyti viešojo transporto maršrutus, siūloma viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės pagrindu sukurti papildomus **viešojo susisiekimo transporto parkus** – Žeimelyje ir Gačioniuose.

Siekiant sudaryti geras sąlygas rajono gyventojams ir ūkio subjektams nevaržomai pasiekti jiems reikalingas paslaugas, teikiamas rajono centre ir pacentriuose, siūloma **modernizuoti kelius**, kurti vientisą vietinių ir rajoninių kelių tinklą.

Teritorijos tvarkymo, reglamentavimo, naudojimo ir apsaugos principai

Bendrieji Pakruojo rajono teritorijų tvarkymo principai:

- *Partnerystės*, lygių galimybių principu vadovujamasi siekiant mažinti socialinius ir ekonominius skirtumus tarp seniūnijų ar kitokiais kriterijais išskiriamų rajono teritorijų;
- *Atsakomybės* principu vadovujamasi siekiant mažinti pagrindinių ūkio (žemės ūkio, turizmo, pramonės, energetikos, būsto) šakų poveikį aplinkai;
- *Ekologinio efektyvumo* (dematerializacijos) principu vadovujamasi siekiant efektyviau naudoti gamtos išteklius ir tvarkyti atliekas. Gamyba ir paslaugos turi augti daug greičiau nei naudojami gamtos ištekliai, tai yra tam pačiam kiekiui gaminių pagaminti ir paslaugų suteikti turi būti sunaudojama vis mažiau energijos ir kitų gamtos išteklių.
- *Lankstumo* principu vadovaujantis plėtros prioritetai, tikslai, uždaviniai, jų įgyvendinimo priemonės turi būti derinami ir tikslinami atsižvelgiant į sparčiai kintančias rajono išorės ir vidaus sąlygas;
- *Nuoseklios raidos* principu vadovujamasi siekiant saugoti kraštovaizdžio, biologinę įvairovę, kultūros vertybes. Kraštovaizdžio transformacijos turi būti nuoseklios ir neturi mažinti jo vertės bei naikinti vertės požymių. Visų planuojamų veiklų tipas, mastas ir intensyvumas turi atitikti planuojamos teritorijos natūralias plėtros galimybes.

Pakruojo rajono savivaldybės miestų, miestelių ir kaimų bendruosiuose planuose pažymėtų kultūros paveldo objektų bei vietovių teritorijose ir apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama kultūros paveldo specialiaisiais planais bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.

Visi Pakruojo savivaldybės rengiami planai, strategijos ir programos turi neprieštarauti išvardintiems principams.

Pakruojo rajono savivaldybės miestų, miestelių ir kaimų bendrųjų, specialiųjų ir detaliųjų planų, taip pat žemėtvarkos, miškotvarkos, vandentvarkos ir kitų teritorijų planavimo organizatoriai (užsakovai) ir rengėjai privalo laikytis šių planavimo principų:

- derinti visuomenės socialinės ir ekonominės plėtros bei ekologinius interesus, griežtai laikytis gyventojų aprūpinimo socialine ir inžinerine infrastruktūra normų, nepabloginti gyvenamosios aplinkos kokybės;
- saugoti šiuo metu naudojamas ir numatyti (rezervuoti) pagal normatyvus bei poreikį naujas bendro naudojimo atviras erdves, skirtas gyventojų poilsiui, sportui, pramogoms;

- numatyti visuomenės poreikiams paimamas ir rezervuojamas teritorijas transporto, inžinerinei ir socialinei infrastruktūrai plėtoti, atliekoms surinkti, rūšiuoti, saugoti ir utilizuoti;
- susieti planuojamą ūkinę veiklą su transporto, inžinerinės ir socialinės infrastruktūros plėtra, plėtoti gyvenamųjų namų statybą tik inžineriškai parengtose teritorijose;
- naujų transporto infrastruktūros objektų kūrimo zonoje strateginius planavimo ir plėtros klausimus spręsti savivaldybės ir seniūnijų bendruomenių bendru sutarimu.

2. GAMTOS IR KULTŪROS IŠTEKLIŲ NAUDOJIMO SPRENDINIAI

2.1 KRAŠTOVAIZDŽIO APSAUGA IR NAUDOJIMAS

Gamtinio karkaso formavimas rajono teritorijoje. Gamtinis karkasas yra itin svarbi daugiafunkcinė sistema, užtikrinanti bendrą teritorijos kraštovaizdžio stabilumą, gyvybingumą bei jame vykstančių migracinių ryšių nepertraukiamumą. Gamtinės aplinkos stabilumo užtikrinimas palaikant, formuojant ar gausinant gamtinio karkaso elementų kokybę teritorijoje savo ruožtu garantuoja didesnę teritorijos ūkinį potencialą bei geresnę gyvenamosios aplinkos kokybę. Pakruojo rajono teritorijos gamtinis karkasas yra neatsiejama bendro šalies teritorijos gamtinio karkaso dalis. Visos gamtinio karkaso dalys, lokalizuotos Pakruojo rajono teritorijoje, užima 66500 ha ir sudaro 50,6 % bendro rajono ploto¹. Jos pavaizduotos Teritorijos tvarkymo ir apsaugos reglamentų brėžinyje. Gamtinio karkaso sistemą sudaro šios dalys:

- geoeologinės takoskyros;
- geosistemų stabilizavimo mazgai ir juostos;
- migracijos koridoriai.

Geoeologinės takoskyros – tai teritorijos, jungiančios ypatinga ekologine svarba bei jautrumu pasižyminčias vietas: upių aukštupius, vandenskyras, aukštumų ežerynus, kalvynus, pelkynus bei požeminių vandenų intensyvaus maitinimo plotus. Jos palaiko bendrąją gamtinio kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą. Geoeologinė takoskyra, beveik dalinanti Pakruojo rajono teritoriją pusiau ir nusidriekianti iš rytų į vakarus per Linkuvos miestą, priskiriama rajoninės reikšmės tarpsteminio stabilizavimo ašiai. Palyginti nedidelio ploto (1506,4 ha) regioninės reikšmės geoeologinės takoskyros dalis yra prie Pakruojo rajono teritorijos pietrytinio pakraščio. Bendroje Pakruojo rajono gamtinio karkaso sistemoje geoeologinės takoskyros užima 20,4 %, o visoje rajono teritorijoje – 10,3 %. Rajoninės reikšmės geoeologinė takoskyra sudaro 88,9 % nuo bendro geoeologinių takoskyrų ploto, o regioninės svarbos – 11,1 %. **Svarbiausia kraštovaizdžio formavimo kryptis geoeologinių takoskyrų teritorijose - kraštovaizdžio natūralumą atkuriančių elementų grąžinimas ir gausinimas.**

Geosistemų stabilizavimo mazgai ir juostos – tai teritorijos, užimančios tarpinę padėtį tarp geoeologinių takoskyrų ir migracijos koridorių, galinčios pakeisti šoninius migracijos srautus (šoninį nuotėkį), taip pat reikšmingos biologinės įvairovės požiūriu: želdinių masyvai bei grupės, natūralios pievos, pelkės bei kiti vertingi stambiųjų geosistemų ekotopai. Šios teritorijos kompensuoja neigiamą ekologinę įtaką gamtinėms sistemoms.

¹ Gamtinio karkaso teritorijų dalis sutampa su konservacinėmis, įvairaus pobūdžio ir intensyvumo ūkinio naudojimo teritorijomis, todėl bendrai nesumuojama su teritorijomis, kuriose ribojama ūkinė veikla.

Pakruojo rajone geosistemų stabilizavimo mazgai ir juostos apima 30911,49 ha plotą, kas sudaro 23,5 % rajono teritorijos ploto arba 46,5 % viso gamtinio karkaso ploto. ***Svarbiausia kraštovaizdžio formavimo kryptis - esamo natūralaus kraštovaizdžio pobūdžio išlaikymas ir saugojimas.*** Tai teritorijos pietinėje rajono dalyje apimančios Gedžiūnų miško biosferos poligono teritorijas, Paežerių, Daumėnų, Mažaičių, Kauksnujų, Žalgirio, Maldžiūnų, Birjagalos, Jomantonių, Klovainių, Legminių miškus, Rozalimo šilą ir miško parką; šiaurinėje rajono dalyje – Laumenio botanini-zoologinį draustinį ir dalį Laumenio miško, Glebavo pedologinį draustinį ir Glebavo mišką. Dalyje Pakruojo rajono geosistemų stabilizavimo mazgų ir juostų numatytos ***kitos kraštovaizdžio formavimo kryptys: palaikyti ir stiprinti esamą kraštovaizdžio natūralumą*** reikia Ruonių, Kukariškių ir Kratošino miškuose bei teritorijoje tarp Šukionių ir Preičiūnų gyvenviečių; ***gražinti ir gausinti kraštovaizdžio natūralumą atkuriančius elementus*** būtina likusiame geosistemų stabilizavimo mazgų ir juostų plote (Gedžiūnų miško biosferos poligono teritorijoje, išsidėsčiusioje prie rajoninio kelio Nr. 2917; teritorijoje tarp Laumenio ir Glebavo miškų prie rajoninio kelio Nr. 2913).

Migracijos koridoriai – tai slėniai, raguvynai bei dubakloniai, kuriais vyksta intensyvi medžiagų, energijos ir gamtinės informacijos srautų apykaita ir augalų bei gyvūnų rūšių migracija. Pakruojo rajone migracijos koridoriai apima 16,7 % rajono teritorijos ploto arba 33,1 % viso gamtinio karkaso ploto. Regioniniai ir svarbiausi rajoniniai migracijos koridoriai apima 3453,63 ha teritoriją, o kiti rajoniniai ir svarbiausi vietiniai migracijos koridoriai – 18557,78 ha. Pakruojo rajone migracijos koridoriai daugeliu atveju sutampa su rajono teritorijoje esamų upių ir upelių (Mūša, Kruoja, Obelė, Beržtalys, Viršytis, Švitinys ir kt.) slėniais. ***Svarbiausia kraštovaizdžio formavimo kryptis - gražinti ir gausinti kraštovaizdžio natūralumą atkuriančius elementus.***

2.2 APLINKOS KOKYBĖ (nauja redakcija)

Oro, vandens, dirvos tarša priklauso nuo ūkio plėtros ir žmonių veiklos intensyvumo planuojamoje teritorijoje. Pakruojo rajono teritorijoje numatyta plėtoti intensyvų žemės ūkį, rekreaciją, turizmą, gavybos pramonę. Gerėjant gyvenimo kokybei bus plėtojama inžinerinė bei susisiekimo infrastruktūra, viešosios paslaugos. Atitinkamai intensyvės teritorijos naudojimas ir didės galimybės teršti orą, vandenį ir dirvą. Todėl sprendiniai, kurie padėtų sumažinti šią taršą arba jos išvengti (aplinkos kokybės sprendiniai) parengti ir išdėstyti 7 skyriuje „Inžinerinės infrastruktūros sistemų plėtros sprendiniai“.

Buvusių legalių ir nelegalių sąvartynų teritorijose gali būti vykdoma miškų ūkio ar žemės ūkio veikla. Kitos ūkinės veiklos gali būti vykdomos atlikus planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą.

2.3 KULTŪROS PAVELDO NAUDOJIMAS IR APSAUGA

Savivaldybės bendrojo plano kultūros paveldo dalis apibrėžia savivaldybės teritorijoje esamo nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkymą ir naudojimą bei prioritетines teritorinės apsaugos priemones kultūros paveldo vertybėms išsaugoti. Sąvokos ir sprendinių turinys atitinka Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą (Žin., 2004, nr. 153-5571), Savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo taisyklės (Žin., 2004, Nr. 83-3029), Lietuvos nacionalinę darnaus vystimosi strategiją (Žin., 2003, Nr. 89-2039) ir Lietuvos Respublikos teritorijos bendrąjį planą (Žin., 2002, Nr. 110-4852).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Nekilnojamųjų kultūros paveldo apsaugos įstatymo 3 str. 1 p. visi objektai, saugotini kaip nekilnojamosios kultūros vertybės pagal įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo įgyvendinimo“ 9 straipsnį, pripažįstami Kultūros vertybių registre registruotomis nekilnojamosiomis kultūros vertybėmis.

Nekilnojamosios kultūros vertybės yra bendrosios kraštovaizdžio formavimo politikos objektas. Jų išsaugojimas ir tvarkymas laikomas integralia Pakruojo rajono savivaldybės plėtros dalimi. Kultūros paveldo išsaugojimas, atgaivinimas ir tinkamas naudojimas ypač svarbus rajono savitumo raiškai. Registre įregistruotų nekilnojamųjų kultūros paveldo vertybių skaičius Pakruojo rajone pagal jų tipus pateiktas 2.1 lentelėje.

2.1 lentelė. Registruoti kultūros paveldo objektai 2006 m. liepos 1 d.

Vertybių tipai	Skaičius	Dalis bendrame skaičiuje %	Valstybės saugomi kultūros paveldo objektai	Kultūros paminklai
Statiniai (bažnyčios, sinagogos, malūnai, kiti pastatai) ir statinių kompleksai (dvarai)	57	22,7	29	1
Urbanistikos objektai	3	1,2	0	0
Archeologijos ir mitologijos objektai	47	18,7	29	15
Memorialinės ir įvykių vietos	7	2,8	7	0
Laidojimo vietos	131	52,2	37	2
Monumentai, turintys meninę vertę	6	2,4	2	0
IŠ VISO	251	100%	104	18

Apie pusė kultūros paveldo vertybių yra įvairių rūšių palaidojimai (laidojimo vietos, pilkapiai, kapinynai ir kt.). Tik dalis jų tinkama pritaikyti turizmui. Didžioji dalis yra nelankytina, arba gali būti tik labai specializuotos rūšies turizmo objektais. 41 % registruotų kultūros paveldo vertybių yra valstybės saugomi ir tik 7 % jų yra suteiktas paminklo statusas. Dauguma paminklo statusą turinčių objektų yra archeologijos objektai (pilkapiai, kapinynai, senovės gyvenvietės, įtvirtinimai ir keletas piliakalnių). Tarp paminklų statusą turinčių objektų išskirtinas statinių kompleksas – **Pakruojo dvaro sodyba**. Kultūros paveldo objektai užima 424,83 ha rajono teritorijos, iš jų:

- Dvaro sodybos kaip kultūros vertybės (Lašmenpamūšio ir Pakruojo) 58,44 ha;
- Kitos dvaro sodybos - 313,39 ha;
- Kitos kultūros vertybės - 53,00 ha.

Veiklos apribojimai dėl kultūros paveldo vertybių apsaugos (kultūros paveldo objektų vizualinės apsaugos zonos) nustatyti 636,64 ha rajono teritorijos.

Lietuvos Respublikos ir Šiaulių apskrities teritorijų bendrieji planai kultūros paveldo tvarkymo tipologinių prioritetų zonavimo aspektu Pakruojo rajono teritoriją priskiria dvarų sodybų ir statinių prioriteto tvarkymo zonai. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje išskirtuose kultūros paveldo arealuose vyrauja: Linkuvos-Petrašiūnų, Pakruojo-Rozalimo – urbanistikos ir architektūros paveldas, Žeimelio – urbanistikos ir archeologijos paveldas, Plaučiškių, Griepėdžių – archeologijos paveldas, Pašvitinio, Lygumų – istorinis paveldas, Stačiūnų-Šukionių, Klovainių, Guostaglio arealuose nėra nė vieno vyraujančio kultūros

paveldo objektų tipo. Pakruojo rajone didesni nekilnojamojo kultūros paveldo kompleksinės sankaupos arealai yra susiformavę centrinėje rajono dalyje bei palei kelius Linkuva - Žeimelis, Pakruojis – Linkuva, Pakruojis – Smilgiai (krašto keliai Nr. 211, 151, 149) ir rajoninį kelią Pakruojis – Rozalimas - Palučiškiečiai (Nr. 2906), kertančius rajono teritoriją pietų-šiaurės kryptimi. Prioriteto tvarka turi būti tvarkomi ir pritaikomi naudojimui kultūros paveldo objektai, esantys **Žeimelio, Linkuvos-Petrašiūnų ir Pakruojo-Rozalimo arealuose.**

Apsaugos teritorinės priemonės konkretizuojamos teritorijų specialiaisiais ir detaliaisiais planais bei objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, individualiais apsaugos reglamentais (tipiniai apsaugos reglamentai, jei individualių reglamentų nėra nustatyta).

Visų objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, teritorijoms ir jų apsaugos zonoms yra taikomi Lietuvos Respublikos Vyriausybės Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų XIX p. reikalavimai (Žin., 1992-08-10, Nr. 22-652). Archeologijos paveldo objektų tvarkybai nustatoma konservavimo kryptis (Lietuvos teritorijos bendrasis planas, 21 str.). Visos neveikiančios kapinės tvarkomos pagal Kapinių tvarkymo taisyklės. Jų teritorijoms nustatoma pagrindinė tikslinė konservacinė žemės naudojimo paskirtis (Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, 20 str.).

Jei objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, apsaugos zonos nėra nustatytos, joms taikomi nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 9 str. 5 p. reikalavimai. „Institucija, priėmusi sprendimą inicijuoti kultūros paveldo objekto skelbimą saugomu arba jau saugomo objekto naujai aptiktos vertingosios savybės nustatymą bei apsaugos reikalavimų pakeitimą, gali iki 6 mėnesių apriboti ar uždrausti darbus, kurie pačiame objekte, jo teritorijoje ar apsaugos zonoje galėtų pažeisti vertingąsias savybes. Jei teritorija ir apsaugos zona nenustatytos, apriboti ar uždrausti darbus galima iki 250 metrų atstumu nuo objekto. Jeigu dėl nepalankių klimato sąlygų trūkstanti tyrimai neatliekami, terminas gali būti pratęstas. Bendras uždraudimo vykdyti darbus terminas negali būti ilgesnis negu 8 mėnesiai. Per šį terminą šio įstatymo nustatyta tvarka turi būti atlikti trūkstanti tyrimai, parengtas ir suderintas teritorijos ir apsaugos zonos ribų projektas, reikalui esant, statinys užkonservuotas ir atlikti kiti kultūros paveldo objekto skelbimo saugomu procedūros veiksmai.“

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai naudojami, atsižvelgiant į jų vertingąsias savybes ir teritorinį kontekstą. Prioritetiniai tvarkomi reikšmingiausi valstybės ir savivaldybės saugomi nekilnojamojo kultūros paveldo objektai. Dvarų sodybų naudojimo perspektyva siejama su rekreacinio naudojimo plėtra ir turizmu. Į Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų registrą įtrauktos dvarų sodybos tvarkomos pagal jų apsaugos reikalavimus. Kultūros objektai, įtraukti į turizmo maršrutus, ženklinami prioriteto tvarka ir rengiami intensyvesniam lankymui.

Buvusios dvarų sodybos, esančios rekreaciniuose arealuose, taip pat turizmo plėtros zonoje ir netoli jos pritaikomos turizmo infrastruktūros ir paslaugų objektams kurti. **Prioritetiškai lankymui pritaikomi** kultūros paveldo objektai, esantys turizmo plėtros zonoje ir arti jos:

- Pakruojo dvaro sodyba (statinių kompleksas) – valstybės saugomas kultūros paminklas;
- Tričių piliakalnis – valstybės saugomas kultūros paveldo objektas;
- Peleniškių piliakalnis – valstybės saugomas kultūros paminklas;
- Žeimelio miestelio urbanizuota vietovė.

Visi išlikę **vėjo malūnai** turi būti konservuojami ir eksponuojami kaip išskirtinė šio krašto kraštovaizdžio vertybė. Jie gali būti pritaikomi turizmo infrastruktūrai, paslaugoms kurti, eksponuojami kaip lankytini objektai.

Siūloma lankymui parengti (įrengti nuorodas, informacijos standus, sutvarkyti prieigas, paruošti suvenyrus) rajono memorialinius paminklus: Lietuvos fiziko chemiko Teodoro Grotuso sodybos vieta, A.Vainausko, J Šliavo, V. Spudo palaidojimo vietas.

Pakruojo rajono savivaldybės kaimiškojoje teritorijoje žemės ūkis yra būtina sąlyga vertingosioms savybėms, būdingoms jos istoriniam kraštovaizdžiui (smulki kraštovaizdžio sąskaida, tradicinės medžio architektūros paveldo objektų gausa ir autentiškumas, nedidelės dvaro sodybos) išsaugoti (Lietuvos etnografinių kaimų išlikimo ilgalaikė programa, Žin., 2003, Nr. 89-4033).

Planuojama gyvenviečių plėtra įgyvendinama atsižvelgiant į vertingąsias urbanistikos paveldo savybes. Saugotini vertingi istorinės urbanistinės erdvių struktūros bruožai, medinio architektūros paveldo objektai, vaizdingas gamtinis kraštovaizdis. Žeimelio, Linkuvos, Rozalimo miesto kultūros paveldo tvarkyba reglamentuojama specialiaisiais planais. Rengiant detaliuosius planus privaloma iš esmės nekeisti susiklosčiusios planinės struktūros, vertingų gamtos ar kultūros elementų, numatyti būdus jiems išryškinti ar atkurti.

Kultūros paveldo objektų sancaupos arealai tvarkomi išryškinant dominuojančių kultūros paveldo objektų sąveiką su kitais kultūros paveldo objektais ir gamtine aplinka. Arealų teritorinės apsaugos priemonės nustatomos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentais (Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklės, Žin., 2005, nr. 81-2973). Apsaugos teritorinės priemonės konkretizuojamos teritorijų specialiaisiais ir detaliaisiais planais bei objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, individualiais apsaugos reglamentais (tipiniai apsaugos reglamentai, jei individualių reglamentų nėra nustatyta).

Lėšos koncentruojamos svarbiausių objektų tvarkybai teisės aktų nustatyta tvarka. Atskiros investicijos skirtinos Pakruojo dvaro sodybai, Žeimelio ir Rozalimo miestelių bei Linkuvos miesto viešosioms erdvėms saugomuose istorinėse dalyse tvarkyti.

Siekiant išsaugoti Pakruojo rajono istorinių miestelių ir kaimo gyvenviečių patrauklumą tikslinga numatyti ir įgyvendinti socialinės plėtros priemones, skirtas:

- išlaikyti ir stiprinti vietos bendruomenes;
- įtraukti bendruomenes į teritorijų planavimo ir kultūros paveldo išsaugojimo procesus;
- plėtoti medžio statybos tradicijas;
- atgaivinti turgaus tradicijas rajono miesteliuose;
- stiprinti istoriškai susiklosčiusias kultūrinės religines tradicijas.

Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinyje Pakruojo rajono savivaldybės kultūros paveldo objektai pateikiami pagal aiškinamojo rašto sprendinių *I PRIEDO 1 lentelės* numeraciją. Bendrojo planavimo dokumentuose pažymėtų kultūros paveldo objektų bei vietovių teritorijose ir apsaugos zonose planuojama veikla

reglamentuojama saugomų teritorijų planavimo dokumentais ir nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiaisiais planais bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Priede (žr. 1 PRIEDA) pateikiami rajono teritorijoje esančių kultūros paveldo objektų sąrašai.

3. GYVENVIEČIŲ SISTEMOS PLĖTROS SPRENDINIAI

3.1 CENTRINIŲ GYVENVIEČIŲ SISTEMA

Vadovaujantis Pakruojo rajono tarybos aprobuota Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrosios erdvinės plėtros koncepcija savivaldybėje plėtojami du **3 lygmens** lokaliniai **a ir b kategorijos** centrai:

- **Pakruojis** (a kategorija) – esamas savivaldybės centras, susiformavęs mažas miestas, pakankamo plėtros potencialo, palyginti stiprus;
- **Linkuva** (b kategorija) – naujas plėtojamas rajono lygmens aptarnavimo centras, formuojamas mažo miesto pagrindu, šiuo metu dar palyginti silpnas, tačiau turintis plėtros potencialą. Administracinės reformos atveju Linkuvos miestas turėtų būti įvertintas kaip galimas naujos savivaldybės centras.

Kadangi šie du urbanistiniai rajono centrai išsidėstę nedideliu atstumu vienas nuo kito, siūloma apjungti šių miestų potencialą. Tokiu būdu sudaromos sąlygos lokaliai tolygumui palaikyti ir formuoti aktyvios plėtros branduolį (teritorija tarp Linkuvos, Petrašiūnų, Pakruojo, Rozalimo, Klovainių ir Balsių). Bendrai aktyvios plėtros teritorija apima 12413,4 ha plotą ir sudaro apie 9,5 % rajono teritorijos. Šioje teritorijoje gali būti keičiama žemės naudojimo paskirtis iš žemės ūkio į kitą paskirtį ir žemė naudojama intensyviai ne žemės ūkio ir ne miškų ūkio veiklai.

4 lygmens a kategorija (polifunkciniai centrai) priskiriama šioms gyvenvietėms:

- **Žeimelis** (esamas seniūnijos centras, prioritetinės funkcijos – viešosios turizmo infrastruktūros ir paslaugų centras, verslo paslaugų centras, viešojo susisiekiimo sistemos aptarnavimo centras);
- **Lygumai** (esamas seniūnijos centras, prioritetinės funkcijos – viešosios turizmo infrastruktūros ir paslaugų centras, verslo paslaugų centras, viešųjų paslaugų gyventojams ir ūkio subjektams centras);
- **Klovainiai** (esamas seniūnijos centras, prioritetinės funkcijos – viešosios turizmo infrastruktūros ir paslaugų centras, viešųjų paslaugų gyventojams ir ūkio subjektams centras, gavybos infrastruktūros centras);
- **Petrašiūnai** (prioritetinės funkcijos – viešųjų paslaugų gyventojams ir ūkio subjektams centras, gavybos infrastruktūros centras).

4 lygmens b kategorija (monofunkciniai) priskiriama šioms gyvenvietėms:

- **Rozalimas** (esamas seniūnijos centras, prioritetinė funkcija – verslo paslaugų centras);
- **Pašvitinys** (esamas seniūnijos centras, prioritetinė funkcija – viešųjų paslaugų gyventojams ir ūkio subjektams centras);
- **Gačioniai** (prioritetinės funkcijos – viešųjų paslaugų gyventojams ir ūkio subjektams centras, viešojo susisiekiimo sistemos aptarnavimo centras);
- **Guostagalys** (esamas seniūnijos centras, prioritetinė funkcija – viešųjų paslaugų gyventojams ir ūkio subjektams centras).

Centrinių gyvenviečių sistemą papildo **4 lygmens c kategorijos** lokalinės reikšmės centrai, kurių socialinis ekonominis potencialas yra silpnas. Šių centrų pagrindinė funkcija – gyventojų, žemės ūkio ir smulkaus verslo subjektų aptarnavimas, todėl jų sklaida rajono teritorijoje yra tolydi. Šiai kategorijai priskiriamos tokios Pakruojo rajono teritorijoje esančios gyvenamosios vietovės: Bardiškiai, Grikpėdžiai, Ūdekai, Rimkūnai, Mikniūnai, Pamūšis (Pašvitinio sen.), Triškoniai, Balsiai, Stačiūnai, Šukioniai, Medikoniai, Plaučiškiai, Žvirbloniai, Degučiai. Pakruojo rajono centrinių gyvenviečių sistemos gyvenamosiose vietovėse rekomenduojama koncentruoti rajono kaimo gyventojus (naujų gyvenamųjų namų statybą) kartu plėtojant inžinerinę infrastruktūrą ir viešąsias paslaugas. Rengiant šių gyvenamųjų vietovių detaliuosius planus turi būti rezervuotos teritorijos inžinerinei infrastruktūrai ir viešosioms paslaugoms plėtoti.

Rajono centrinių gyvenviečių sistemos plėtra yra daugiau kokybinė socialinių ir ekonominių procesų plėtra, o ne kiekybinė ar teritorinė. Tačiau sprendiniuose numatomos tikėtinos iki planuojamo periodo pabaigos urbanizacijos plėtros teritorijos. Jos pažymėtos Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje.

Gyvenamosios vietovių, kurioms nesuteiktos gyvenviečių sistemos kategorijos, tankiai apgyvendintų smulkių kaimų teritorijų, neturinčių plėtros potencialo, raidą lems žemės ir kitos rinkos santykiai bei demografinių procesų (natūralaus prieaugio, gyventojų senėjimo) tempai. Čia tikėtina pavienių sodybų statyba.

Vadovaujantis Šiaulių apskrities teritorijos bendroju planu, Pakruojo rajono teritorijoje išskiriamos regioninės ir lokalinės svarbos urbanistinės integracijos ašys (aprašytos II skyriaus 1 dalyje „Bendrosios nuostatos“). Jos tarpusavyje apjungia visus Pakruojo rajone išskirtus 3 ir 4 lygmens urbanistinius centrus ir yra siejamos su aukštesnio lygmens urbanistinės integracijos ašimis.

3.2 SOCIALINĖS INFRASTRUKTŪROS PLĖTOJIMAS

Socialinės infrastruktūros (viešųjų paslaugų) plėtojimo sprendiniai neatsiejami nuo urbanistinių centrų bei urbanistinės integracijos ašių sistemos plėtros sprendinių.

Lietuvos 2007-2013 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategijos projekte (2006 m.) nurodoma, kad savivaldybės ir apskritys atsakingos ne tik už bendrąjį lavinimą, bet ir už profesinį mokymą, specialųjį ugdymą ir tęstinį suaugusiųjų mokymą. Švietimo srityje ir ateityje turi būti remiama sistemos reforma ir švietimo institucijų tinklo optimizavimas bei jų infrastruktūros modernizavimas, siekiant gerinti teikiamų paslaugų kokybę. Rengiant miestų bendruosius planus (esant poreikiui), miestelių ir kaimų (kuriems suteiktos 3, 4 lygmens gyvenviečių sistemos centro kategorijos) detaliuosius planus, gyvenamųjų kvartalų ar kompleksų detaliuosius planus turi būti rezervuojamos teritorijos ar esami statiniai visuomenės poreikiams (viešosioms paslaugoms teikti), t.y. ikimokyklinėms, pradžios mokykloms ir kito pobūdžio švietimo įstaigoms statyti, viešosios paskirties želdynams įrengti ar eksploatuoti.

Sveikatos priežiūros srityje turi būti aktyviai investuojama į sveikatingumo veiklos tobulinimą bei kokybiškesnes ir prieinamas sveikatos priežiūros paslaugas. Rengiant miestų bendruosius, miestelių ir kaimų detaliuosius planus, gyvenamųjų kvartalų ar kompleksų detaliuosius planus

turi būti numatytos teritorijos, bendro naudojimo želdynams, viešo naudojimo sporto įrenginiams įrengti.

Bendrojo lavinimo mokyklos pertvarkomos pagal sudarytus mokyklų tinklo pertvarkos planus. Naujų bendrojo lavinimo mokyklų steigimas Pakruojo rajone nenumatytas. Žeimelio žemės ūkio mokyklos studijų programas derinti su darbo rinkos poreikiais.

Socialinių paslaugų ir paramos infrastruktūra plėtojama didinant socialinių paslaugų įvairovę ir kokybę, nemažinant stacionarių paslaugų apimtį, plėtojant nestacionarias socialines paslaugas.

3.3 BŪSTO PLĖTROS SPRENDINIAI

Siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą ir kelti gyvenimo kokybę daugiabučiai gyvenamieji namai Pakruojo, Linkuvos miestuose ir Pakruojo rajono kaimo gyvenamosiose vietovėse atnaujinami vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta „Lietuvos būsto strategija“ (2004 m. sausio 21 d. nutarimu Nr. 60, Žin., 2004, Nr. 13-387) ir „Daugiabučių namų modernizavimo finansavimo programa“ (2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimas Nr. 1213, 2005 m. birželio 21 d.).

Daugiabučių namų modernizavimo finansavimo programoje numatoma sudaryti sąlygas bendrijoms, įgyvendinančioms daugiabučio namo modernizavimo projektus, Vyriausybės įsteigtoje Būsto paskolų draudimo bendrovėje gauti apdraudus ilgalaikius kreditus komerciniuose bankuose be turto įkeitimo. Valstybė remia mažas pajamas turinčius butų savininkus, padengdama šio kredito draudimo įmokas ar jų dalį bei pradinę įnašą projektui įgyvendinti. Asmenims (šeimoms), turintiems teisę į kompensaciją už šilumos energiją, karštą bei šaltą vandenį, kuri teikiama pagal Piniginės socialinės paramos mažas pajamas gaunančioms šeimoms įstatymą, kompensuojama dalis išlaidų, susijusių su kredito grąžinimu bei palūkanomis. Privatus mažaaukštis būstas atnaujinamas savininkų iniciatyva, naudojantis Europos Sąjungos ir valstybinės paramos (būsto atnaujinimo ir energijos taupymo programos) galimybėmis.

Savivaldybė teikia paramą daugiabučių namų bendrijoms renovuojančioms savo būstą (kompensuoja dalį daugiabučių renovacijai išleistų lėšų arba kitais teisės aktuose nustatytais būdais).

Socialinis būstas. Siūloma plėsti būsto pasirinkimo galimybes visoms Pakruojo rajono socialinėms gyventojų grupėms ir patenkinti socialinio būsto poreikį. Socialinio būsto fondo metinę apimtį didinti nuosekliai, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto skiriamų asignacijų dydį ir savivaldybės biudžeto galimybes. Lėšas planuoti programiniu principu.

Socialinį būstą plėtoti pagal Socialinio būsto fondo plėtros programą, parengta, vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti bei daugiabučiams namams modernizuoti įstatymu (Žin., 1992, Nr. 14-378; 2002, Nr. 116-5188; 2005, Nr. 47-1554), Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti bei daugiabučiams namams modernizuoti įstatymo įgyvendinimo įstatymu (Žin., 2002, Nr. 116-5189; 2005, Nr. 47-1556), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. spalio 23 d. nutarimu Nr. 1162 „Dėl Valstybės remiamų būsto kreditų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin.,

1997, Nr. 97-2458; 2006, Nr. 27-886) ir Lietuvos būsto strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 21 d. nutarimu Nr. 60 (Žin., 2004, Nr. 13-387).

Šios Programos tikslas – padidinti savivaldybių socialinio būsto fondą, kuris būtų nuomojamas mažas pajamas gaunantiems asmenims (šeimoms), turintiems teisę į socialinį būstą pagal Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti bei daugiabučiams namams modernizuoti įstatymą, siekiant Lietuvos būsto strategijoje numatytą šio būsto fondo plėtros rodiklių savivaldybėms pagal socialinio būsto poreikį, įvertinus savivaldybių pateiktus konkrečius šio fondo plėtros projektus.

Socialinio būsto fondo plėtrai gali būti panaudoti esami savivaldybei ar valstybei priklausantys pastatai ir patalpos, parengiant juos tinkamais gyventi.

Naujos gyvenamųjų namų statybos plėtra. Pakruojo rajone siūloma plėtoti daugiabučių (iki 5 aukštų), dvibučių ir vienbučių mažaaukščių gyvenamųjų namų statybą.

Miestuose. Daugiabučiai pastatai ir jų grupės plėtotinos tik miestuose Pakruojuje ir Linkuvoje. Daugiabučių gyvenamųjų pastatų teritorijose žemė gali būti naudojama gyvenamiesiems namams statyti, smulkaus verslo ir viešųjų paslaugų (švietimo, sveikatos, sporto) patalpoms įrengti arba statiniams statyti, bendro naudojimo želdynams (ne mažiau 10 % teritorijos ploto), gatvėms ir inžineriniams tinklams, įrenginiams statyti ir eksploatuoti. Užstatymo aukštingumas neturi būti didesnis kaip 5 a., užstatymo intensyvumo rodikliai neturi viršyti: gyvenamosios paskirties sklypams – 0,8; negyvenamosios paskirties sklypams – 2,0.

Kaimo vietovėse. Nauja gyvenamoji statyba plėtotina prie kompaktiškai apstatytų (gatvinio, savaiminio ar padriko tipo) kaimų ir miestelių išlaikant susiformavusį užstatymo pobūdį ir statybos tradicijas. Naujai statomi kvartalai jungiami prie esamos inžinerinės infrastruktūros arba diegiama nauja bendra (kaimo ir naujai statomo urbanistinio darinio) inžinerinė infrastruktūra. Naujos namų valdos sklypas kaimo vietovėje (kaimo, miestelio ribose ir už jų ribų apibrėžtose statybos plėtros zonose) turi būti ne mažesnis kaip 15 arų, o kaimo turizmo sodybos sklypas turi būti ne mažesnis kaip 50 arų. Prioritetas suteikiamas statybos plėtros zonoms, esančioms prie kaimų ir miestelių, kuriems suteiktos 4 lygmens a, b, c gyvenviečių sistemos centrų kategorijos. Kaimo turizmo paslaugos plėtotinos visoje rajono teritorijoje, tačiau prioritetas teikiamas kaimo turizmo plėtrai brėžiniuose nurodytose rekreacinėse teritorijose.

Naujos **statybos plėtros zonų** ribos nurodytos Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje. Plėtojamų teritorijų reglamentai nustatomi plėtojamų kaimų ir miestelių detaliesiais planais. Kaimo vietovėse prie kompaktiškai apstatytų (gatvinio, savaiminio ar padriko tipo) kaimų ir miestelių gyvenamai statybai skirtos teritorijos žemė gali būti naudojama gyvenamiesiems namams statyti, smulkaus verslo ir viešųjų paslaugų (švietimo, sveikatos, sporto) statiniams statyti arba patalpoms įrengti, bendro naudojimo želdynams (ne mažiau 10 % teritorijos ploto), gatvėms ir inžineriniams tinklams, įrenginiams statyti ir eksploatuoti. Užstatymo aukštingumas neturi būti didesnis kaip 3 a., užstatymo intensyvumo rodikliai neturi viršyti: gyvenamosios paskirties sklypams – 0,4; negyvenamosios paskirties sklypams – 1,2.

Žemės ūkio paskirties žemės sklypuose buvusios sodybos atkuriamos ir statomos naujos ūkininko sodybos vadovaujantis Ūkininko ūkio įstatymo 11 straipsnio nuostatomis. Ūkininko sodyba ar pagalbinio ūkio ir kitos paskirties (fermų, ūkio, šiltnamių, kaimo turizmo) pastatai statomi nuosavybės teise priklausančiame žemės ūkio paskirties žemės sklype, ne

mažesniame kaip 0,5 ha. Atstatomos sodybos statiniai nebūtinai turi būti statomi ant buvusių statinių pamatų.

3.4 PASLAUGŲ GYVENTOJAMS IR VERSLUI PLĖTRA

Paslaugos gyventojams ir verslui turi būti plėtojamos visuose Pakruojo rajono centrinių gyvenviečių sistemos centruose. Siekiant skatinti kaimo vietovių plėtrą prioritetą siūloma teikti 4 lygmens c kategorijos centrams **Bardiškiams, Grikpėdžiams, Ūdekams, Rimkūnams, Mikniūnams, Pamūšiui, Triškoniams, Balsiams, Stačiūnams, Šukioniams, Medikoniams, Plaučiškiams, Žvirbloniams, Degučiams.**

Rengiant visų lygių ir kategorijų centrų detaliuosius planus juose numatyti teritorijas - „centro“ plėtros teritorijas, kuriose galėtų kurtis arba plėtotis esamos viešosios (švietimo, sveikatos, sporto, informacijos ir konsultacijų, socialinės globos ir rūpybos, kt.) ir komercinės (mažmeninės prekybos, remonto, statybos, nekilnojamojo turto, finansinės, teisinės, sveikatos, ikimokyklinio ugdymo, maitinimo, apgyvendinimo, nuomos, kt.) paslaugos gyventojams ir ūkio subjektams.

4. ŪKIO PLĖTROS SPRENDINIAI

4.1 ŽEMĖS IR MIŠKŲ ŪKIO PLĖTRA

Žemės ūkis. Pagal LR bendrojo plano sprendinius, Pakruojo rajonas priskiriamas IV potencialo Vidurio Lietuvos agrarinei zoni. Teritorijos Vidurio Lietuvos zonoje, tame tarpe Pakruojo rajonas, pasižymi dideliu agrarinės teritorijos panaudojimu žemės ūkiui. Dirvožemis nelabai jautrus intensyviai žemės dirbimui, žemės ūkio naudmenų žemė naši, yra galimybė suformuoti stambius ūkininkų ir žemės ūkio įmonių ūkius.

Įvertinus esamą planuojamos teritorijos ekonominę situaciją, esamus išteklius ir plėtros potencialą, numatoma esamos svarbiausios ūkio veiklos – žemės ūkio – palaikymas (stiprinimas). Svarbiausios kryptys, didinančios Pakruojo rajono žemės ūkio konkurencingumą, yra įstaigų, teikiančių paslaugas (konsultacines, finansines, socialines ir kt.) ūkininkams ir kaimo gyventojams tinklo plėtra (žr. skyrelį „Pramonės ir verslo plėtra“) bei ūkių modernizavimas.

Ūkininkavimas leistinas visame Pakruojo rajono žemės ūkio naudmenų plote, kuris sudaro 71,4 % bendro Pakruojo rajono teritorijos ploto: gamtinio karkaso zonose – tausojantis ūkininkavimas, kitose teritorijose – intensyvus žemės ūkis. Labiausiai žemės ūkio plėtra rekomenduojama teritorijose Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendroje erdvinės plėtros koncepcijoje įvardintose kaip žemės ūkio plėtros teritorijos. Jos apima 86678,35 ha ploto teritorijas ir sudaro 65,9 % bendro Pakruojo rajono ploto.

Rekomenduojamos žemės ūkio gamybos specializacijos: pagrindinės augalininkystės šakos – kviečių, cukrinių runkelių, rapsų, pašarinių kultūrų auginimas, o pagalbinė augalininkystės šaka – kitų javų auginimas; pagrindinės gyvulininkystės šakos – pienininkystė ir kiaulių auginimas.

Nekilnojamojo turto registre Pakruojo rajone įregistruotų žemės sklypų vidutinis dirvožemių našumo balas yra didelis. Šiaulių apskrities teritorijos bendrajame plane nurodyta, kad Pakruojo rajone vyraujantis reljefas – stambiai banguotoji arba slėniuotoji lyguma,

vyraujantys dirvožemiai – giliai karbonatingi arba sekliai karbonatingi sekliai glėjiški rudžemiai, kurių granulimetrinė sudėtis – lengvi priemoliai, vietomis – vidutinio sunkumo ir sunkūs priemoliai. Dėl vertingų rajono dirvožemių, galimybės panaudoti ariamajai žemei (vienmečiams augalams) ir artimos neutraliai reakcijos ši teritorija tinkamiausia naudoti pagal tradiciškai plėtojamą ūkių specializaciją. Ši specializacija – tai yra dirvai reiklių žemės ūkio augalų auginimas pardavimui (kviečiai, cukriniai runkeliai, linai, rapsai, miežiai) ir javų auginimas pašariniams grūdams. Kaip minėta anksčiau, gamtinio karkaso teritorijoje rekomenduojamas tausojamasis ūkininkavimas, laikantis teisės aktais nustatytų žemės naudojimo ir teritorijos tvarkymo reikalavimų.

Siekiant išvengti aplinkosauginių problemų ateityje siūloma nekoncentruoti gyvulininkystės (mėsinės galvijininkystės, kiaulininkystės ir pieno ūkio objektų) vienoje kurioje rajono vietoje. Numatoma gyvulininkystę plėtoti visoje rajono teritorijoje, išskyrus ekologiškai jautrias teritorijas, naudojant buvusius kolūkių ūkinius statinius ir įrenginius. Gyvulininkystės kompleksai (nuo 12 tūkst. iki 54 tūkst. kiaulių per metus, daugiau kaip 500 galvijų) paukštynai (nuo 50 tūkst. vištų ar kitų paukščių), avių, žvėrelių ir triušių stambios (daugiau kaip 1000 vienetų), pavienės fermos, patenkančios į gamtinio karkaso zonas, taip pat saugomas teritorijas, arba darančios poveikį gyvenamosioms, kitoms teritorijoms, kuriose teikiamas prioritetas gamtai, rekreacijai, turizmui, privalo įsirengti įrenginius ir įdiegti technologijas, skirtas gamybos atliekoms (skystam ar kietam mėšlui, srutom, biologinėms atliekoms ir kt.) nukenksminti bei dezodoruoti.

Gerinant Gedžiūnų miško biosferos poligone saugomų mažųjų erelių rėksnių maitinimosi sąlygas, poligono žemės ūkio prioriteto zonoje skatinti ekologinių ūkių kūrimąsi, didinti natūralių pievų ir ganyklų plotus (ypač pamiškes), saugoti juos nuo užaugimo ir suarimo. Šios priemonės skatintinos, remiantis 2004 m. gruodžio 10 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-629 patvirtintais Gedžiūnų miško biosferos poligono nuostatais.

Įvertinant našių dirvožemių apsaugos reikalavimus, rajono žemės ūkio naudmenų plotuose rekomenduojama planuoti subalansuotą tręšimą organinėmis ir mineralinėmis trąšomis, pirmaeilį apleistų žemių gražinimą žemės ūkio veiklai ir reikiamą sausavimo sistemų rekonstrukciją. Planuojant žemės naudmenų sudėties pakeitimą, gamtinės įvairovės padidinimas spręstinas būdais, kurie tik minimaliai mažintų patogių mechanizuotam dirbimui nusaustų žemės ūkio naudmenų plotus. Naujų teritorijų iš miško ūkio paskirties žemės ir kitos paskirties žemės įsavinti žemės ūkio veiklai nenumatoma.

Mišku ūkis. Pakruojo rajono miškininkystės plėtra numatoma, atsižvelgiant į pagrindinius Lietuvos miškų politikos tikslus, numatytus tiek Lietuvos Respublikos, tiek Šiaulių apskrities teritorijų bendruose planuose, t.y.:

- daugiatišklės ir miško išteklius tausojančios miškų ūkio veiklos užtikrinimas, subalansuojant ekonomines, socialines ir ekologines miškų funkcijas;
- rajono teritorijos miškingumo didinimas;
- biologinės įvairovės miškuose išsaugojimas ir miškų rekreacinio potencialo didinimas;
- pramonės ir gyventojų aprūpinimas mediena.

Pakruojo rajono miškingumas yra 19,6 %. Rajono miškingumą reikėtų padidinti minimaliai bent 2%. Didžiąją dalį miškų sudaro ūkiniai miškai (97,6 %), atitinkamai rezervatiniai ir specialios paskirties miškai sudaro tik 2,4 %. Kaip nurodyta Šiaulių apskrities teritorijos bendrajame plane, miško augaviečių našumas rajono teritorijoje yra artimas šalies vidutiniam – 5,8 m³/ha. Rajono teritorijoje svarbiausios yra kietųjų lapuočių – ąžuolo, uosio augavietės. Jų atkūrimui reikėtų skirti daugiausiai dėmesio. Palaikant ar net didinant eglynų plotus miškuose, didesnę dėmesį reikėtų skirti vertingos beržo medienos auginimui.

Didinant bendrą Pakruojo rajono miškingumo rodiklį, numatoma nederlingas žemes apželdinti mišku. Savivaldybės teritorijų apželdinimas mišku turi būti vykdomas pagal VĮ Valstybinio žemėtvarkos instituto parengtą Pakruojo rajono savivaldybės miškų išdėstymo žemėtvarkos schemą. Iš viso teritorijos, skirtos rajono miškingumui didinti, apima 12531,65 ha plotą ir sudaro 9,5 % bendro savivaldybės ploto.

4.2 TURIZMO IR REKREACIJOS PLĖTRA

Rekreacinės teritorijos. Pakruojo rajono teritorijose, esančiose prie rekreacijai tinkamų vandens telkinių (tvenkinių, upių ir upelių), patrauklių kultūrinio paveldo objektų, kitų turistinio patrauklumo objektų, numatyta rekreacijos plėtra. Rekreacijos plėtra numatyta šiose teritorijose:

- Rozalimo miško parke ir šalia jo, taip pat prie esamo Ežerėlės upės tvenkinio;
- Prie Obelės upės tvenkinio (teritorija apie 2 km nutolusi nuo Stačiūnų gyvenvietės);
- Prie Mūšos upės užtvankos (apie 0,5 km nutolusi nuo Titonių gyvenvietės), arealas apima ir Impolių dvaro teritoriją;
- Pamūšyje palei Mūšos upę;
- Prie Šukionių gyvenvietės esančių tvenkinių;
- Prie Kruojos upės tvenkinio, esančio apie 2 km atstumu nuo Lygumų;
- Prie Beržtalio upės tvenkinio, esančio prie Žeimelio;
- Prie Guostagalio tvenkinių;
- Žvirblonių gyvenvietėje prie tvenkinių;
- Pakruojo mieste prie Kruojos upės tvenkinio;
- Mažesnių plotų teritorijos prie savivaldybėje esančių tvenkinių (prie Plaučiškių, Ūdekų, Pašvitinio ir kt.) (*žr. Rekreacijos, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinį*).

Konkrečios teritorijos, kuriose siūloma plėtoti rekreaciją, iš viso apima 1838,9 ha ploto. Šių teritorijų žemė naudojama kaimo turizmo plėtrai, viešiams paplūdimiams įrengti bei eksploatuoti, kempingams, stovyklavietėms, poilsiavietėms ir kitiems rekreacijos objektams statyti, įrengti ir eksploatuoti. Pastatai ne aukštesni kaip 3 a., užstatymo intensyvumo rodikliai turi neviršyti 0,4.

Turizmo plėtros zona. Teritorijos, sutampančios su pagrindinėmis turistų srautų kryptimis ir apimančios teritorijas 2-3 km į abi puses nuo kelių Linkuva – Žeimelis, Pakruojis - Linkuva, Pakruojis - Smilgiai (krašto keliai Nr. 211, 151, 149) ir kelių Pakruojis – Rozalimas – Plaučiškiai, Pakruojis – Lygumai (rajoninio kelio Nr. 2906, 2908), pripažįstamos turizmo plėtros zona. Ji apima 10284,7 ha ploto teritorijas. Turizmo plėtros zonoje žemės naudojimo prioritetą skiriamas turizmo (viešo maitinimo, apgyvendinimo, informacijos ir kt.) paslaugas teikiantiems subjektams kurtis, viešajai turizmo ir pakelės infrastruktūrai plėtoti.

Plėtotinas turizmo pobūdis. Labiausiai Pakruojo rajone plėtotinas *pažintinis turizmas* (teikiamas platesnis, su vietos gamtine ir kultūrine aplinka suderintų paslaugų spektras: maitinimas, apgyvendinimas, informacija apie vietos gamtinę ir kultūrinę aplinką, ekskursijų organizavimas), taip pat skatintina *poilsinio turizmo*, tarp jų ir kaimiškojoje aplinkoje (kaimo turizmas), plėtra (teikiamos bendrosios ir kai kurios specializuotos paslaugos: maitinimas, apgyvendinimas, poilsio ir pramogų organizavimas, poilsiui ir pramogoms skirta inventoriaus nuoma). **Kaimo turizmo sodybos plotas turi būti ne mažesnis kaip 50 arų.**

Pramogų plėtra. Vadovaujantis Pakruojo rajono savivaldybės tarybos aprobuota Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos erdvine plėtros koncepcija, plečiant siūlomų turizmo paslaugų spektrą, be pažintinio ir poilsinio turizmo paslaugų savivaldybėje plėtotina *pramoginė rekreacija* (poilsis gamtoje ar tam tikslui pritaikytoje dirbtinėje aplinkoje, dalyvaujant įvairaus pobūdžio pramogose). Siekiant efektyviai naudoti žemę, kurti pramogų kompleksus numatoma išekspluatuotų karjerų teritorijose prie Petrašiūnų ir prie Klovainių. Šios teritorijos apima 271,4 ha plotą. *Pramoginės rekreacijos* teritorijų žemė gali būti naudojama pramogų kompleksų, sporto įrenginių statybai, viešojo naudojimo želdynams, paplūdimiams įrengti, viešbučiams, poilsio namams, viešojo maitino įstaigoms ir kitiems poilsio ir turizmo objektams statyti ir eksploatuoti.

Iš viso turizmo, rekreacijos, turizmo paslaugų ir pramogų plėtrai Pakruojo rajone siūloma 12395 ha teritorijos, kas sudaro 9,4 % bendro Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos ploto.

Turizmo ir rekreacijos aptarnavimo centrai užima svarbią vietą bendroje Pakruojo rajono rekreacijos sistemoje. Pakruojo rajono teritorijoje turizmo ir rekreacijos aptarnavimo centrai diferencijuojami pagal reikšmę (regioninės ir vietinės reikšmės). Pagrindinis *regioninės reikšmės turizmo centras* – prie Pakruojo miesto esanti Pakruojo dvaro sodyba. Vadovaujantis parengtu projektu „Pakruojo dvaro pritaikymas turizmo reikmėms“, dvaro rūmuose siūloma įrengti ekspozicijų salę, koncertų ir konferencijų sales, viešbutį, mobilią kavinę. Oficinoje, kiaulidėje, spirito varykloje ir tarnautojo name siūloma įkurti sporto ir pirčių kompleksą, atkurti senovinį tradicinį alaus gamybos bravorą ir alaus degustavimo salę.

Turizmo paslaugas ir viešąją turizmo infrastruktūrą siūloma plėtoti ir kitose gyvenvietėse, patenkančiose į bendrą rajono turizmo plėtros zoną, kuria tikėtina judės turistų srautai: Žeimelyje, Linkuvoje, Petrašiūnuose, Lygumuose, Klovainiuose. Šios gyvenvietės įvardijamos kaip *rajoninės reikšmės turizmo aptarnavimo centrai*.

Turizmo trasos ir takai. Be bendrųjų tranzitinių turistų judėjimo kelių, atitinkančių svarbiausius autotransporto judėjimo kryptis, t.y. turizmo plėtros zonų, pažintinio turizmo sistemą Pakruojo rajone sudaro prioritetinių nacionalinės svarbos specializuoto pažintinio turizmo trasų sistema (žr. *Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinį*). Į Pakruojo rajono teritoriją patenka tokių Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane rekomenduojamų turistinių maršrutų atkarpos:

- Nacionalinio reprezentacinio kultūrinio turizmo maršruto „Lietuvos istorijos ir kultūros vėrinys“ (šiaurinėje savivaldybės dalyje per Žičiūnus, Žeimelį ir Noreikius; pietinėje rajono teritorijoje per Plaučiškius, Rozalimą, Pakruojį ir toliau krašto keliu Nr. 150 Pasvalio link;
- Regioninio gamtinio-kultūrinio pobūdžio valstybinių parkų žiedo „Vidurio Lietuvos parkų žiedas“ atkarpa, kuri Pakruojo rajone beveik atitinka maršruto „Lietuvos istorijos ir kultūros vėrinys“ atkarpą (šiaurinėje savivaldybės dalyje per Žičiūnus, Žeimelį ir Noreikius; pietinėje rajono teritorijoje per Plaučiškius, Rozalimą, Pakruojį, Klovainius ir Laipuškius).

Pakruojo rajono teritoriją kerta plėtotina nacionalinės dviračių trasos atkarpa, tiesiama Rytų-Vakarų kryptimi per Pamūšį (Klovainių sen.), Petrašiūnus, Pakruojį, Aleknaičius, Lygumus ir Bitaičius.

Greta nacionalinės svarbos turistinių trasų, kurių atskiros dalys patenka į Pakruojo rajono teritoriją, siūloma plėtoti planuojamos teritorijos kraštovaizdžio savitumą ir išskirtinį kultūros paveldą – vėjo malūnus – reprezentuojančią turistinę trasą (maršrutą, skirtą įvairioms turizmo rūšims), „**Vėjo malūnų kelias**“: Plaučiškiai – Padubysys – Rozalimas – Klovainiai – Balsiai – Pamūšis (Klovainių sen.) – Pakruojis – Linkuva – Ūdekai – Steigviliai – Lauksodis – Žeimelis. Šis maršrutas yra apskrities lygmeniu plėtojamos perspektyvinės regioninės dviračių trasų sistemos dalis. Prie šios trasos siūloma plėtoti ir vietinės reikšmės turistinę trasą Pakruojis – Lygumai – Degučiai – Stačiūnai – Šukioniai – Rozalimas. Siūloma **vietinė trasa** būtų skirta vietos gyventojams, moksleiviams, jų svečiams, siekiantiems pėsčiomis ar dviračiu pažinti Pakruojo apylinkes. Trasoje yra penki vėjo malūnai, kraštovaizdžio draustinis, trys buvusios dvaro sodybos, keturios viešosios poilsio teritorijos.

Pažintinius takus siūloma įrengti Daugyvenės hidrografiniame draustinyje, Draumėnų kraštovaizdžio draustinyje, Linkuvos geomorfologiniame draustinyje, Glebavo pedologiniame draustinyje ir Gedžiūnų miško biosferos poligono teritorijoje. Tikslinga lankymui paruošti (įrengti nurodomuosius ženklus, informacinius standus, sutvarkyti prieigas, paruošti suvenyrus) gamtos paveldo objektus: Raudonpamūšio atodangą, Kundročių akmenį, Klovainių ažuolą.

4.3 PRAMONĖS IR VERSLO PLĖTRA *(nauja redakcija)*

Rinkos ekonomikos sąlygomis veikiant ūkio subjektams, ekonominiai procesai bet kokioje teritorijoje vyksta priklausomai nuo susiformavusių arba susiformuosiančių ekonominių interesų toje teritorijoje, nuo išorinių veiksnių ir vidinių savivaldybės išteklių. Todėl bendrajame plane nėra tikslinga planuoti konkrečių pramonės šakų plėtrą, jos mastą ir pan. Tuo labiau Pakruojo rajone esant derlingoms žemėms, tradiciškai žemės ūkis yra pagrindinė gyventojų ūkinė veikla. Trūkstant vidinių Pakruojo rajono išteklių, tinkamų pramonei plėtoti, keisti tradiciškai susiklosčiusią ūkio struktūrą galima būtų tik skatinant gyventojų verslumą, sudarant geresnes sąlygas smulkiam verslui plėtoti. Taigi, pagrindinis šio teritorijų planavimo dokumento uždavinys – išplėtoti verslo paslaugas (informavimo, konsultavimo, mokymų, finansinių, nekilnojamo turto, komunikacijų ir kt.) teikiančių centrų tinklą (žr. *poskyrį Paslaugų gyventojams ir verslui plėtra*).

Pakruojo rajono teritorijoje esamas **pramonės teritorijas** prie Pakruojo ir Linkuvos miestų siūloma planuojamu laikotarpiu rezervuoti pramonei bei smulkiam ir vidutiniam verslui plėtoti. Perspektyviomis dolomito **gavybos ir su ja susijusios pramonės teritorijoms** priskirtini plotai centrinėje rajono dalyje prie rytinės Gedžiūnų miško biosferos poligono ribos (atitraukiant gavybos zoną 500 m. nuo poligono ribos) bei teritorijos, esančios kelio Smilgiai-Pakruojis dešinėje pusėje tarp Rozalimo ir Klovainių. Siūloma nevykdyti sprogdinimo darbų (arba sumažinti jų intensyvumą) saugomų paukščių veisimosi metu, nuo gegužės 1 d. iki rugpjūčio 1 d. Tikslesnės gavybos teritorijos pažymėtos Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje. Iš viso Bendrojo plano koncepcijoje numatomų galimos dolomito gavybos plėtros teritorijų plotas yra 4266,84 ha, tai sudaro 3,2 % viso rajono ploto. Sprendinių įgyvendinimo laikotarpiu numatomų gavybos plėtros teritorijų plotas yra apie 1210 ha.

Priklausomai nuo parinktų prioritetinių gavybos teritorijų, numatyti trys galimi centrai, kuriuose turi būti kuriama gavybos infrastruktūra – Petrašiūnai, Klovainiai ir Krivaičiai. Dolomito gavyba vykdoma Petrašiūnų II, Krivaičių ir Klovainių telkiniuose. Lietuvos geologijos tarnybos 2012 m. duomenimis Klovainių telkinio sklypo plotas, kuriame koreguojant Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrąjį planą atliekamas planavimas,

yra apie 460,70 ha. Dalį šios teritorijos užima rekultivuotas, išeksploatuotas ir eksploatuojamas karjeras. Numatoma gavybos plėtros teritorija Klovainių telkinyje apima 388,2 ha plotą. Dolomito gavybos plėtra numatoma teritorijoje, kurioje naudingi išteklių yra detalai išžvalgyti.

Buvusiuose ir apleistose kolūkių gamybinuose centruose ir technikos kiemuose galima plėtoti smulkų ir vidutinį verslą (technikos remonto, medienos apdorojimą, baldų ar statybinių medžiagų gamybą, sandėliavimo, komercijos ir kitas veiklas) kuris nedaro neigiamo poveikio aplinkinės žemės dirvožemio savybėms, gyventojų sveikatai.

Naudingų iškasenų gavyba NATURA 2000 teritorijoje neplėtojama, išeksploatuotoms teritorijoms numatomas rekultivavimo periodas. Siekiant, kad Pakruojo rajono savivaldybėje nemažėtų miškingumas, numatoma, prieš keičiant miškų ūkio paskirties žemę į naudingų iškasenų teritorijas, atkurti sunaikinto miško teritoriją (įveisiant mišką lygiaverčiame ar didesniame plote pažeistose ar apleistose žemėse savivaldybės teritorijoje).

5. ŽEMĖS NAUDOJIMO SPRENDINIAI

5.1 ŽEMĖS FONDO STRUKTŪRA IR JOS POKYČIŲ PROGNOZĖ

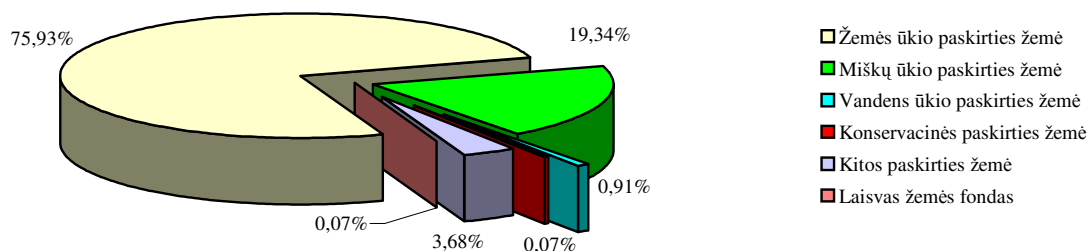
Pakruojo rajono savivaldybės teritorija dėl palankių gamtinių sąlygų didesnėje dalyje įsavinta žemės ūkio veiklai ir turi geras plėtros perspektyvas. Rajono teritorija priklauso Mūšos – Nemunėlio lyguminiam rajonui, pasižymintį derlingais priemolio dirvožemiais. Pakruojo rajone dirvožemiai yra vieni derlingiausių Lietuvoje. Bendras žemės ūkio naudmenų našumo balas rajone – 44,6 (Lietuvos vidurkis – 39,1 balo).

Prioritetine žemės naudotojų veikla rajono teritorijoje išlieka žemės ūkis. Kitai veiklai žemės plotus numatoma panaudoti didinant miškingumą, plėsti užstatymui reikalingus plotus, eksploatuoti naudingąsias iškasenas, saugoti gamtos ir kultūros paveldo kompleksus bei objektus. Šioms veiklos sritims reikalingų žemės plotų tarpusavio proporcijų dinamika pateikiama 5.1.1 lentelėje.

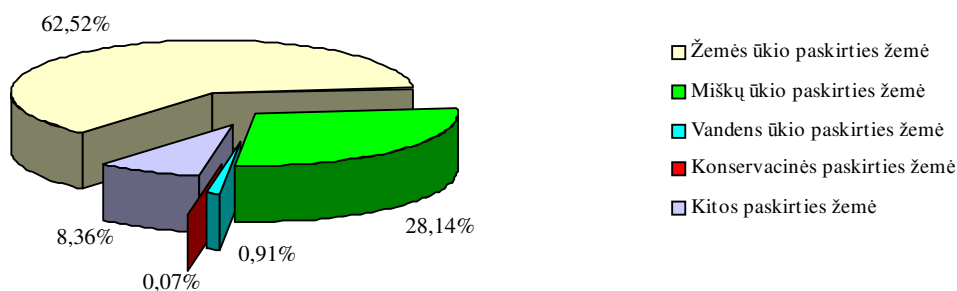
5.1.1 lentelė. Žemės fondo struktūros pokyčiai (%)

Pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis	Metai		Pokyčiai vidut. per metus	Prognozė 2027 m.	Pokyčiai per 20 m.
	2005	2007			
Žemės ūkio	75,92	75,93	+0,01	62,52	-13,41
Miškų ūkio	19,36	19,34	-0,02	28,14	+8,80
Vandens ūkio	0,91	0,91	-	0,91	-
Konservacinė	0,05	0,07	+0,02	0,07	-
Kita	3,70	3,68	-0,02	8,36	+4,68
Laisvas žemės fondas	0,07	0,07	-	0	-
Iš viso:	100,00	100,00	X	100,00	X

Esama ir 2027 m. planuojama žemės fondo struktūra pateikiamos atitinkamai 5.1.1 ir 5.1.2 paveiksluose.

5.1.1 pav. Pakruojis rajono savivaldybės žemės fondo sudėtis 2007-01-01

5.1.2 pav. Pakruojis rajono savivaldybės numatoma žemės fondo sudėtis 2027 m.

Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo laikotarpio pabaigoje Pakruojis rajono teritorijoje planuojama žemės fondo naudojimo struktūra:

- žemės ūkio paskirties žemės – 82,26 tūkst. ha,
- miškų ūkio paskirties žemės – 37,02 tūkst. ha,
- vandens ūkio paskirties žemės – 1,2 tūkst. ha,
- konservacinės paskirties žemės – apie 87 ha,
- kitos paskirties žemės – 10,99 tūkst. ha.

Esamo žemės naudojimo paskirties keitimas iš vienos paskirties į kitą atliekamas teisės aktų nustatyta tvarka išduodant leidimus miško įveisimui ar rengiant detaliuosius planus ir jų pagrindu pakeičiant pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį. Žemės ūkio veiklos prioritetai svarbesni seniūnijose (Pakruojis ir Klovainių seniūnijos), kuriose yra našiausios žemės ir intensyvesnė žemės ūkio gamyba.

Miškų ūkio paskirties žemės didėjimas siejamas su miško įveisimu, gavus leidimą miškui įveisti, arba apleistų žemės ūkio naudmenų ir kitų naudmenų savaiminio apaugimo mišku. Tačiau šis padidėjimas būtų planuojamas dar 0,74% didesnis, jeigu nebūtų numatyta iš eksploatuoti prognozuojamų iškasenų telkinių, kurie yra išžvalgyti ne tik žemės ūkio, bet ir miškų paskirties žemėje. Kitos paskirties žemės plotų didėjimas siejamas su

Pakruojo, Linkuvos miestų ir perspektyvių vietinės reikšmės centrų plėtra, ūkinės-komercinės, rekreacinės, paslaugų veiklos plėtra, naudingųjų iškasenų telkinių eksploatavimu, vietinės reikšmės kelių tinklo sutvarkymu, išjungiant juos iš žemės ūkio ar miškų ūkio paskirties žemės.

5.2 PLANUOJAMI ŽEMĖS NAUDOJIMO PRIORITETAI (KONCEPCIJA)

(Teritorijos naudojimo funkcinių prioritetų brėžinys)

Teritorijoms žemės naudojimo paskirties (funkciniai) prioritetai yra nustatyti vadovaujantis bendrojo plano sprendinių II skyriaus 1 dalies „Kraštotvarkinės ašys ir plėtros kryptys“ nuostatomis, taip pat Šiaulių apskrities teritorijos bendrajame plane nustatytais teritorijų funkcinio naudojimo prioritetais Pakruojo rajono teritorijai. Bendrojo plano sprendiniuose išskiriamose funkcinių zonų teritorijose žemė naudojama pagal įvairias paskirtis, t.y. daug skirtingos žemės naudojimo tikslinės paskirties sklypų. Bendrojo plano Teritorijos naudojimo funkcinių prioritetų brėžinyje nustatomas tik žemės naudojimo prioritetas, t.y. vyraujanti sklypų žemės naudojimo paskirtis (pažymima indeksu). Greta indeksais pažymima ir kita leistina pagrindinė žemės naudojimo paskirtis – pavyzdžiui ŽPU, Ržm ir t.t. Indeksų reikšmės išaiškintos šiame skyriuje.

Didžiojoje Pakruojo rajono teritorijos dalyje kaip vienas iš teritorijos naudojimo prioritetų išlieka intensyvus arba tausojantis (ekologinis) žemės ūkis, intensyvus (ūkininkavimas pagal IV grupės miškų tvarkymo reikalavimus) arba tausojantis (ūkininkavimas pagal II-III grupės miškų tvarkymo reikalavimus) miškų ūkis. Intensyviai ūkinei veiklai (pramonei, infrastruktūrai, rekreacijai, gavybai, gyvulininkystei) naudotina teritorija, turinti didžiausią potencialą plėtrai ir dėl šios priežasties koncepcijoje priskirta svarbiausiam rajono plėtros branduoliui. Rekreacijos veikla yra skatinama teritorijose, turinčiose rekreacinius išteklius (upių ir tvenkinių pakrantėse).

Esant situacijai, kai toje pačioje teritorijoje susikerta gamtosauginiai interesai (koncepcijoje įvardintos gamtinės ašys) ir galimybė plėsti kitas sritis, prioritetas teikiamas gamtos apsaugai ir tausojimui. Tokiu būdu tokiose teritorijose visos veiklos dalinai apribojamos, nustatant tam tikrus reikalavimus (tausojantis žemės ir miškų ūkis, konservacija).

Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos struktūra pagal ūkinės veiklos prioritetus:

- Intensyvus žemės ūkis, intensyvus miškų ūkis	71620,38 ha	54,44 %;
- Konservacija, tausojantis miškų ūkis, tausojantis žemės ūkis	15862,12 ha	12,06 %;
- Tausojantis žemės ūkis, tausojantis miškų ūkis, konservacija	24195,44 ha	18,39 %;
- Intensyvus žemės ūkis, pramonės plėtra, infrastruktūros plėtra, intensyvi rekreacija, urbanizacija	7723,82 ha	5,87 %;
- Intensyvi rekreacija, urbanizacija	3686,59 ha	2,80 %;
- Intensyvi rekreacija, tausojantis žemės ūkis, tausojantis miškų ūkis	3908,07 ha	2,97 %;
- Pramonės plėtra, infrastruktūros plėtra	4259,66 ha	3,24 %.

Kitos paskirties prioritetai:

- Rekreacijos plėtros teritorijų	1838,9 ha	1,40 %;
- Pramogų kompleksai	271,39 ha	0,21 %;
- Turizmo plėtros zonos	10284,7 ha	7,82 %;
- Gavybos plėtros teritorijos	4266,84 ha	3,24 %;
- Plėtros branduolio teritorijos plotas	12413,4 ha	3,24 %.

Žemės ūkio veiklos prioriteto teritorijos. Intensyvaus ūkininkavimo zona. (brėžinyje pažymėta indeksu Ž) Dėl vertingų dirvožemių galimybės panaudoti ariamajai žemei (vienmečiams augalams), ši teritorija tinkamiausia naudoti pagal tradiciškai vystomą ūkių specializaciją. Tai – dirvai reiklių žemės ūkio augalų auginimas pardavimui (kviečiai, miežiai, cukriniai runkeliai, linai, rapsai) bei javų auginimas pašariniams grūdams, pienininkystei. Pagalbinės gamybos šakos gali būti vystomos tik dėl sėjomainose būtinų auginti neprekinį žemės ūkio pasėlių ir ūkiuose išauginamų pašarų pagrindu. Nepalankios sąlygos rajone yra auginti grikius.

Zonose su rekomenduojama intensyvia žemės ūkio veikla gamyba bus efektyvi tik pasiekus atitinkamus jos pajėgumus ir sustambinus ūkių žemėvaldas. Perspektyvių ūkių dydžiai priklauso nuo jų verslo planuose numatytų gamybos apimčių. Esant tradiciniam ūkininkavimui, siektinas ūkio dydis turi būti ne mažesnis nei rekomenduojama ūkiuose, taip pat kiaulių auginimui specializuotuose ūkiuose – 100 ha žemės ūkio naudmenų, mišrios gyvulininkystės – augalininkystės specializacijos ūkiuose – 40 ha žemės ūkio naudmenų.

2006 metais daugiausia deklaruota: vasarinių (nesalykinių) miežių, žieminių kviečių, ganyklų – pievų (iki 5 metų), vasarinių rapsų. Skatintinas ūkių stambėjimas iki ekonomiškai efektyvių dydžių (ne mažiau 100 ha žemės ūkio naudmenų).

Tausojamojo žemės ūkio zona (brėžinyje pažymėta indeksu ž) labai geros ir geros ūkinės vertės žemėse. Žemė naudotina intensyviai mišrios specializacijos ūkių veiklai, auginant prekinę augalininkystės produkciją ir dalį pašarinių augalų, reikalingų gyvulininkystei plėtoti. Naudojant žemę, rekomenduotina diegti tausojamojo ir ekologinio ūkininkavimo sistemas, laikytis Geros ūkininkavimo praktikos reikalavimų:

- ariamoje žemėje turi būti auginami žemės ūkio augalai arba laikomas sideracinis ar juodasis pūdymas. Žemės ūkio augalų laukuose neturi būti juos stelbiančių piktžolių, išskyrus pavienes piktžoles ar pavienius jų kupstus. Juodąjį pūdyką reikia periodiškai įdirbti arba naudoti chemines priemones, siekiant išnaikinti piktžoles ir pagerinti dirvožemio kokybę;
- ganyklos arba pievos, taip pat daugiamečių ganyklos arba pievos turi būti geros būklės, naudojamos gyvuliams ganyti (iki rugpjūčio 1 d. turi būti bent kartą nuganytos) arba ne rečiau kaip kartą per metus (iki rugpjūčio 1 d.) nušienaujamos;
- šienas ar žalioji masė ganyklose arba pievose, taip pat daugiamečiose ganyklose arba pievose turi būti sutvarkyti ir išvežti iš lauko iki rugpjūčio 1 d.;
- ariamoje žemėje bei ganyklų arba pievų, taip pat daugiamečių ganyklų arba pievų plotuose neturi būti medžių ir krūmų, išskyrus pavienius medžius, kurie yra tradicinio kraštovaizdžio dalis;

- ganyklų arba pievų, taip pat daugiamečių ganyklų arba pievų plotuose neturi būti sustabarėjusių, taip pat sėklas subrandinusių arba išbarsčiusių piktžolių (kiečių, pelynų, usnių, varnalėšų, dilgelių ir kt.);
- ganyklose arba pievose, daugiametėse ganyklose arba pievose žolė negali būti deginama. Žolės ir ražienų deginimas laikomas tyčiniu reikalavimų pažeidimu.

Miškų ūkio veiklos prioriteto teritorijos. Intensyvaus ūkininkavimo zoni (brėžinyje pažymėta indeksu M) priskirti ūkiniai miškai (IV miškų grupė). Miškų ūkio veikla turi skatinti efektyvų daugiataksių miškų naudojimą, siekiant užtikrinti ekonominę gyvybingumą ir platų aplinkosauginių bei socialinių funkcijų spektrą. Tačiau kartu ūkinė veikla šios grupės miškuose turi išsaugoti biologinę įvairovę ir su ja susijusias vertybes, vandens išteklius, dirvožemį, unikalias ir lengvai pažeidžiamas ekosistemas bei kraštovaizdį, išlaikyti miško ekologines funkcijas bei miškų vientisumą.

Tausojamojo ūkininkavimo zoni (brėžinyje pažymėti indeksu m) priskirti ekosistemų apsaugos miškai (IIA miškų grupė) – draustinių miškai, buveinių ir gamtos išteklių miškai ir priešeroziniai miškai, rekreaciniai miškai (IIB miškų grupė) – miško parkų miškai bei rekreaciniai miško sklypai; apsauginiai miškai (III miškų grupė) – draustiniuose esantys miškai, laukų apsauginiai miškai, miško sėkliniai medelynai ir vandens telkinių apsaugos zonų miškai. Tausojantis, daugiataksis miško naudojimas, užtikrintu miško ekosistemų stabilumą, esamų gamtinių bei kultūrinių vertybių išsaugojimą, biologinės įvairovės palaikymą, o taip pat ekonominių klausimų sprendimą.

Numatomi naujai įveisti miškai pagal savo funkcijas priskirtini tai zoni ar miškų grupei, kuriai priskirti greta esantys miškai. Rekomenduotina, kad pirmaeilis miško sodinimas būtų planuojamas formuojant priešeroziniuose miškuose, laukų apsauginiuose miškuose ir vandens telkinių apsaugos zonų miškuose.

Konservacinės veiklos prioriteto teritorijos (brėžinyje pažymėtos indeksu k). Joms priskirtos valstybinių draustinių ir biosferos poligono taip pat kitų saugomų teritorijų ir gamtinio karkaso teritorijos. Šiose teritorijose galima plėtoti veiklą tausojančią gamtos išteklius, gausinančią biologinę įvairovę, puoselėjančią vietos kraštovaizdį ir tradicinį ūkininkavimą.

Kitos ūkinės veiklos prioriteto teritorijos. Joms priskirtos:

Gyvenamųjų vietovių plėtros teritorijos (brėžinyje pažymėtos indeksu U).

Tai teritorijos prie miestų ir miestelių ir kaimų, kuriose pagal parengtus miestų bendruosius planus ir kaimų bei miestelių detaliuosius planus ar urbanistinės plėtros specialiuosius planus vystytina gyvenamoji, visuomeninės, komercinės, pramoninės paskirties statyba bei kita ne žemės ūkio veikla.

Teritorijos, skirtos naudingųjų iškasenų telkinių eksploatavimui (brėžinyje pažymėtos indeksu PI - pramonės ir infrastruktūros plėtra). Tai žemės plotai su balansiniais naudingųjų iškasenų telkiniais, kurie gali būti eksploatuojami teisės aktų nustatyta tvarka. Numatomų tyrinėti naudingųjų iškasenų telkinių paieškos gali būti visoje rajono savivaldybės teritorijoje, išskyrus konservacinės paskirties žemę, draustinių teritorijas ir gamtos bei kultūros paveldo teritorijas. Gavus leidimą eksploatuoti šias naudingąsias iškasenas, žemės sklypai leidimą gavusiems asmenims įteisinami naudoti teisės aktų nustatyta tvarka.

Teritorijos, skirtos intensyviai rekreacijai (brėžinyje pažymėtos indeksu R).

Šios teritorijos išskirtos prie valstybinės reikšmės vandens telkinių. Šiose teritorijose prioritetas teikiamas rekreacinei veiklai (papildimams, poilsio infrastruktūrai ir paslaugoms plėtoti), turizmo infrastruktūros, pramogų ir paslaugų plėtrai. Nedideliais mastais gali būti plėtojamas ir tausojantis žemės bei miškų ūkis, visuomeninė (sporto kompleksų, sveikatinimo įstaigų) statyba.

Vandens ūkio veiklos prioriteto teritorijos (brėžinyje pažymėti vandens telkiniai). Šios teritorijos – Pakruojo rajono teritorijoje esantys vandens telkiniai (upės, tvenkiniai). Veiklą juose reglamentuoja teisės aktai.

5.3 BIOPRODUKČINIO ŪKIO PLĖTRA

(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys; Miškų išdėstymo brėžinys)

Žemės ūkio veikla. Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje nustatytos žemės ūkio paskirties teritorijos. Orientacinis žemės plotas, skirtas žemės ūkio veiklai 2027 metais: 985,68 tūkst. ha (79,93 % nuo viso rajono ploto), žemės ūkio paskirties žemės ūkio naudmenos sudarys apie 79 tūkst. ha, t. y. 65,13 % nuo viso rajono ploto (2006 m. deklaruotas plotas sudaro 83,61 tūkst., t. y. 85,8 % visų rajone esančių žemės ūkio naudmenų).

Žemės ūkio paskirties teritorijose draudžiamas žemės sklypų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties keitimas į kitą paskirtį, išskyrus sklypus, kuriuose yra apleisti, nenaudojami buvusių kolūkių, žemės ūkio įmonių, ūkininkų gamybiniai centrai, technikos kiemai, fermos, sandėliai. Juose tikslinga ir leistina plėtoti smulkų ir vidutinį verslą, taip pat pagalbinius verslus ūkininkams ir bendrovėms.

Rekomenduojama intensyvios žemės ūkio paskirties teritorijose plėtoti prekinę žemės ūkio gamybą ir siekti ūkio dydžio, ne mažesnio nei numatyta Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministro 2003 m. liepos 1 d. įsakymu Nr.3D-269 patvirtintose rekomendacijose. Rekomenduojami minimalūs racionalios žemėvaldos plotai tam tikros specializacijos ūkiams: tradicinio ūkininkavimo mišrios augalininkystės-gyvulininkystės specializacijos ūkiuose – 40 ha žemės ūkio naudmenų, kiaulininkystės specializacijos arba vien augalininkystės specializacijos ūkiuose – 100 ha žemės ūkio naudmenų.

Siekiant įgyvendinti Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius žemės ūkio paskirties teritorijoms rekomenduojama rengti kaimo plėtros žemėtvarkos projektus arba seniūnijų kompleksinius žemės ūkio ir kaimo plėtros planus, taip pat žemės konsolidacijos projektus. Rekomenduojamų teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais nustatomas:

- vietinės reikšmės kelių tinklas;
- rekomenduojamas racionalus stambiųjų ūkių centrų išdėstymas bei jų gamybos apimčių ribos;
- sausinimo sistemų remonto ar rekonstrukcijos poreikis;
- miško želdinių detalesnis išdėstymas ir jų funkcijos (miško grupė);
- žemės ūkio naudmenų laukų masyvai, tinkami naudoti tam tikroms augalų grupėms;
- žemės gerinimo priemonės;
- natūralių kraštovaizdžių, dirvožemio ir vandens apsaugos priemonės.

Miškų ūkio veiklą siūloma plėtoti miškų ūkio paskirties teritorijose (Miškų išdėstymo brėžinys), taip pat miškuose, esančiuose žemės ūkio paskirties žemėje. Bendrą miškų plotą numatoma padidinti nuo 25,4 tūkst. ha 2007 m. iki 34,0 tūkst. ha 2025 metais.

Miškų išdėstymo brėžinyje pažymėtos teritorijos žemės ūkio paskirties žemėje, kuriose galima įveisti mišką vadovaujantis specialiuoju žemėtvarkos teritorijų planavimo dokumentu – Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos miškų išdėstymo žemėtvarkos schema M1:50 000.

Miškų ūkis Pakruojo rajono teritorijoje turi būti plėtojamas laikantis Lietuvos miškų ūkio politikos nuostatų, iš kurių pažymėtinos:

- miško išteklių išsaugojimas ir gausinimas;
- racionalus, tolygus ir nepertraukiamas miško išteklių naudojimas bei miškų produktyvumo didinimas ir auginamos medienos kokybės gerinimas;
- miškų ūkio ekonominio efektyvumo didinimas;
- miško ekosistemų tvarumo užtikrinimas;
- biologinės įvairovės išsaugojimas bei miškų sveikatingumo gerinimas;
- visuomenės bendrųjų su miškais susijusių visuomenės bendrųjų reikmių tenkinimas;
- valstybinio ir privataus miškų ūkio plėtra bendrosios kaimo plėtros kontekste.

5.4 TERITORIJOS NAUDOJIMO REGLAMENTAI (*Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys*)

Bendrosios nuostatos

Bendrojo plano žemės naudojimo sprendiniai pagrįsti šiomis nuostatomis:

- Teritorijose, kuriose nenumatoma galimybė keisti pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį, žemė turi būti naudojama pagal žemės nuosavybės dokumentuose įrašytą pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį, bendrojo plano reglamentais (*žr. 5.4.2 lentelę*), kitais teritorijų planavimo dokumentais bei teisės aktais nustatytą naudojimo būdą ir pobūdį;
- Teritorijose, kuriose numatoma galimybė keisti pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį, žemė, gali būti naudojama pagal žemės nuosavybės dokumentuose įrašytą pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį, naudojimo būdą ir pobūdį arba gali būti keičiama į kitą paskirtį rengiant teritorijų planavimo dokumentus. Pakruojo rajono teritorijos bendrojo plano reglamentų nuostatos (*žr. 5.4.2 lentelę*) turi būti įrašytos išduodant sąlygas teritorijų planavimo dokumentams rengti;
- Pakruojo rajono teritorijos bendrajame plane numatytoje rekreacinėje teritorijoje, turizmo zonoje, taip pat plėtros branduolio teritorijose, miestų, miestelių ir kompaktiškai apstatytų kaimų (gatvinio, savaiminio ar padriko tipo) **statybos plėtros zonoje** žemės naudojimo tikslinė paskirtis gali būti keičiama į kitą tik savivaldybei parengus šių teritorijų plėtros specialiuosius arba detaliuosius planus.

Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje rajono savivaldybės teritorija suskirstyta į zonas pagal vyraujančią pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį. Čia pažymėtos teritorijos (plotas ne mažesnis kaip 5 ha), kuriose galioja veiklos apribojimai (įvairių ūkinių ir

komunalinių objektų apsaugos zonos, saugomos teritorijos, išžvalgyti naudingų iškasenų telkiniai ir kt.).

Teritorija **kitos paskirties objektų statybai** (gyvenamajai statybai, infrastruktūros plėtrai, naudingųjų iškasenų telkinių eksploatavimui, tvenkinių įrengimui, pramonės ir ūkinių objektų statybai ir kt.) gali būti parinkta ir projektuojama vadovaujantis 3 skyriuje išdėstytais gyvenviečių sistemos plėtros ir 4 skyriuje išdėstytais ūkio plėtros sprendiniais *Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje bei Teritorijos naudojimo funkcinių prioritetų brėžinyje* nurodytose zonose, išskyrus nedidelius žemės sklypus, kurie negali būti išreikšti šių brėžinių mastelyje (t.y. mažesnius kaip 5 ha).

Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje bei Teritorijos naudojimo funkcinių prioritetų brėžinyje žemės ūkio paskirties teritorijose esančios žemės ūkio naudmenos ir žemė su veikiančiais melioracijos įrenginiais turi būti naudojama žemės ūkio veiklai vadovaujantis Lietuvos Respublikos Žemės įstatymo 22 straipsnio nuostata: „Ariamoji žemė, kurios dirvožemio našumas didesnis už vidutinį šalyje (didesnis kaip 39 balai) taip pat žemė, kurioje yra eksploatuojamos melioracijos sistemos, turi būti naudojama taip, kad nesumažėtų jų plotas, išskyrus ekologiškai nuskurdintose gamtinio karkaso teritorijose, ir nepablogėtų dirvožemio savybės“ (Žin., 2004, Nr. 28-868). Gamtinio karkaso teritorijos pažymėtos *Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje*, gamtinio prioriteto teritorijos pažymėtos *Teritorijos naudojimo funkcinių prioritetų brėžinyje*. Siekiant jose nustatyti ekologiškai nuskurdintų teritorijų ribas turi būti atlikti papildomi skaičiavimai.

Gamtinio karkaso teritorijose ūkinė veikla ribojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 22 straipsnio 6 dalies nuostatomis: „Gamtinio karkaso rekreacinės, miškų ūkio ir agrarinės paskirties teritorijose draudžiama statyti pramonės įmones, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai, ir gyvenamųjų namų kvartalus. Leidžiama tokia veikla, kuri užtikrina kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą, atkuria pažeistas ekosistemas. Veikla vykdoma pagal teritorijų planavimo dokumentus“ (Žin., 2001, Nr. 108-3902), LR aplinkos ministro 2007-02-14 d. įsakymu Nr. D1-96 patvirtintais gamtinio karkaso nuostatais (Žin., 2007, Nr. 22-858) bei kitais teisės aktais.

Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje nustatytose atitinkamos paskirties teritorijose veiklos reglamentai pateikti 5.4.2 lentelėje.

Teritorijos rezervuojamos bendram naudojimui (visuomenės poreikiams) pateiktos 5.4.1 lentelėje, pažymėtos Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje; Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinyje. Šie žemės sklypai negali būti parduodami, perleidžiami ar kaip nors kitai perduodami privačion nuosavybėn iki 2027 m. Šių sklypų žemė turi būti naudojama gyventojų ramiam ir aktyviam poilsiui, sportui, sveikatingumui stiprinti, kultūros renginiams organizuoti, viešajai turizmo ir poilsio infrastruktūrai įrengti.

5.4.1 lentelė. Pakruojo rajono savivaldybės naudojamų ir rezervuojamų visuomenės poreikiams bendro naudojimo žemės sklypų sąrašas

Eil. Nr.	Sklypo adresas	Sklypo plotas, ha	Pastabos
<i>Guostagalio seniūnija</i>			
1.	Degėsių k.	0,80	Buvusio vaikų darželio teritorija
2.	Degėsių k.	1,4	Tvenkinys su teritorija
3.	Degėsių k.	0,7	Tvenkinys ir teritorija

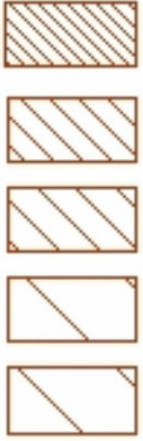

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

4.	Guostagalio k.	0,33	Numatyta įrengti poilsio zoną
5.	Butniūnų k.	0,35	Vasaros renginių teritorija
<i>Klovainių seniūnija</i>			
6.	Gačionių k.	1,28	Parkas, poilsio zona prie buvusio vaikų darželio
7.	Klovainių mstl.	0,55	Parkas prie Klovainių ažuolo
8.	Klovainių mstl.	1,13	Sklypas reikalingas stadionui bei bendruomenės poilsio zonai įrengti
<i>Linkuvos seniūnija</i>			
9.	Rimkūnų k.	0,29	Prie buvusios mokyklos, planuojama įrengti sporto aikštelę
10.	Ūdekų k.	0,37	Buvusios mokyklos stadionas
11.	Judiškių k.	5,41	Buvęs parkas, poilsio vieta
12.	Puodžiūnų k.	4,21	Pušynas
<i>Lygumų seniūnija</i>			
13.	Lygumų mstl.	0,5	Tvenkinys ir teritorija prie bažnyčios
14.	Stačiūnų k.	1,0	Parkas, poilsio zona
15.	Kauksnųjų k.	5,4	Žalia zona, renginių vieta
16.	Dagučių k.	1,6	Parkas
17.	Šukionių k.	2,0	Renginių vieta
<i>Pakruojo seniūnija</i>			
18.	Sigutėnų k.	0,09	Bendruomenės renginių vieta
19.	Sigutėnų k.	0,12	Parkelis
20.	Pakruojo k.	1,18	Parkas
21.	Paliečių k.	0,66	Poilsio zona
22.	Preičiūnų k.	0,16	Parkas, poilsio zona
23.	Mažeikių k.	1,49	Tvenkinys, poilsio aikštynas
24.	Linksmučių k.	0,70	Poilsio zona apie tvenkinį
<i>Pašvitinio seniūnija</i>			
25.	Pašvitinio mstl.	0,19	Parkelis prieš bažnyčią
26.	Pašvitinio mstl.	0,25	Parkelis prie vėjinio malūno
27.	Pašvitinio mstl.	1,15	Parkas prie buvusios prities
28.	Draudelių k.	1,50	Parkas aplink buvusį vaikų darželį
29.	Pamūšio k.	4,10	Parkas prie buvusio dvaro
30.	Pamūšio k.	0,19	Tvenkinėlis su želdiniais
31.	Peleniškių k.	1,60	Parkas
32.	Mikniūnų k.	2,95	Tvenkinys su parku
<i>Rozalimo seniūnija</i>			
33.	Žvirblonių k.	5,00	Poilsio zona prie tvenkinio
34.	Žvirblonių k.	5,30	Sporto aikštynas
35.	Žvirblonių k.	2,701	Parkas
36.	Žvirblonių k.	5,30	Parkas prie įvažiavimo į gyvenvietę
37.	Rozalimo mstl.	12,00	Parkas
38.	Plaučiškių k.	4,80	Parkas, poilsio, švenčių vieta
39.	Plaučiškių k.	0,40	Skveras
40.	Plaučiškių k.	1,30	Paplūdimys prie tvenkinio
41.	Plaučiškių k.	1,20	Sporto aikštynas
<i>Žeimelio seniūnija</i>			
42.	Noreikių k.	0,20	Skveras
43.	Noreikių k.	0,72	Teritorija prie tvenkinio
44.	Mikoliškio k.	1,70	Parkas
45.	Grikpėdžių k.	2,00	Parkas
46.	Žeimelio mstl.	1,20	Žalia zona, poilsio teritorija
47.	Žeimelio mstl.	0,35	Žalia zona, poilsio teritorija
48.	Žeimelio mstl.	0,30	Skveras
49.	Žeimelio mstl.	0,75	Žalia zona, poilsio teritorija
50.	Žeimelio mstl.	0,44	Parkas
51.	Bardiškių k.	2,22	Poilsio zona prie tvenkinio
52.	Lauksodžio k.	2,20	Poilsio zona prie buvusio žvyro karjero

5.4.2 lentelė. Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentai (nauja redakcija)

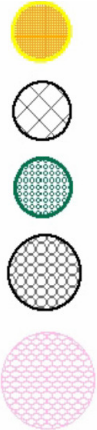
Eil. Nr.	Tikslinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis, būdai ir pobūdžiai	Reglamentai
1.	<p>Žemės ūkio paskirties žemė</p> <p>(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)</p>		<p>Intensyvios žemės ūkio veiklos teritorijose</p> <p>Intensyvi žemės ūkio veikla</p>	<p>Ūkininkavimas leistinas visame Pakruojo rajono žemės ūkio naudmenų plote, kuris sudaro 71,4% bendro Pakruojo rajono teritorijos ploto.</p> <p>Inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra, kaimo turizmo veikla, amatai ir smulkūs pagalbiniai verslai (bitininkystė, žvejyba, medžio apdirbimas, žemės ūkio produkcijos perdirbimas, technikos remontas ir kt.).</p> <p>Vadovaujantis parengtais ir patvirtintais detaliesiais planais buvusiuose ir apleistose kolūkių gamybinuose centruose ir technikos kiemuose galima plėtoti smulkų ir vidutinį verslą (mechanizmų remonto, medienos apdorojimą, baldų ar statybinių medžiagų gamybą, sandėliavimo, komercijos ir kitas veiklas) kuris nedaro neigiamo poveikio aplinkinės žemės dirvožemio savybėms, gyventojų sveikatai.</p>	<p>Skatinama prekinės augalininkystės produkcijos gamyba Plėtojama gyvulininkystė.</p> <p>Žemės sklypuose galima žemės ūkio veikla: žemės ūkio, maisto produktų gamyba ir apdorojimas, savo pagamintų ir apdorotų žemės ūkio, maisto produktų perdirbimas ir šių produktų realizavimas, taip pat paslaugų žemės ūkiui teikimas ir geros agrarinės bei aplinkosauginės žemės būklės išlaikymas. Šiuose sklypuose galima ūkininkų sodybų bei žemės ūkio veiklai reikalingų ūkininkų pastatų statyba ar rekonstrukcija, kaimo turizmo veikla.</p> <p>Gyvulininkystė plėtotina visoje rajono teritorijoje (išskyrus ekologiškai jautrias teritorijas), nekoncentruojant jos vienoje kurioje nors vietoje, naudojant ir buvusius kolūkių ūkinius statinius ir įrenginius. Gyvulininkystė plėtojama vadovaujantis Gyvulininkystės plėtros Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje specialiuoju planu.</p> <p>Gyvulininkystės kompleksai (nuo 12 tūkst. iki 54 tūkst. kiaulių per metus, daugiau kaip 50 galvijų) paukštynai (nuo 50 tūkst. vištų ar kitų paukščių), avių, žvėrelių ir triušių stambios (daugiau kaip 1000 vienetų), pavienės fermos, patenkančios į gamtinio karkaso zonas, taip pat saugomas teritorijas, arba darančios poveikį kitoms teritorijoms, kuriose teikiamas prioritetas gamtai, rekreacijai, turizmui, privalo iširengti įrenginius ir įdiegti technologijas, skirtas gamybos atliekoms (skystam ar kietam mėšlui, srutom, biologinėms atliekoms ir kt.) nukenksminti bei dezodoruoti, taip pat būtiniems ir paviršinio vandens nuotekoms valyti.</p> <p>Žemės ūkio paskirties žemės sklypuose buvusios sodybos atkuriamos ir statomos naujos ūkininko sodybos vadovaujantis Ūkininko ūkio įstatymo 11 straipsnio nuostatomis. Ūkininko sodyba ar pagalbinio ūkio ir kitos paskirties (fermų, ūkio, šiltnamių, kaimo turizmo) pastatai statomi nuosavybės teise priklausančiame žemės ūkio paskirties žemės sklype, ne mažesniame kaip 0,5 ha. Atstatomos sodybos statiniai nebūtinai turi būti statomi ant buvusių statinių pamatų.</p>
2.	<p>Žemės ūkio paskirties žemė</p> <p>(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)</p>		<p>Saugomose teritorijose</p> <p>Tausojanti žemės ūkio veikla</p>	<p>Inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra, kaimo turizmo veikla, amatai ir smulkūs pagalbiniai verslai (bitininkystė, žvejyba, medžio apdirbimas, žemės ūkio produkcijos perdirbimas, technikos remontas ir kt.).</p>	<p>Skatintinas ekologinių ūkių kūrimas. Būtinus žemėnaudos sąskaidos didinimas, sukuriant priešerozinius, laukų ir vandens apsauginius želdinius, taip pat mažesnio našumo žemių pavertimas į pievas ir ganyklas.</p> <p>Plėtojant gamybą, gyvenamąją statybą, amatus ir smulkųjį verslą būtina įrengti vietinius nuotekų valymo įrenginius arba statomus objektus prijungti prie veikiančios centralizuotos nuotekynės.</p> <p>Veiklą reglamentuoja saugomų teritorijų bendrieji ir individualūs nuostatai, taip pat saugomų teritorijų planavimo dokumentai.</p> <p>Draudžiama laistyti laukus gyvulininkystės kompleksų gamybos atliekomis (skystu mėšlu).</p>

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

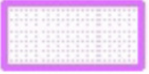
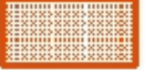
Eil. Nr.	Tikslinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis, būdai ir pobūdžiai	Reglamentai
3.	<p>Žemės ūkio paskirties žemė</p> <p>(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)</p>		<p>Gamtinio karkaso teritorijose</p> <p>Tausojanti žemės ūkio veikla</p>	<p>Inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra, kaimo turizmo veikla, amatai ir smulkūs pagalbiniai verslai (bitininkystė, žvejyba, medžio apdirbimas, žemės ūkio produkcijos perdirbimas, technikos remontas ir kt.).</p>	<p>Veiklą reglamentuoja Gamtinio karkaso nuostatai, patvirtinti LR aplinkos ministro 2007 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. D1-96 (Žin. 2007, 22-857).</p> <p>Skatintinas ekologinių ūkių kūrimas. Būtinai žemėnaudos sąskaidos didinimas, sukuriant priešerozinius, laukų ir vandens apsauginius želdinius, taip pat mažesnio našumo žemių pavertimas į pievas ir ganyklas.</p> <p>Plėtojant gamybą, gyvenamąją statybą, amatus ir smulkųjį verslą būtina įrengti vietinius nuotekų valymo įrenginius arba statomus objektus prijungti prie veikiančios centralizuotos nuotekynės.</p> <p>Draudžiama laistyti laukus gyvulininkystės kompleksų gamybos atliekomis (skystu mėšlu), statyti pramonės įmones, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai, ir gyvenamuosius kvartalus.</p>
4.	<p>Žemės ūkio paskirties žemė</p> <p>(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)</p>		<p>Požeminių vandens telkinių (vandenviečių) sanitarinės apsaugos zonos</p> <p>Teisės aktais reglamentuota žemės ūkio veikla</p>	<p>Inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra, miškų ūkio ir kita ūkinė veikla, neprieštaraujanti teisės aktuose nustatytiems apribojimams.</p>	<p>Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43)</p> <p>Pirmojoje (griežtojo režimo) požeminių vandens telkinių (vandenviečių) juostoje draudžiama:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vykdyti statybos darbus, nesusijusius su vandens tiekimo įrenginių rekonstravimu, statyti pagalbinus pastatus, nesusijusius su vandens tiekimu; <p>Antrojoje požeminių vandens telkinių (vandenviečių) juostoje draudžiama:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teršti teritoriją buitinėmis, nuodingosiomis, pramoninėmis atliekomis, mėšlu; • statyti tepalų, degalų, mineralinių nuodingųjų medžiagų sandėlius, degalines, atliekų rinktuvus, pramoninių atliekų saugyklas ir kitus objektus, kurie gali chemiškai užteršti požeminius ir atvirojus vandens telkinius; • steigti kapines, užkasti kritusius gyvulius, įrengti asenizacijos, filtracijos laukus, mėšlo saugyklas, siloso tranšėjas, statyti gyvulininkystės ir paukštininkystės įmones bei kitus objektus, kurie gali bakteriologiškai užteršti požeminius vandens telkinius; • naudoti trąšas (organines ir mineralines) ir nuodinguosius chemikalus; • imti iš upės dugno smėlį, gilinti dugną; <p>Trečiojoje požeminių vandens telkinių (vandenviečių) juostoje draudžiama:</p> <ul style="list-style-type: none"> • statyti mineralinių trąšų, nuodingųjų medžiagų, degalų ir tepalų sandėlius, įrengti nuodingųjų atliekų saugojimo aikštes, sąvartynus; <p>naudoti chemikalus, kurie gali sąlygoti vandenvietės cheminę taršą.</p>

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

Eil. Nr.	Tikslinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis, būdai ir pobūdžiai	Reglamentai
5.	<p>Žemės ūkio paskirties žemė</p> <p>(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)</p>		<p>Gamybinių ir komunalinių objektų (kapinių, buitinių atliekų surinkimo ir utilizavimo įrenginių, pramoninės gyvulininkystės objektų, buitinių nuotekų valymo įrenginių) sanitarinės apsaugos ir taršos poveikio zonose</p> <p>Teisės aktais reglamentuota žemės ūkio veikla</p>	<p>Inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra, miškų ūkio ir kita ūkinė veikla, neprieštaraujanti teisės aktuose nustatytiems apribojimams.</p>	<p>Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43)</p> <p>Gamybinių ir komunalinių objektų sanitarines apsaugos zonas gali tikslinti Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme (Žin., 1995, Nr. 107-2391) numatyti planavimo organizatoriai, turintys teisę tvirtinti teritorijų planavimo dokumentus (bendrošius, detaliuosius, specialiuosius planus), kai jie įvertina teritorijų planavimo dokumento sprendinių poveikį žmonių sveikatai bei aplinkai ir juos suderina su Aplinkos ministerija ir Sveikatos apsaugos ministerija.</p> <p>Gamybinių objektų sanitarinėse apsaugos zonose draudžiama:</p> <ul style="list-style-type: none"> • statyti pramonės įmones, gamybinius pastatus ir įrenginius, kurių gamybos teršalai gali pakenkti jau esančios įmonės darbuotojų sveikatai, sugadinti medžiagas, įrenginius, produkciją, taip pat padidinti gyvenamosios zonos taršą; • statyti gyvenamuosius namus, sporto įrenginius, vaikų įstaigas, mokyklas, medicinos įstaigas, sanatorijas ir profilaktoriumus bei kitas panašias įstaigas, taip pat įrengti parkus. • Gamybinių objektų sanitarinėse apsaugos zonose, atsižvelgiant į tai, kiek ir kokių kenksmingų medžiagų jose esama, gali būti leidžiama verstis žemės ūkiu, reglamentuojant kultūrų sėjomainą ir sudėtį, ūkio pobūdį, suderinus šį klausimą su Sveikatos apsaugos ministerija ir Žemės ūkio ministerija. <p>Gyvulininkystės, paukštininkystės ir žemės ūkio įmonių pastatų sanitarinėse apsaugos zonose draudžiama statyti gyvenamuosius namus ir visuomeninius objektus. Esamos žemės ūkio įmonės ar objektai, kurių sanitarinėse apsaugos zonose yra sodybų ar visuomeninių objektų, gali būti rekonstruojami atsižvelgiant į vietos sąlygas, Sveikatos apsaugos ministerijai ir Aplinkos apsaugos ministerijai įvertinus neigiamą poveikį sveikatai ir šiose zonose gyvenantiems asmenims sutikus.</p>

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

Eil. Nr.	Tikslinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis, būdai ir pobūdžiai	Reglamentai
6.	<p>Žemės ūkio paskirties žemė</p> <p>(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)</p>		<p>Infrastruktūros koridoriuose</p> <p>Teisės aktais reglamentuota ūkinė veikla</p>	<p>Leistina bet kuri ūkinė veikla, neprieštaraujanti Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis ir kitais teisės aktais nustatytiems reikalavimams.</p>	<p>Teritorijos skirtos inžineriniams tinklams ir objektams įrengti, inžinerinėms komunikacijoms plėtoti.</p> <p>Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43).</p> <p>Vietovėse prie magistralinių dujotiekių turi būti ribojamas užstatymo intensyvumas po 200 m atstumu į abi puses nuo esamų magistralinio dujotiekio vamzdžio ašies. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje magistraliniai dujotiečiai suprojektuoti ir pastatyti pagal pirmos vietovės klasės reikalavimus. Šioje vietovės klasėje galimas pastatų, skirtų žmonėms būti, neturi viršyti 10 pastatų 1600m išilgai vamzdžio ašies.</p> <p>Planuojant 330 kV elektros linijos trasą ir numatant jos apsaugos zoną (infrastruktūros koridorių) teritorijoje, kuri patenka į gavybos plėtos teritoriją, AB LITGRID ir telkinį eksploatuojanti bendrovė tarpusavyje suderina elektros linijos tiesimo ir eksploatacijos bei telkinio eksploatavimo sąlygas ir tvarką.</p>
7.	<p>Žemės ūkio paskirties žemė</p> <p>(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)</p>		<p>Plėtos branduolyje (Pažymėtas Bendros erdvinės koncepcijos brėžinyje)</p> <p>Intensyvus žemės ūkis; Žemės ūkio konversija į kitą paskirtį</p>	<p>Galimas žemės ūkio žemės paskirties keitimas į kitą paskirtį Teritorijų planavimo įstatymo nustatyta tvarka, vadovaujantis parengtu ir patvirtintu Pakruojo rajono plėtos branduolio specialiuoju planu.</p> <p>Inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra, miškų, žemės ūkio ir kita intensyvi ūkinė veikla.</p>	<p>Vadovaujantis parengtu ir patvirtintu Pakruojo rajono plėtos branduolio specialiuoju planu žemė sklypai gali būti naudojami naudingų iškasenų gavybai, pramonės ir infrastruktūros plėtrai, gyvenamųjų namų, komercinei ir kitai statybai, turizmo paslaugoms ir verslui, bendro naudojimo teritorijoms plėtoti, taip pat komercinei veiklai, smulkiam ir vidutiniam verslui.</p>

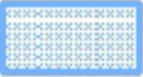

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

Eil. Nr.	Tikslinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis, būdai ir pobūdžiai	Reglamentai
8.	<p>Žemės ūkio paskirties žemė</p> <p>(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)</p>		<p>Statybų plėtros teritorijose prie kompaktiškai apstatytų (gatvinio, savaiminio ar padriko tipo) kaimų</p> <p>Žemės ūkio konversija į kitą paskirtį</p>	<p>Leistina veikla, numatyta galiojančiame plėtojamo kaimo teritorijų planavimo dokumente.</p> <p>Galimas žemės ūkio žemės paskirties keitimas į kitą paskirtį parengus plėtojamo kaimo detalų planą.</p>	<p>Gyvenamoji statyba gali būti plėtojama, taip pat statomi pavieniai gyvenamieji pastatai ir pavienės sodybos prie kompaktiškai apstatytų (gatvinio, savaiminio ar padriko tipo) kaimų jungiant naujai statomus kvartalus prie esamos inžinerinės infrastruktūros arba diegiant naują bendrą (kaimo ir naujai statomo urbanistinio darinio) inžinerinę infrastruktūrą.</p> <p>Gali būti plėtojamas verslas, infrastruktūra ir paslaugos vadovaujantis miesto, miestelio ar kaimo plėtros patvirtintu teritorijų planavimo dokumentu.</p> <p>Rengiant miestų bendruosius planus, miestelių ir kaimų detaliuosius planus, gyvenamųjų kvartalų ar kompleksų detaliuosius planus turi būti numatytos teritorijos, bendro naudojimo želdynams, viešo naudojimo sporto įrenginiams įrengti, komunikacijų koridoriams, komercinei veiklai.</p> <p>Žemės sklypuose plėtotina gyvenamoji statyba, rezervuojant teritorijas želdynams, sportui ir poilsiui, švietimo, sveikatos apsaugos, socialinės globos įstaigoms plėtoti.</p> <p>Mažaaukščio užstatymo aukštingumas neturi būti didesnis kaip 3 a., užstatymo intensyvumo rodikliai neturi viršyti: gyvenamosios paskirties sklypams – 0,4; negyvenamosios paskirties sklypams – 1,2.</p>
9.	<p>Žemės ūkio paskirties žemė</p> <p>(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)</p>		<p>Naudingų iškasenų išžvalgytų telkinių žemėje (Pažymėta miškų išdėstymo brėžinyje)</p> <p>Žemės ūkio veikla ribojant kapitalinių statinių statybą</p>	<p>Leistina inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra, miškų, žemės ūkio ir kita ūkinė veikla tol, kol bus pradėta naudingųjų išteklių gavyba.</p> <p>Ribojama kapitalinių statinių statyba.</p>	<p>Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos VLV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43).</p> <p>Išžvalgytuose naudingųjų iškasenų telkiniuose, kurių ištekliai patvirtinti, ir prie jų esančiuose perspektyviuose naudingųjų iškasenų plotuose žemės savininkui, naudotojui draudžiama:</p> <ul style="list-style-type: none"> – statyti gyvenamuosius namus, gamybinius statinius, įrenginius; – kasti naudingąsias iškasenas, išskyrus kasamas savo reikmėms.

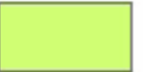
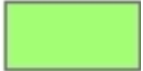
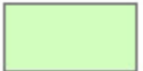
PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

Eil. Nr.	Tikslinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis, būdai ir pobūdžiai	Reglamentai
10.	Žemės ūkio paskirties žemė (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Gavybos plėtros teritorija	Išeksplotavus naudingas iškasenas karjerai turi būti rekultivuojami teisės aktų nustatyta tvarka.	Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos VLV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43). Naudingų iškasenų gavyba vykdoma pagal parengtus ir patvirtintus teritorijų planavimo dokumentus ir karjerų kasybos projektus. Prieš pradėdant gavybos veiklą teritorijoje, kuri patenka į planuojamos 330 kV elektros linijos infrastruktūros koridorių, telkinį eksploatuojanti bendrovė ir AB LITGRID tarpusavyje suderina elektros linijos tiesimo ir eksploatacijos bei telkinio eksploatavimo sąlygas ir tvarką.
11.	Žemės ūkio paskirties žemė (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos; Žemės ūkio konversija į kitą paskirtį, skirtą pramonės ir smulkaus bei vidutinio verslo plėtrai	Komercinės paskirties objektams, inžinerinei infrastruktūrai plėtoti.	Pakruojo rajono teritorijoje esamas pramonės teritorijas prie Pakruojo ir Linkuvos miestų siūloma planuojamu laikotarpiu rezervuoti pramonei bei smulkiam ir vidutiniam verslui plėtoti.
12.	Žemės ūkio paskirties žemė (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Mėgėjiškų sodų žemės sklypuose ir sodininkų bendrijų bendro naudojimo žemėje Žemės ūkio konversija į kitą paskirtį	Galimas žemės ūkio žemės paskirties keitimas į kitą paskirtį teisės aktų nustatyta tvarka.	Skatintina konversija į gyvenamuosius kvartalus pagal parengtus detaliuosius planus. Kartu plėtojama inžinerinė ir susisiekimo infrastruktūra.

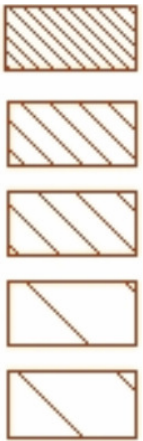
PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

Eil. Nr.	Tikslinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis, būdai ir pobūdžiai	Reglamentai
13.	<p>Žemės ūkio paskirties žemė</p> <p>(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)</p>		<p>Rekreacijos plėtros zonoje ir teritorijoje</p> <p>Žemės ūkio konversija į kitą paskirtį rekreacijos naudojimo būdą</p>	Galimas žemės ūkio žemės paskirties keitimas į kitą paskirtį rekreacinį žemės naudojimo būdą, parengus rekreacinių teritorijų plėtros detaliuosius planus.	<p>Žemės sklypuose plėtotina kaimo turizmo, viešbučių, pramogų veikla ir paslaugos, plėtojami amatai. Gali būti plėtojama ir kita ūkinė veikla suderinama su poilsio, turizmo ir pramogų veikla.</p> <p>Rekreacinėse teritorijose žemės naudotojui draudžiama:</p> <ul style="list-style-type: none"> • naudoti miško parkus, parkus ir skverus kitaip, negu numatyta patvirtintuose jų naudojimo nuostatuose; • statyti pastatus ir įrenginius, nesusijusius su rekreacija, taip pat rekreacijai skirtus pastatus ir įrenginius, jeigu jie neatitinka rekreacinių teritorijų normatyvų bei teisinių nuostatų (atstumas nuo vandens, aukštis, kultūros paveldo naudojimas turizmo reikmėms), išskyrus statybą esamose namų valdose; • teršti aplinką ar kitaip trukdyti ilsėtis tam tikslui skirtose vietose, kelti pavojų poilsiaujančiųjų saugumui, naikinti esamas stovyklavietes ar jų įrangą; • užtvirti nustatytąsias turistines trasas, takus, kelius, taip pat naikinti kelius prie rekreacijai skirtų vandens telkinių, jų pakrančių, paplūdimių, lankytinų objektų, apžvalgos aikštelių; užtvirti kelius ar takus, vedančius į rekreacijos vietas iš poilsio namų, autobusų stotelių, automobilių aikštelių; <p>trukdyti stovyklaviečių įrengimo, apželdinimo, turistinių takų žymėjimo ir įrengimo darbams, kai šie darbai vykdomi pagal parengtus projektus</p>
14.	<p>Žemės ūkio paskirties žemė</p> <p>(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)</p>		<p>Turizmo plėtros zonoje</p> <p>Žemės ūkio konversija į kitą paskirtį</p>	Galimas žemės ūkio žemės paskirties keitimas į kitą paskirtį, siekiant plėtoti turizmo infrastruktūrą ir paslaugas, parengus turizmo plėtros zonos specialųjį planą.	<p>Žemės sklypuose plėtotina kaimo turizmo, viešbučių, pramogų veikla ir paslaugos, plėtojami amatai. Gali būti plėtojama ir kita ūkinė veikla suderinama su poilsio, turizmo ir pramogų veikla.</p> <p>Draudžiama gyvenamųjų kvartalų statyba.</p>
15.	<p>Žemės ūkio paskirties žemė</p> <p>(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)</p>		<p>Vandens telkinių apsaugos zonose</p> <p>Tausojanti žemės ūkio veikla</p>		Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43).

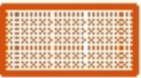
PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

Eil. Nr.	Tikslinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis, būdai ir pobūdžiai	Reglamentai
16.	Žemės ūkio paskirties žemė (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Kultūros paveldo objektų apsaugos zonos teritorija Teisės aktais reglamentuota ūkinė veikla	Leistina žemės, miškų ūkio ir kita ūkinė veikla, kuri neprieštarauja teisės aktais nustatytiems apribojimams.	<p>Visų objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, teritorijoms ir jų apsaugos zonoms yra taikomi LR Vyriausybės Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų XIX p. reikalavimai patvirtinti LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43). Archeologijos paveldo objektų tvarkybai nustatoma konservavimo kryptis (Lietuvos teritorijos bendrasis planas, 21 str. (Žin., 2002, Nr. 110-4852)). Visos neveikiančios kapinės tvarkomos pagal LRV 2006 m. vasario 13 d. įsakymu Nr. 144 patvirtintas Kapinių tvarkymo taisykles, (Žin., 2006, Nr. 22-695). Jų teritorijoms nustatoma pagrindinė konservacinė (saugojimo) žemės naudojimo paskirtis, kuri gali būti pakeista tik pripažinus kitokio visuomenės poreikio viršenybę (LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, 20 str. (Žin., 2004, Nr. 153-5571)).</p> <p>Bendrojo planavimo dokumentuose pažymėtų kultūros paveldo objektų bei vietovių teritorijose ir apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama saugomų teritorijų planavimo dokumentais ir nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiaisiais planais bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.</p>
17.	Miškų ūkio paskirties žemė (Miškų išdėstymo brėžinys)		Intensyvios miškų ūkio veiklos teritorijos	Inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra	<p>Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43).</p> <p>Pagal Lietuvos Respublikos miškų įstatymą (Žin., 1994, Nr.96-1872) miško naudojimo teisės gali būti apribotos visuomenės, aplinkos bei miško apsaugos interesais.</p> <p>Privatūs miškai turi būti tvarkomi pagal Privačių miškų tvarkymo ir naudojimo nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. birželio 14 d. nutarimu Nr. 825 „Dėl Privačių miškų tvarkymo ir naudojimo nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 1995, Nr. 51-1256).</p>
18.	Miškų ūkio paskirties žemė (Miškų išdėstymo brėžinys)	 (ekosistemų apsauginiai miškai) (apsauginiai miškai)	Tausojanti miškų ūkio veikla	Inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra	<p>Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43).</p> <p>Pagal Lietuvos Respublikos miškų įstatymą (Žin., 1994, Nr.96-1872) miško naudojimo teisės gali būti apribotos visuomenės, aplinkos bei miško apsaugos interesais.</p> <p>Privatūs miškai turi būti tvarkomi pagal Privačių miškų tvarkymo ir naudojimo nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. birželio 14 d. nutarimu Nr. 825 „Dėl Privačių miškų tvarkymo ir naudojimo nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 1995, Nr. 51-1256).</p>

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

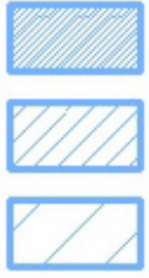
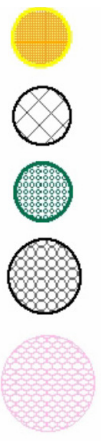
Eil. Nr.	Tikslinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis, būdai ir pobūdžiai	Reglamentai
19.	Miškų ūkio paskirties žemė (Miškų išdėstymo brėžinys)		Rekreacinėse teritorijose Intensyvi miškų ūkio veikla	Inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra, poilsio ir turizmo veikla.	Miško parkai, miesto miškai, ir kiti miškai, naudojami gyventojų poilsiui. Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43). Vykdomi sanitariniai ir netaikant plynų kirtimų, taip pat veikla, susijusi su racionalių šaltinių miško išteklių panaudojimu, poilsinis turizmas bei kitų pasyvesnių rekreacijos kryptių vystymas, derinant naudojimą su konkrečios teritorijos naudojimo reglamentu.
20.	Miškų ūkio paskirties žemė (Miškų išdėstymo brėžinys)		Saugomose teritorijose Tausojanti miškų ūkio veikla	Inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra	Veiklą reglamentuoja saugomų teritorijų planavimo dokumentai. Ištisiniais miško masyvais apaugusiose gamtinio karkaso teritorijose, išsaugojusiose natūralų kraštovaizdžio pobūdį bei ekologinio kompensavimo potencialą. Šių teritorijų perspektyva susijusi su racionalių subalansuoto miškų ūkio tvarkymu, miškų regeneracinio potencialo išsaugojimu, rekreacinio naudojimo reguliavimu bei nustatyto režimo užtikrinimu šiose zonose įsteigtoms ypač saugomoms teritorijoms.
21.	Miškų ūkio paskirties žemė (Miškų išdėstymo brėžinys)		Gamtinio karkaso teritorijose Tausojanti miškų ūkio veikla	Inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra	Veiklą reglamentuoja Gamtinio karkaso nuostatai, patvirtinti LR aplinkos ministro 2007 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. D1-96 (Žin. 2007, 22-857). Skatinamas tausojamasis miškų ūkis; draudžiama keisti pagrindinę tikslinę konservacinę ir miškų ūkio žemės naudojimo paskirtį, išskyrus atvejus, kai tai daroma visuomenės poreikiams užtikrinti arba siekiant išsaugoti gamtos ir kultūros paveldo kompleksus ir objektus (vertybes), jeigu tai neprieštarauja patvirtintiems saugomų teritorijų tvarkymo planų (planavimo schemų) sprendiniams ir reglamentams.

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

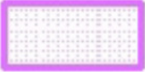

Eil. Nr.	Tikslinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis, būdai ir pobūdžiai	Reglamentai
22.	Miškų ūkio paskirties žemė (Miškų išdėstymo brėžinys)		Vandens telkinių apsaugos zonose Tausojanti miškų ūkio veikla		Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43).
23.	Miškų ūkio paskirties žemė (Miškų išdėstymo brėžinys)		Naudingų iškasenų išžvalgytų telkinių žemėje Intensyvi miškų ūkio veikla	Bet kuri veikla, kuri nesukuria naujo ilgalaikio nekilnojamojo turto.	Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43). Ribojama veikla, kuri sukuria naują ilgalaikį materialinį nekilnojamąjį turtą.
24.	Miškų ūkio paskirties žemė (Miškų išdėstymo brėžinys)		Gavybos plėtros teritorija	Išeksplotavus naudingas iškasenas karjerai turi būti rekultivuojami teisės aktų nustatyta tvarka.	Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43). Naudingų iškasenų gavyba vykdoma pagal parengtus ir patvirtintus teritorijų planavimo dokumentus ir karjerų kasybos projektus. Prieš pradėdant gavybos veiklą teritorijoje, kuri patenka į planuojamos 330 kV elektros linijos infrastruktūros koridorių, telkinį eksploatuojanti bendrovė ir AB LITGRID tarpusavyje suderina elektros linijos tiesimo ir eksploatacijos bei telkinio eksploatavimo sąlygas ir tvarką.
25.	Miškų ūkio paskirties žemė (Miškų išdėstymo brėžinys)		Plėtros branduolyje Intensyvi miškų ūkio veikla (Pažymėtas Bendrosios erdvinės plėtros koncepcijos brėžinyje)	Leistina naudingųjų iškasenų žvalgyba ir eksploatacija.	Veiklą reglamentuoja Pakruojo rajono plėtros branduolio specialusis planas.

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

Eil. Nr.	Tikslinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis, būdai ir pobūdžiai	Reglamentai
26.	Miškų ūkio paskirties žemė (Miškų išdėstymo brėžinys)		Požeminių vandens telkinių (vandenviečių) sanitarinės apsaugos zonos Teisės aktais reglamentuota miškų ūkio veikla	Inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra, miškų ūkio ir kita ūkinė veikla, neprieštaraujanti teisės aktuose nustatytiems apribojimams.	Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43).
27.	Miškų ūkio paskirties žemė (Miškų išdėstymo brėžinys)		Gamybinių ir komunalinių objektų (kapinių, buitinių atliekų surinkimo ir utilizavimo įrenginių, pramoninės gyvulininkystės objektų, buitinių nuotekų valymo įrenginių) sanitarinės apsaugos ir taršos poveikio zonos Teisės aktais reglamentuota miškų ūkio veikla	Inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra, miškų ūkio ir kita ūkinė veikla, neprieštaraujanti teisės aktuose nustatytiems apribojimams.	Apsauginio miško statusą turintys miškai. Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43). Gamybinių ir komunalinių objektų sanitarines apsaugos zonas gali tikslinti Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme (Žin., 1995, Nr. 107-2391) numatyti planavimo organizatoriai, turintys teisę tvirtinti teritorijų planavimo dokumentus (bendruosius, detaliuosius, specialiuosius planus), kai jie įvertina teritorijų planavimo dokumento sprendinių poveikį žmonių sveikatai bei aplinkai ir juos suderina su Aplinkos ministerija ir Sveikatos apsaugos ministerija.

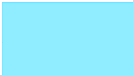
PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

Eil. Nr.	Tikslinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis, būdai ir pobūdžiai	Reglamentai
28.	Miškų ūkio paskirties žemė (Miškų išdėstymo brėžinys)		Infrastruktūros koridoriuose Teisės aktais reglamentuota ūkinė veikla	Leistina bet kuri ūkinė veikla, neprieštaraujanti Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis bei kitais teisės aktais nustatytiems reikalavimams.	Teritorijos skirtos inžineriniams tinklams ir objektams įrengti, inžinerinėms komunikacijoms plėtoti. Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43). Vietovėse prie magistralinių dujotiekių turi būti ribojamas užstatymo intensyvumas po 200 m atstumu į abi puses nuo esamų magistralinio dujotiekio vamzdžio ašies. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje magistraliniai dujotiečiai suprojektuoti ir pastatyti pagal pirmos vietovės klasės reikalavimus. Šioje vietovės klasėje galimas pastatų, skirtų žmonėms būti, neturi viršyti 10 pastatų 1600 m išilgai vamzdžio ašies. Planuojant 330 kV elektros linijos trasą ir numatant jos apsaugos zoną (infrastruktūros koridorių) teritorijoje, kuri patenka į gavybos plėtros teritoriją, AB LITGRID ir telkinį eksploatuojanti bendrovė tarpusavyje suderina elektros linijos tiesimo ir eksploatacijos bei telkinio eksploatavimo sąlygas ir tvarką.
29.	Miškų ūkio paskirties žemė (Miškų išdėstymo brėžinys)		Kultūros paveldo objektų apsaugos zonos teritorija Teisės aktais reglamentuota ūkinė veikla	Leistina žemės, miškų ūkio ir kita ūkinė veikla, kuri neprieštaruja teisės aktais nustatytiems apribojimams.	Visų objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, teritorijoms ir jų apsaugos zonoms yra taikomi LR Vyriausybės Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų XIX p. reikalavimai patvirtinti LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43). Archeologijos paveldo objektų tvarkybai nustatoma konservavimo kryptis (Lietuvos teritorijos bendrasis planas, 21 str. (Žin., 2002, Nr. 110-4852)). Visos neveikiančios kapinės tvarkomos pagal LRV 2006 m. vasario 13 d. įsakymu Nr. 144 patvirtintas Kapinių tvarkymo taisyklės, (Žin., 2006, Nr. 22-695). Jų teritorijoms nustatoma pagrindinė konservacinė (saugojimo) žemės naudojimo paskirtis, kuri gali būti pakeista tik pripažinus kitokio visuomenės poreikio viršenybę (LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, 20 str. (Žin., 2004, Nr. 153-5571)). Iki 25 metrų pločio kultūros ir gamtos paminklų apsaugos zonose draudžiami visų rūšių miško kirtimai, išskyrus landšaftinius, sanitarinius ir medžių, kurių šaknys ardo paminklus, kirtimus, taip pat draudžiama naudoti chemikalus, vykdyti miško želdymo darbus, išskyrus tuos, kurie atliekami pagal specialius landšafto tvarkymo projektus. Bendrojo planavimo dokumentuose pažymėtų kultūros paveldo objektų bei vietovių teritorijose ir apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama saugomų teritorijų planavimo dokumentais ir nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiaisiais planais bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

Eil. Nr.	Tikslinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis, būdai ir pobūdžiai	Reglamentai
30.	<p>Konservacinės paskirties žemė</p> <p>(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)</p>		<p>Kultūros paveldo objektų teritorija</p> <p>Teisės aktais reglamentuota ūkinė veikla</p>	<p>Inžinerinės infrastruktūros plėtra</p> <p>Leistina žemės, miškų ūkio ir kita ūkinė veikla, kuri neprieštarauja teisės aktais nustatytiems apribojimams.</p>	<p>Apsaugos teritorinės priemonės konkretizuojamos teritorijų specialiaisiais ir detalesiais planais bei objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, individualiais apsaugos reglamentais (tipiniai apsaugos reglamentai, jei individualių reglamentų nėra nustatyta).</p> <p>Visų objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, teritorijoms ir jų apsaugos zonoms yra taikomi LR Vyriausybės Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų XIX p. reikalavimai patvirtinti LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43). Archeologijos paveldo objektų tvarkybai nustatoma konservavimo kryptis (Lietuvos teritorijos bendrasis planas, 21 str. (Žin., 2002, Nr. 110-4852)). Visos neveikiančios kapinės tvarkomos pagal LRV 2006 m. vasario 13 d. įsakymu Nr. 144 patvirtintas Kapinių tvarkymo taisykles, (Žin., 2006, Nr. 22-695). Jų teritorijoms nustatoma pagrindinė konservacinė (saugojimo) žemės naudojimo paskirtis, kuri gali būti pakeista tik pripažinus kitokio visuomenės poreikio viršenybę (LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, 20 str. (Žin., 2004, Nr. 153-5571)).</p> <p>Jei objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, apsaugos zonos nėra nustatytos, joms taikomi LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 9 str. 5 p. reikalavimai (Žin., 2004, Nr. 153-5571).</p> <p>Iki 25 metrų pločio kultūros ir gamtos paminklų apsaugos zonos draudžiami visų rūšių miško kirtimai, išskyrus landšaftinius, sanitarinius ir medžių, kurių šaknys ardo paminklus, kirtimus, taip pat draudžiama naudoti chemikalus, vykdyti miško želdymo darbus, išskyrus tuos, kurie atliekami pagal specialius landšafto tvarkymo projektus.</p> <p>Bendrojo planavimo dokumentuose pažymėtų kultūros paveldo objektų bei vietovių teritorijose ir apsaugos zonos planuojama veikla reglamentuojama saugomų teritorijų planavimo dokumentais ir nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiaisiais planais bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.</p>
31.	<p>Konservacinės paskirties žemė</p> <p>(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)</p>		<p>Buvusios dvaro sodybos teritorija</p> <p>Teisės aktais reglamentuota ūkinė veikla</p>	<p>Leistina turizmo paslaugų ir viešosios infrastruktūros plėtra, gyvenamoji veikla, taip pat kita veikla, kuri neprieštarauja teisės aktais nustatytiems veiklos apribojimams.</p>	<p>Saugomų kultūros paveldo objektų ar vietovių teritorijose suformuoti žemės sklypai, kuriems nustatomos šių sklypų ir kitų nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiosios sąlygos</p>

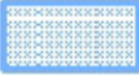
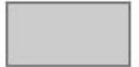
PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

Eil. Nr.	Tikslinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis, būdai ir pobūdžiai	Reglamentai
32.	Konservacinės paskirties žemė (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Vėjo malūnai Teisės aktais reglamentuota ūkinė veikla	Leistina turizmo paslaugų ir viešosios infrastruktūros plėtra, gyvenamoji veikla, taip pat kita veikla, kuri neprieštaruja teisės aktais nustatytiems veiklos apribojimams.	Visi išlikę vėjo malūnai turi būti konservuojami ir eksponuojami kaip išskirtinė šio krašto kraštovaizdžio vertybė. Jie gali būti pritaikomi turizmo infrastruktūrai, paslaugoms kurti, eksponuojami kaip lankytini objektai. Saugomų kultūros paveldo objektų ar vietovių teritorijose suformuoti žemės sklypai, kuriems nustatomos šių sklypų ir kitų nekilnojamųjų daiktų tvarkymo ir naudojimo specialiosios sąlygos
33.	Konservacinės paskirties žemė (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Urbanistikos kultūros paveldo objektai: - Linkuva; - Rozalimas; - Žeimelis; - Lygumų miestelio istorinė dalis. Teisės aktais reglamentuota ūkinė veikla	Leistina turizmo ir techninės infrastruktūros plėtra	Planuojama gyvenviečių plėtra įgyvendinama atsižvelgiant į vertingąsias urbanistikos paveldo savybes. Saugotini vertingi istorinės urbanistinės erdvių struktūros bruožai, medinio architektūros paveldo objektai, vaizdingas gamtinis kraštovaizdis. Žeimelio, Linkuvos, Rozalimo miesto kultūros paveldo tvarkyba reglamentuojama specialiaisiais apsaugos planais. Rengiant detaliuosius planus privaloma iš esmės nekeisti susiklosčiusios planinės struktūros, vertingų gamtos ar kultūros elementų, numatyti būdus jiems išryškinti ar atkurti.
34.	Vandens ūkio paskirties žemė (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Vandens telkiniai Teisės aktais reglamentuota vandens ūkio veikla		Visi Pakruojo rajono vandens telkiniai teisės aktų nustatyta tvarka naudojami plaukiojimo priemonėms, mėgėjiškai žūklei, vandens sportui, poilsiui, turizmui.

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

Eil. Nr.	Tikslinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis, būdai ir pobūdžiai	Reglamentai
35.	Kitos paskirties žemė (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Užstatytos teritorijos Linkuvoje ir Pakruojyje Ne žemės ūkio ir ne miškų ūkio veikla.		Pakruojo mieste plėtojama daugiabučių (iki 5 aukštų), dvibučių ir vienbučių mažaaukščių gyvenamųjų namų statyba bendrai sprendžiant jų inžinerinę infrastruktūrą bei plėtojant viešąsias paslaugas. Daugiabučiai pastatai ir jų grupės plėtotinos tik miestuose Pakruojyje ir Linkuvoje. Užstatymo aukštingumas neturi būti didesnis kaip 5 a., užstatymo intensyvumo rodikliai neturi viršyti: gyvenamosios paskirties sklypams - 0,8; negyvenamosios paskirties sklypams – 2,0. Mažaaukščio užstatymo aukštingumas neturi būti didesnis kaip 3 a., užstatymo intensyvumo rodikliai neturi viršyti: gyvenamosios paskirties sklypams - 0,4; negyvenamosios paskirties sklypams – 1,2.
36.	Kitos paskirties žemė (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Užstatytos teritorijos plėtojamoose kaimuose – gyvenviečių sistemos 3 lygmens centruose Teisės aktais ir teritorijų planavimo dokumentais reglamentuota veikla.	Gyvenamųjų pastatų teritorijose žemė gali būti naudojama gyvenamiesiems namas statyti, smulkaus verslo ir viešųjų paslaugų (švietimo, sveikatos, sporto) patalpoms įrengti arba statiniams statyti, bendro naudojimo želdynams (ne mažiau 10% teritorijos ploto), gatvėms ir inžineriniams tinklams, įrenginiams statyti ir eksploatuoti.	Plėtojamų teritorijų reglamentai nustatomi plėtojamų kaimų galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais arba naujai parengtais detaliesiais planais. Mažaaukščio užstatymo aukštingumas neturi būti didesnis kaip 3 a., užstatymo intensyvumo rodikliai neturi viršyti: gyvenamosios paskirties sklypams - 0,4; negyvenamosios paskirties sklypams – 1,2.
37.	Kitos paskirties žemė (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Užstatytos teritorijos plėtojamoose kaimuose – gyvenviečių sistemos 4 lygmens centruose Teisės aktais ir teritorijų planavimo dokumentais reglamentuota veikla		Plėtojamų teritorijų reglamentai nustatomi plėtojamų kaimų galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais arba naujai parengtais detaliesiais planais. Mažaaukščio užstatymo aukštingumas neturi būti didesnis kaip 3 a., užstatymo intensyvumo rodikliai neturi viršyti: gyvenamosios paskirties sklypams - 0,4; negyvenamosios paskirties sklypams – 1,2.

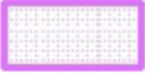

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

Eil. Nr.	Tikslinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis, būdai ir pobūdžiai	Reglamentai
38.	<p>Kitos paskirties žemė</p> <p>(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)</p>		<p>Rekreacinės teritorijos</p> <p>Veikla teikianti turizmo ir rekreacijos paslaugas</p>	<p>Inžinerinė infrastruktūros plėtros veikla</p> <p>Kelių tinklo plėtros veikla</p>	<p>Plėtojamos turizmo ir verslo paslaugos, viešojo turizmo infrastruktūra. Gali būti plėtojama ir kita ūkinė veikla suderinama su poilsio, turizmo ir pramogų veikla.</p> <p>Mažaaukščio užstatymo aukštingumas neturi būti didesnis kaip 3 a., užstatymo intensyvumo rodikliai neturi viršyti: rekreacinės ir gyvenamosios paskirties sklypams - 0,4; negyvenamosios paskirties sklypams – 1,2.</p> <p>Rekreacinėse teritorijose žemės naudotojui draudžiama:</p> <ul style="list-style-type: none"> • naudoti miško parkus, parkus ir skverus kitaip, negu numatyta patvirtintuose jų naudojimo nuostatuose; • statyti pastatus ir įrenginius, nesusijusius su rekreacija, taip pat rekreacijai skirtus pastatus ir įrenginius, jeigu jie neatitinka rekreacinių teritorijų normatyvų bei teisinių nuostatų (atstumas nuo vandens, aukštis, kultūros paveldo naudojimas turizmo reikmėms), išskyrus statybą esamose namų valdose; • teršti aplinką ar kitaip trukdyti ilsėtis tam tikslui skirtose vietose, kelti pavojų poilsiaujančiųjų saugumui, naikinti esamas stovyklavietes ar jų įrangą; • užtvirti nustatytąsias turistines trasas, takus, kelius, taip pat naikinti kelius prie rekreacijai skirtų vandens telkinių, jų pakrančių, paplūdimių, lankytinų objektų, apžvalgos aikštelių; užtvirti kelius ar takus, vedančius į rekreacijos vietas iš poilsio namų, autobusų stotelių, automobilių aikštelių; <p>trukdyti stovyklaviečių įrengimo, apželdinimo, turistinių takų žymėjimo ir įrengimo darbams, kai šie darbai vykdomi pagal parengtus projektus.</p>
39.	<p>Kitos paskirties žemė</p> <p>(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)</p>		<p>Naudingų iškasenų teritorijos, eksploatuojamas karjeras.</p> <p>Veikla susijusi su naudingų iškasenų eksploatavimu.</p>	<p>Pramonės ir sandėliavimo objektų statyba</p> <p>Inžinerinės infrastruktūros plėtra</p> <p>Kelių tinklo plėtra</p>	<p>Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43).</p>

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

Eil. Nr.	Tikslinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis, būdai ir pobūdžiai	Reglamentai
39 ¹ .	Kitos paskirties žemė (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Naudingų iškasenų teritorijos, išekspluatuotas karjeras. Veikla susijusi su naudingų iškasenų eksploatavimu	Inžinerinės infrastruktūros plėtra Kelių tinklo plėtra Esamos veiklos konversija į kitą veiklą	Išekspluotavus naudingas iškasenas karjerai turi būti rekultivuodami teisės aktų nustatyta tvarka. Rekultivavus išekspluototą karjerą, teritorija gali būti pritaikoma sporto, turizmo ir rekreacijos veiklai.
40.	Kitos paskirties žemė (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)	 	Pramogų kompleksų teritorijos Pramogų turistams plėtra. Pakruojo rajono savivaldybės naudojamų ir rezervuojamų visuomenės poreikiams bendro naudojimo žemės sklypai Bendram naudojimui (sporto ir poilsio įrenginiams, paplūdimiams, parkams, renginių aikštėms įrengti)	Inžinerinė infrastruktūra Kelių ir gatvių tinklo plėtra Rekreaciniai miškai	Žemės sklypai naudojami pramogų ir poilsio verslui plėtoti vadovaujantis teritorijos detaliuoju planu. Rezervuojama visuomenės poreikiams viešojo naudojimo poilsio teritorija. Šių sklypų žemė turi būti naudojama gyventojų ramiam ir aktyviam poilsiui, sportui, sveikatingumui stiprinti, kultūros renginiams organizuoti, viešajai turizmo ir poilsio infrastruktūrai įrengti.
41.	Kitos paskirties žemė (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos;	Komercinės paskirties objektams, inžinerinei infrastruktūrai plėtoti.	Pakruojo rajono teritorijoje esamas pramonės teritorijas prie Pakruojo ir Linkuvos miestų siūloma planuojamu laikotarpiu rezervuoti pramonei bei smulkiam ir vidutiniam verslui plėtoti.

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

Eil. Nr.	Tikslinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis, būdai ir pobūdžiai	Reglamentai
42.	<p>Kitos paskirties žemė</p> <p>(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)</p>		Infrastruktūros koridoriai Inžinerinių komunikacijų plėtros veikla	Leistina bet kuri ūkinė veikla, neprieštaraujanti Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis bei kitais teisės aktais nustatytiems reikalavimams.	<p>Teritorijos skirtos inžineriniams tinklams ir objektams įrengti, inžinerinėms komunikacijoms plėtoti.</p> <p>Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43).</p> <p>Vietovėse prie magistralinių dujotiekių turi būti ribojamas užstatymo intensyvumas po 200 m atstumu į abi puses nuo esamų magistralinio dujotiekio vamzdžio ašies. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje magistraliniai dujotiečiai suprojektuoti ir pastatyti pagal pirmos vietovės klasės reikalavimus. Šioje vietovės klasėje galimas pastatų, skirtų žmonėms būti, neturi viršyti 10 pastatų 1600m išilgai vamzdžio ašies.</p> <p>Planuojant 330 kV elektros linijos trasą ir numatant jos apsaugos zoną (infrastruktūros koridorių) teritorijoje, kuri patenka į gavybos plėtros teritoriją, AB LITGRID ir telkinį eksploatuojanti bendrovė tarpusavyje suderina elektros linijos tiesimo ir eksploatacijos bei telkinio eksploatavimo sąlygas ir tvarką.</p>
43.	<p>Kitos paskirties žemė</p> <p>(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)</p>		Kultūros paveldo objektų apsaugos zonos teritorija Teisės aktais reglamentuota ūkinė veikla	Leistina žemės, miškų ūkio ir kita ūkinė veikla, kuri neprieštarauja teisės aktais nustatytiems apribojimams.	<p>Visų objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, teritorijoms ir jų apsaugos zonoms yra taikomi LR Vyriausybės Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų XIX p. reikalavimai patvirtinti LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43). Archeologijos paveldo objektų tvarkybai nustatoma konservavimo kryptis (Lietuvos teritorijos bendrasis planas, 21 str. (Žin., 2002, Nr. 110-4852)). Visos neveikiančios kapinės tvarkomos pagal LRV 2006 m. vasario 13 d. įsakymu Nr. 144 patvirtintas Kapinių tvarkymo taisyklės, (Žin., 2006, Nr. 22-695). Jų teritorijoms nustatoma pagrindinė konservacinė (saugojimo) žemės naudojimo paskirtis, kuri gali būti pakeista tik pripažinus kitokio visuomenės poreikio viršenybę (LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, 20 str. (Žin., 2004, Nr. 153-5571)).</p> <p>Bendrojo planavimo dokumentuose pažymėtų kultūros paveldo objektų bei vietovių teritorijose ir apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama saugomų teritorijų planavimo dokumentais ir nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiaisiais planais bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.</p>

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

Eil. Nr.	Tikslinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis, būdai ir pobūdžiai	Reglamentai
44.	<p>Kitos paskirties žemė</p> <p>(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)</p>		Turizmo plėtros zonoje	Inžinerinės infrastruktūros, kelių ir gatvių tinklo plėtra, kita ūkinė veikla, neprieštaraujanti teisės aktuose nustatytiems apribojimams.	Žemės sklypuose gali būti teikiamos kaimo turizmo, viešbučių, pramogų paslaugos, plėtojami amatai. Gali būti plėtojama ir kita ūkinė veikla suderinama su poilsio, turizmo ir pramogų veikla.
45.	<p>Kitos paskirties žemė</p> <p>(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)</p>		<p>Požeminių vandens telkinių (vandenviečių) sanitarinės apsaugos zonose</p> <p>Teisės aktais reglamentuota ūkinė veikla</p>	Inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra, miškų ūkio ir kita ūkinė veikla, neprieštaraujanti teisės aktuose nustatytiems apribojimams.	<p>Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43).</p> <p>Pirmojoje (griežtojo režimo) požeminių vandens telkinių (vandenviečių) juostoje draudžiama:</p> <ul style="list-style-type: none"> vykdyti statybos darbus, nesusijusius su vandens tiekimo įrenginių rekonstravimu, statyti pagalbinius pastatus, nesusijusius su vandens tiekimu; <p>Antrojoje požeminių vandens telkinių (vandenviečių) juostoje draudžiama:</p> <ul style="list-style-type: none"> teršti teritoriją buitinėmis, nuodingosiomis, pramoninėmis atliekomis, mėšlu; statyti tepalų, degalų, mineralinių nuodingųjų medžiagų sandėlius, degalines, atliekų rinktuvus, pramoninių atliekų saugyklas ir kitus objektus, kurie gali chemiškai užteršti požeminius ir atvirusius vandens telkinius; steigti kapines, užkasti kritusius gyvulius, įrengti asenizacijos, filtracijos laukus, mėšlo saugyklas, siloso tranšėjas, statyti gyvulininkystės ir paukštinkystės įmones bei kitus objektus, kurie gali bakteriologiškai užteršti požeminius vandens telkinius; naudoti trąšas (organines ir mineralines) ir nuodinguosius chemikalus; imti iš upės dugno smėlį, gilinti dugną; <p>Trečiojoje požeminių vandens telkinių (vandenviečių) juostoje draudžiama:</p> <ul style="list-style-type: none"> statyti mineralinių trąšų, nuodingųjų medžiagų, degalų ir tepalų sandėlius, įrengti nuodingųjų atliekų saugojimo aikštes, sąvartynus; naudoti chemikalus, kurie gali sąlygoti vandenvietės cheminę taršą.

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

Eil. Nr.	Tikslinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis, būdai ir pobūdžiai	Reglamentai
46.	Kitos paskirties žemė (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)	 (rajoninis atliekų surinkimo punktas)	Teritorijos skirtos atliekoms laikinai saugoti ir rūšiuoti Veikla, susijusi su atliekų surinkimu, saugojimu, rūšiovimu ir utilizavimu	Leistina veikla, susijusi su atliekų surinkimu, saugojimu, rūšiovimu ir utilizavimu.	Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43), LAND, Statybos techninis reglamentas STR 1.07.01:2002, patvirtintas LR aplinkos ministro 2002 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 218 (Žin., 2002, Nr. 55-2203).
47.	Kitos paskirties žemė (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)	 	Gamybinių ir komunalinių objektų (kapinių, buitinių atliekų surinkimo ir utilizavimo įrenginių, pramoninės gyvulininkystės objektų, buitinių nuotekų valymo įrenginių) sanitarinės apsaugos ir taršos poveikio zonos Teisės aktais reglamentuota ūkinė veikla	Inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra, miškų ūkio ir kita ūkinė veikla, neprieštaraujanti teisės aktuose nustatytiems apribojimams.	Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43). Gamybinių ir komunalinių objektų sanitarinės apsaugos zonas gali tikslinti Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme (Žin., 1995, Nr. 107-2391) numatyti planavimo organizatoriai, turintys teisę tvirtinti teritorijų planavimo dokumentus (bendruosius, detaliuosius, specialiuosius planus), kai jie įvertina teritorijų planavimo dokumento sprendinių poveikį žmonių sveikatai bei aplinkai ir juos suderina su Aplinkos ministerija ir Sveikatos apsaugos ministerija. Gamybinių objektų sanitarinėse apsaugos zonose draudžiama: <ul style="list-style-type: none"> • statyti pramonės įmones, gamybinius pastatus ir įrenginius, kurių gamybos teršalai gali pakenkti jau esančios įmonės darbuotojų sveikatai, sugadinti medžiagas, įrenginius, produkciją, taip pat padidinti gyvenamosios zonos taršą; • statyti gyvenamuosius namus, sporto įrenginius, vaikų įstaigas, mokyklas, medicinines įstaigas, sanatorijas ir profilaktoriumus bei kitas panašias įstaigas, taip pat įrengti parkus. • Gamybinių objektų sanitarinėse apsaugos zonose, atsižvelgiant į tai, kiek ir kokių kenksmingų medžiagų jose esama, gali būti leidžiama verstis žemės ūkiu, reglamentuojant kultūrų sėjomainą ir sudėtį, ūkio pobūdį, suderinus šį klausimą su Sveikatos apsaugos ministerija ir Žemės ūkio ministerija. Gyvulininkystės, paukštininkystės ir žemės ūkio įmonių pastatų sanitarinėse apsaugos zonose draudžiama statyti gyvenamuosius namus ir visuomeninius objektus. Esamos žemės ūkio įmonės ar objektai, kurių sanitarinėse apsaugos zonose yra sodybų ar visuomeninių objektų, gali būti rekonstruojami atsižvelgiant į vietos sąlygas, Sveikatos apsaugos ministerijai ir Aplinkos apsaugos ministerijai įvertinus neigiamą poveikį sveikatai ir šiose zonose gyvenantiems asmenims sutikus.

6. SUSISIEKIMO SISTEMOS PLĖTROS SPRENDINIAI

6.1 AUTOMOBILIŲ KELIAI

Pakruojo rajono savivaldybėje tiesti naujų kelių iki 2017 m. nenumatyta, todėl intensyviausias automobilių eismas vyks septyniais krašto keliais. Valstybinės reikšmės kelių tinklas yra pakankamas užtikrinti gerus transportinius ryšius tiek rajono viduje, tiek už jo ribų.

Pakruojo rajono savivaldybės valstybinių kelių techninė būklė gerinama rekonstruojant kelius, stiprinant ir atstatant dangas, asfaltuojant žvyrkelius, kaip tai numatyta 2002-2015 metų Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės Strateginio planavimo komiteto 2002 m. kovo 7 d. posėdžio protokolo Nr. 8. Pagal kelių priežiūros ir plėtros programą planuojama iki 2015 m. sumažinti žvyrkelių dalį Pakruojo rajono savivaldybės valstybinės reikšmės keliuose nuo 51,2 % iki 37,0 %.

Pakruojo rajono savivaldybės **kelių tinklo plėtros sprendiniai**, užtikrinantys kelių ir gatvių tinklo plėtrą artimiausiems 10-čiai metų, prioritetine tvarka būtų šie:

- Gerinant susisiekimo kokybę tarp Europos Sąjungos (ES) vidaus valstybių, mažinant žvyrkelių skaičių pasienyje su Latvija, gerinant pasienio kelių dangų kokybę ir techninius parametrus, diegti eismo saugumo priemones rajoninės reikšmės kelyje Nr. 2912 „Žeimelis-Vileišiai-Adžiūniai“;
- Rekonstruotais, stiprintos dangos ir asfaltuotais krašto ar rajoniniais keliais tarpusavyje sujungti 3 lygmens lokalius a ir b kategorijos centrus (Pakruojį ir Linkuvą) bei 4 lygmens a, b ir c kategorijų urbanistinius centrus (Žeimelį, Lygumus, Klovainius, Petrašiūnus, Rozalimą, Pašvitinį, Gačionius, Guostagalį, Bardiškius, Griepėdžius, Ūdekus, Rimkūnus, Mikniūnus, Pamūšį, Triškonius, Balsius, Stačiūnus, Šukionius, Medikonus, Plaučiškius, Žvirblonius);
- Inventorizuoti Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje esančius vietinius kelius ir gatves. Sukurti vietinės reikšmės kelių tinklą, parengus specialų Pakruojo rajono kaimo plėtros planą ir modernizuoti vietinės reikšmės kelius (atlikti kapitalinius remontus, atnaujinti kelio dangą skalda arba žvyru, žvyruoti ar asfaltuoti kelius be dangos ir kt. (žr. 6.1 lentelę));
- Gerinti (asfaltuoti žvyrkelius ir gruntkelius) kelių dangas, kuriais planuojami viešojo transporto maršrutai;
- Asfaltuoti Pakruojo, Linkuvos miestų ir kitų kaimo gyvenamųjų vietovių gatves, esančias su žvyro danga ar be dangos, pagal atskirai sudarytus ir Pakruojo rajono savivaldybės tarybos patvirtintus priemonių planus;
- Kaimo gyvenamųjų vietovių grupėse, turinčiose ne mažiau 50 gyventojų, išasfaltuoti svarbiausias gatves (rajoninio ar vietinio kelio ruožus per gyvenamąją vietovę), esančias su žvyro danga ar be dangos.

Įvertinant esamą situaciją, atsižvelgiant į susisiekimo sistemos raidos tendencijas ir vadovaujantis parengtu Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu, Šiaulių apskrities teritorijos bendruoju planu, kitais teritorijų planavimo dokumentais, strateginiais ir kitais planais, 6.1 lentelėje pateikiamos priemonės Pakruojo rajono savivaldybės automobilių kelių sistemos sprendiniams įgyvendinti.

6.1 lentelė. Pakruojo rajono savivaldybės automobilių kelių plėtros ir modernizavimo sprendiniai

Eil. Nr.	Kelio (kelio ruožo) numeris ir pavadinimas	Įgyvendinimo priemonė	Trasa	Planuojami darbai, m.
1.	Kelias Nr. 151 „Pakruojis-Linkuva“	kelio ruožų rekonstrukcija	esama	20011-2015
2.	Kelias Nr. 211 „Linkuva-Žemelis“	kelio ruožų rekonstrukcija	esama	Po 2015
3.	Kelias Nr. 209 „Joniškis-Žeimelis-Pasvalys“	kelio ruožų rekonstrukcija	esama	2011-2015/ Po 2015
4.	Kelias Nr. 149 „Smilgiai-Pakruojis“	kelio ruožų rekonstrukcija (VI „Šiaulių regiono keliai“)	esama	2007-2010
5.	Kelias Nr. 150 „Šiauliai-Pakruojis-Pasvalys“	kelio stiprinimas	esama	2007-2010
6.	Kelias Nr. 149 „Smilgiai-Pakruojis“	kelio stiprinimas	esama	Po 2015
7.	Kelias Nr. 149 „Smilgiai-Pakruojis“	kelio stiprinimas	esama	2007-2010
8.	Kelias Nr. 2904 „Linkuva-Joniškėlis-Pumpėnai“	kelio stiprinimas	esama	Po 2015
9.	Kelias Nr. 2916 „Triškoniai-Laborai“	kelio stiprinimas	esama	Po 2015
10.	Kelias Nr. 2903 „Rimšoniai-Klovainiai-Rozalimas-Aukštelkai“ 0,91 km, 5,44 km ruožai	asfaltinės dangos įrengimas keliuose su žvyro danga	esama	2007-2010
11.	Kelias Nr. 4001 „Žeimiai-Pašvitinys-Lauksodis“ 5,39 km, 3,30 km ir 10,30 km ruožai	asfaltinės dangos įrengimas keliuose su žvyro danga	esama	2007-2010
12.	Kelias Nr. 2905 „Pakruojis-Mikniūnai“ 4,25 km ruožas	asfaltinės dangos įrengimas keliuose su žvyro danga	esama	2011-2015
13.	Kelias Nr. 2904 „Linkuva-Joniškėlis-Pumpėnai“ 6,30 km ruožas	asfaltinės dangos įrengimas keliuose su žvyro danga	esama	2011-2015
14.	Kelias Nr. 2914 „Lygumai-Degučiai-Stačiūnai-Pavėzgiai“ 4,10 km ruožas	asfaltinės dangos įrengimas keliuose su žvyro danga	esama	Po 2015
15.	Kelias Nr. 2905 „Pakruojis-Mikniūnai“ 4,79 km ruožas	asfaltinės dangos įrengimas keliuose su žvyro danga	esama	Po 2015
16.	Kelias Nr. 2913 „Bardiškiai-Gedučiai“ 3,30 km ruožas	asfaltinės dangos įrengimas keliuose su žvyro danga	esama	Po 2015
17.	Kelias Nr. 3107 „Vaškai-Degesiai“ 2,70 km ruožas	asfaltinės dangos įrengimas keliuose su žvyro danga	esama	Po 2015
18.	Kelias Nr. 1609 „Bariūnai -Bučiūnai-Pašvitinys-Linkuva“ 11,10 km ruožas	asfaltinės dangos įrengimas keliuose su žvyro danga	esama	Po 2015
19.	Kelias Nr. 2905 „Pakruojis-Mikniūnai“ 7,30 km ruožas	asfaltinės dangos įrengimas keliuose su žvyro danga	esama	Po 2015
20.	Kelias Nr. 2901 „Rozalimas-Derveliai-Aukštelkiai“ 6,58 km ruožas	asfaltinės dangos įrengimas keliuose su žvyro danga (VI „Šiaulių regiono keliai“)	esama	2011-2015
21.	Kelias Nr. 2932 „Pašvitinys-Lauksodis“ 13,23 km ruožas	asfaltinės dangos įrengimas keliuose su žvyro danga (VI „Šiaulių regiono keliai“)	esama	2011-2015

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

Eil. Nr.	Kelio (kelio ruožo) numeris ir pavadinimas	Igyvendinimo priemonė	Trasa	Planuojami darbai, m.
22.	Kelias Nr. 2908 „Pakruojis-Lygumai-Naisiai“ 9,70 km ruožas	asfaltinės dangos įrengimas keliuose su žvyro danga (VI „Šiaulių regiono keliai“)	esama	Po 2015
23.	Kelias Nr. 2901 „Rozalimas-Derveliai-Aukštelkiai“ 4,18 km ir 1,3 km ruožai	asfaltinės dangos įrengimas keliuose su žvyro danga (VI „Šiaulių regiono keliai“)	esama	Po 2015
24.	Siūloma modernizuoti vietinės reikšmės kelių ruožus (pateikiami kelių ruožai pagal jungiamas gyvenvietes): Kelias Gačioniai-Medinė-Vaitkūnai-Žvirblioniai; Kelias Gačioniai-Laimučiai-Puodžiškiai; Kelio ruožą Butnalaukis-Žvirblioniai-Tarvydai; Kelias Rozalimas-Simaniškiai-Gikoniai; Kelias Padubysys-Jomantoniai-Birjagala-Plaučiškiai; Vietiniai keliai ties Klovainiais link Margių, Beržinių, Krivaičių; Kelias Paežeriai-Krumpiai; Kelias Jomantoniai-Dulkiškiai-Zigmantiškiai; Kelias Juosaičiai-Teterviškiai-kelias Nr. 150; Vietinis kelias Maišeliai - Baltausiai - Geručiai; Kelias Šukioniai- kelias Nr. 150; Kelias Lygumai-Armonaičiai; Kelias Ažuolynė-Armonaičiai-Juknaičiai; Kelias Sigutėnai-Paverdeniai-Paliečiai-Daugšigaliai-Kirponiai-Mažeikoniai; Vietiniai keliai į šiaurę nuo Pakruojo miesto, jungiantys tarpusavyje Pašilio, Noreikonų, Kvedarų kaimus; Kelias Pakruojis-Vaišvydžiai-Padauguva; Kelias Vaišvydžiai-Meilūnai-Petrašiūnai; Kelias Nr.150-Siečiai-Balsiai-Augustavas-Lašmenpamūšis; Kelias Pamukai-Tautkūnai-Zimbiškiai-Laborai; Kelias Girbutkiai-Veselkiškiai-Linkuva; Kelias Titoniai-Pamūšininkai; Kelias Medėnai-Veselkiškiai-Linkuva; Kelias Dvariukai-Krupavičiai; Kelias Jurgaičiai-Miciškiai-Tričiai-Linkavičiai; Kelias Nr. 2902-Linkavičiai-kelias Nr.211; Kelias Guostagalys-Palinkuvė-Uniūnai; Kelias Ūdekai-Gudžiūnai-Gataučiai-Puodžiūnai; Kelias Degėšiai-Antkalniai; Kelias Mikoliškis-Plonėnas;	atlikti kapitalinius remontus, atnaujinti kelio dangą skalda arba žvyru, žvyruoti ar asfaltuoti kelius be dangos (gruntkelius)	esama	

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

Eil. Nr.	Kelio (kelio ruožo) numeris ir pavadinimas	Įgyvendinimo priemonė	Trasa	Planuojami darbai, m.
	Kelias Noreikai-Plonėnas; Kelias Maišeliai-Geručiai; Kelias Žeimelis-Zyliai-Baltausiai; Kelias Žeimelis-Kaireliai; Kelias Striūkai-Liesai-Mažučiai-kelias Nr. 2932-Šulaičiai-Grikpėdžiai; Kelias Grikpėdžiai-Striūkai-savivaldybės riba; Kelias Nr. 211-Laumenio botaninis-zoologinis draustinis ir kelias Nr. 2913-Laumenio botaninis-zoologinis draustinis ; Kelias Peleniškiei- keliasNr. 2932; Kelias Kalnuočiai-Sodeliškiei-kelias Nr. 152-Vaiškoniai-Draudeliai; Kelias Trišoniai-Voroniai-Vainiūnai; Kelias Vainiūnai-Binėnai; Kelias Mikniūnai-Trivalakiai; Kelias Sosdvaris-Miciūnai-Mažioniai-Pamūšis; Kelias Petroniai-kelias Nr. 2932.			

[Pastaba: Automobilių kelių plėtros ir modernizavimo priemonių įgyvendinimas gali būti koreguojamas atsižvelgiant į susisiekimo sistemos pokyčius ar Vyriausybės nutarimais priimant programų pakeitimus]

Pakelės infrastruktūros plėtra

Plėtoti degalinių tinklą šalia intensyviausių krašto reikšmės kelių ir prie Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano erdvinės plėtros koncepcijoje numatytas regiono jungtis: prie krašto kelių Nr. 149 „Smilgiai-Pakruojis“, Nr. 150 „Šiauliai-Pakruojis-Pasvalys“, Nr. 151 „Pakruojis-Linkuva“, Nr. 211 „Linkuva-Žeimelis“, Nr. 152 „Joniškis-Linkuva“, Nr. 212 „Radviliškis-Pakruojis“ ir prie rajoninio kelio Nr. 2912 „Žeimelis-Vileišiai-Adžiūniai“. Degalinės gali būti statomos teisės aktų nustatyta tvarka už valstybinio kelio juostos ribų.

Plėtoti paslaugų infrastruktūros objektus (maitinimo įstaigų, automobilių poilsio ir stovėjimo aikštelių, viešbučių (nakvynės namų, motelių ar kt.), parduotuvių ir techninio aptarnavimo stočių tinklą turizmo plėtros zonoje: prie krašto reikšmės kelių Nr. 149 „Smilgiai-Pakruojis“, Nr. 151 „Pakruojis-Linkuva“, Nr. 211 „Linkuva-Žeimelis“, Nr. 209 „Joniškis-Žeimelis-Pasvalys“ ir prie rajoninių kelių Nr. 2906 „Rozalimas-Plaučiškiai-Pakalniškiai“, Nr. 1908 „Pakruojis-Lygumai-Naisiai“, Nr. 2910 „Petrašiūnai-Titoniai-Gailioniai“, Nr. 2912 „Žeimelis-Vileišiai-Adžiūniai“. Paslaugų infrastruktūros objektai gali būti planuojami teisės aktų nustatyta tvarka už valstybinio kelio juostos ribų.

Pagal VI Transporto ir kelių tyrimo instituto parengtą Poilsio ir stovėjimo aikštelių plėtros programos įgyvendinimo priemonių planą 2017 m. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje 2008 m. krašto kelyje Nr. 149 „Smilgiai-Pakruojis“ (17,298 km) turėtų būti įrengta II klasės poilsio aikštelė ir krašto kelyje Nr. 150 „Šiauliai-Pakruojis-Pasvalys“ (12,78 km) turėtų būti įrengta III klasės poilsio aikštelė.

Automobilių stovėjimo, laikymo aikštelių tinklas

Sukurti automobilių stovėjimo aikštelių tinklą Linkuvos ir Pakruojo miestuose prie daugiabučių namų kvartalų. Siekti, kad vietų skaičius automobilių stovėjimo aikštelėse Pakruojo ir Linkuvos miestuose būtų tolygus daugiabučio namo butų skaičiui.

Viešasis transportas

Šiaulių apskrities teritorijos bendrajame plane numatyta didinti viešojo transporto vaidmenį susisiekimo sistemoje, suteikiant prioritetą šiai transporto rūšiai, atnaujinant transporto parką, diegiant integruotas informavimo priemones, gerinant susisiekimą su visuomeninio transporto stotimis.

Siūloma tobulinti viešąjį susisiekimą Pakruojo rajono gyvenviečių sistemos centrinių gyvenviečių tinklo viduje - tarp Pakruojo ir Linkuvos (3 lygmens lokaliniai a ir b kategorijos centrai), 4 lygmens a kategorijos (Žeimelis, Lygumai, Klovainiai ir Petrašiūnai), b kategorijos (Rozalimas, Pašvitinys, Gačioniai ir Guostagalis) bei c kategorijos (Bardiškiai, Griepėdžiai, Ūdekai, Rimkūnai, Mikniūnai, Pamūšis, Triškoniai, Balsiai, Stačiūnai, Šukioniai, Medikoniai, Plaučiškiai, Žvirbloniai) centrų. Susisiekimą viešuoju transportu siūloma ypač gerinti Klovainių, Pašvitinio ir Žeimelio seniūnijose.

Siūloma kurti viešojo *susisiekimo vežėjų bazes (mažos talpos autobusams)* Žemelyje ir Gačioniuose, aptarnaujančias reguliaraus viešojo susisiekimo maršrutus. Tam tikslui siūloma parengti Pakruojo rajono savivaldybės viešojo transporto sistemos projektą ir jo įgyvendinimo veiksmų planą.

6.2 PASIENIO KONTROLĖS PUNKTAS

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 29 d. Nr. 477 patvirtinta Pasienio kontrolės punktų plėtros strategija, Šiaulių apskrityje numatoma panaikinti kliūtis prie vidinės Europos Sąjungos sienos, ir pagal Šengeno vykdomojo komiteto 1994 m. balandžio 26 d. sprendimą dėl pritaikomųjų priemonių eisimo kliūtims ir apribojimams pašalinti sienos kirtimo keliais punktuose prie vidaus sienų, sutvarkyti pasienio kontrolės punktų infrastruktūrą taip, kad prireikus būtų įmanoma atkurti pasienio tikrinimą.

6.3 GELEŽINKELIS

Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje neplanuojama tiesti naujų geležinkelio atšakų, naikinti esamų ir eksploatuojamų geležinkelių linijų.

6.4 DVIRAČIŲ TAKAI IR TURIZMO TRASOS

Dviračių takai. Numatoma pagal galimybes plėtoti dviračių takų tinklą siejant jį su krašto reikšmės kelių trasomis: Nr. 149 „Smilgiai-Pakruojis“, Nr. 151 „Pakruojis-Linkuva“, Nr. 211 „Linkuva-Žeimelis“, Nr. 209 „Joniškis-Žeimelis-Pasvalys“ ir rajoninių kelių trasomis Nr. 2906 „Rozalimas-Plaučiškiai-Pakalniškiai“, Nr. 1908 „Pakruojis-Lygumai-Naisiai“, Nr. 2910 „Petrašiūnai-Titoniai-Gailioniai“, Nr. 2912 „Žeimelis-Vileišiai-Adžiūniai“. Dviračių takai planuojami ir įrengiami už valstybinės reikšmės kelio juostos ribų, jeigu 2002-2015 metų Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programoje nenumatyta kitaip.

Vietiniam susisiekimui ir rekreacijos plėtros tikslais siūloma įrengti dviračių takus jungiančius 3 lygmens lokalinius a ir b kategorijos Pakruojo rajono gyvenviečių sistemos centrus bei 4 lygmens a, b ir c kategorijų gyvenviečių sistemos centrus. Numatoma įrengti dviračių taką Pakruojis-Klovainiai ir dviračių taką Petrašiūnai - Linkuva. Planuojama įrengti pėsčiųjų - dviračių takus: Pakruojis - Paežerių tvenkinys, Pakruojis - Petrašiūnai, Pakruojis - Jovarų kaimas - Linksmučiai (jungiantį tarpusavyje Linksmučių pušyną, miesto parką su sala ir Pakruojo dvaro užtvanką su tvenkiniais).

Dviračių turizmo trasos. Nacionalinių dviračių trasų specialiajame plane (projektas) dviračių turizmo trasą siūloma įrengti neeksploatuojamo siaurojo geležinkelio pylimu pakelės infrastruktūrai naudojant buvusių geležinkelio stočių pastatus.

6.5 TERITORIJŲ REZERVAVIMAS SUSISIEKIMO SISTEMOS PLĖTRAI VALSTYBĖS IR APSKRITIES SVARBOS OBJEKTAMS

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane nėra numatyta Pakruojo rajono savivaldybėje statyti naujų statinių ir rezervuojamų valstybės poreikiams teritorijų susisiekimui sistemoms plėtrai.

Šiaulių apskrities teritorijos bendrajame plane autotransporto sistemos plėtros sprendiniuose numatoma techniškai pertvarkyti esamus žemesnės techninės kategorijos kelius. Vadovaujantis šiais sprendiniais rezervuojamos teritorijos esamiems krašto reikšmės keliams Nr. 151 „Pakruojis-Linkuva“ ir Nr. 211 „Linkuva-Žemelis“ ir Nr. 209 „Joniškis-Žeimelis-Pasvalys“ rekonstruoti. Planuojami pakelės infrastruktūros ir paslaugų objektų statiniai bei įrenginiai nuo kelio juostos ribų turi būti nutolę ne mažiau kaip 20 metrų. Tikslūs rezervuojamų teritorijų plotai nustatomi specialiaisiais ar detaliaisiais planais.

7. INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS SISTEMŲ PLĖTROS SPRENDINIAI

7.1 BENDROSIOS NUOSTATOS

Artimiausiu metu nenumatomas žymus rajono nuolatinių gyventojų prieaugis, kuris padidintų šilumos poreikį. Tačiau turizmo ir rekreacijos sektoriaus plėtra rajone gali padidinti nenuolatinių gyventojų skaičių, kuriems reikės papildomų šiluminės energijos galingumų. Be to centralizuoto šilumos tiekimo sistema, tokia kokia ji šiuo metu yra, mažuose miestuose yra nuostolinga ir brangi paslauga. Tikėtina, kad per planuojamo periodo pabaigoje naudojant naujas technologijas ir atsinaujinančius energijos išteklius ji iš esmės pasikeis.

Tikėtina, kad Europos Sąjungos aplinkos apsaugos politikos įtakoje bus išplėstos vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo sistemos ir rajono gyventojams bus tiekiamas geros kokybės geriamasis vanduo, o vandens telkiniai nebus teršiami nevalytomis ar mažai valytomis nuotekomis. Visuose plėtojamuose gyvenviečių sistemos centruose (3 ir 4 lygmens gyvenviečių sistemos centruose) numatyta rekonstruoti esamas arba įrengti naujas nuotekų surinkimo, valymo ir vandens tiekimo sistemas.

Lietaus kanalizacijos būklė yra bloga visame Pakruojo rajone, todėl numatoma lietaus nuotekynės plėtra ir vandens valymas. Nuo 2007 m. rajone pradėjus veikti regioninei atliekų tvarkymo sistemai uždaromi ir rekultivuojami esami sąvartynai.

7.2 VANDENTIEKA IR VANDENVALA

Vandentiekos ir vandenvalos sektoriuje iki 2015 metų numatoma:

- Iki 2008 m. birželio mėn. 30d. rajono savivaldybė turi parengti ir patvirtinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros programas;
- Vandentvarkos priemonių įgyvendinimą numatyti šia prioriteto tvarka:
  - ✓ Nuotekų valymo įrenginių statyba ir rekonstrukcija pagal ES direktyvų reikalavimus;
  - ✓ Nuotekų tinklų plėtra pagal ES direktyvų reikalavimus;

- ✓ Vandentiekio tinklų plėtra, tik plečiant lygiagrečiai su nuotekų surinkimo sistemų plėtra;
  - ✓ Vandens gerinimo įrenginių statyba ir rekonstrukcija;
  - ✓ Vandentiekio tinklų plėtra, kuri vykdoma atskirai nuo nuotekų surinkimo sistemų plėtos, atsižvelgiant į gaisrinius reikalavimus.
  - ✓ Vandentiekio ir nuotekų surinkimo sistemų rekonstrukcija.
- Parengti gyvenviečių Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros vystymo planą, atskirų gyvenviečių vandentvarkos schemas ir planus, nustatyti tikslų modernizacijos ir naujų įrenginių bei tinklų statybos poreikį; Šiuo planu siekiama nustatyti viešo vandens tiekėjo teritorijas ir iki 2015 metų vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo paslaugomis aprūpinti didžiąją Pakruojo rajono gyventojų dalį.
  - Numatyti teritorijas, kuriose bus plėtojama viešo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, bei kuriose bus taikomas individualus vandens išgaravimas ir nuotekų tvarkymas;
  - Uždaryti nenaudojamus gręžinius ne vėliau kaip iki 2008 m., IV ketvirčio ir numatyti, kad savivaldybė užtikrintų nenaudojamų vandens gręžinių sutvarkymą, ne vėliau kaip iki 2008 m. IV ketvirčio;
  - Vykdyti eksploatuojamų požeminio vandens horizontų monitoringą ir teikti siūlymus dėl vandens kokybės pagerinimo. Siekiant išsaugoti geros kokybės požeminį vandenį, peržiūrėti ir, esant reikalui, performuoti esamų vandenviečių sanitarines apsaugos zonas.

Griežto režimo apsaugos (arba – 1-oji juosta) juostos atstumai turi būti ne mažesni kaip:

- ✓ 5 m nuo I grupės vandenviečių;
- ✓ 10 m nuo II grupės vandenviečių;
- ✓ 25 m nuo III grupės vandenviečių ir infiltracinių įrenginių.

Kitų lygmenų sanitarinės apsaugos zonų ribos nustatomos specialiojo planavimo metu.

- Į viešo vandens tiekimo teritorijas įtraukti visas gyvenamąsias vietas, kuriose geriamu vandeniu reikia aprūpinti ne mažiau kaip 50 asmenų, kuriose yra valstybei, savivaldybei arba jos kontroliuojamai įmonei priklausanti tinkama geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, arba vietoves, kuriose gyventojai dėl kokių nors priežasčių negali būti aprūpinami tinkamos kokybės geriamuoju vandeniu kitais būdais, išskyrus viešąjį tiekimą, siekiant kad visose aglomeracijose (nepriklausomai nuo jų dydžio) iki 2015 metų būtų vykdoma reikalavimus atitinkanti vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtra;
- Veikiančioms vandenvietėms, kurių ištekliai neapbruoti, iki 2009 m., sausio 1d., turi būti atliktas požeminio vandens išteklių įvertinimas ir jų aprobavimas;
- Įgyvendinant Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymą, užtikrinti, kad iki 2014 m., gruodžio 31d., ne mažiau kaip 95 % kiekvienos savivaldybės gyventojų būtų aprūpinami viešo vandens tiekėjo tiekiamu vandeniu ir teikiamomis nuotekų tvarkymo paslaugomis;
- Pakruojo miesto aglomeracijoje nuotekos pagal nustatytus reikalavimus turi būti valomos nuo 2007 m. gruodžio 31d., o Linkuvos mieste – nuo 2009 m., gruodžio 31d.;
- Planuojant didesnius kaip 25 namų (butų) kvartalus, ten, kur nėra centralizuotos nuotekų tvarkymo sistemos, planuoti grupines nuotekų tvarkymo sistemas, numatant galimybę ją ateityje sujungti su centralizuota sistema;
- Planuojant individualias nuotekų tvarkymo ir aprūpinimo vandeniu sistemas, gyvenamųjų namų kvartaluose numatyti galimybę jas sujungti su centralizuotomis sistemomis;

- Vadovaujantis Ventos-Lielupės baseino investicijų programa, etapais modernizuoti Pakruojo rajono vandentvarkos ūkį:

I ETAPAS

- ✓ Pakruojo nuotekų tinklų išplėtimas (Mokyklos, J.Paukštelio, Jaunimo, Vienuolio, Parko, Kruojos, P.Cvirkos, Vilniaus, prof. S. Ušinskio, Sodo ir Kęstučio gatvėmis) (2004-2011m.);
- ✓ Jovarų kvartalo nuotekų tinklų išplėtimas ir prijungimas prie Pakruojo nuotekų tinklų;
- ✓ Nuotekų dviejų siurblių statyba Jovarų k.;
- ✓ Dumblo aikštelių įrengimas Pakruojo NVĮ teritorijoje (2004-2011m.);
- ✓ Pakruojo vandens ruošyklos su geležies šalinimo įrenginiais statyba;
- ✓ Pakruojo vandentiekio tinklų išplėtimas (Mokyklos, J.Paukštelio, Jaunimo, Vienuolio, Parko, Kruojos gatvėmis);
- ✓ Jovarų kvartalo vandentiekio tinklų išplėtimas ir prijungimas prie Pakruojo vandentiekio tinklų.

II ETAPAS

- ✓ Linkuvos miesto vandentvarkos objektai (2013-2015 m.);
- ✓ Klovainių mstl. vandentvarkos objektai (2009-2010 m.);
- ✓ Vandentiekio tinklų statyba Pakruojo mieste, Jovarų gyvenvietėje, Pakruojo kaime.

III ETAPAS (remiantis „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo“ įstatymu šis etapas prieštarauja įstatymui ir turi būti persvarstomas)

- ✓ Žeimelis (2017-2018 m.);
- ✓ Linkuvos miesto vandentvarkos objektai (2013-2015 m.);
- ✓ Lygumų mst. (2017-2018 m.);
- ✓ Petrašiūnai (2017-2018 m.);
- ✓ Stačiūnai (2017-2018 m.);
- ✓ Pašvitinys (2019-2020 m.);
- ✓ Šukoniai (2019-2020 m.);
- ✓ Pamūšis (2019-2020 m.).

Atsižvelgiant į esamą vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemų padėtį rajone apjungti/sukurti šias centralizuotas vandentvarkos sistemas:

- Degučių kaime;
- Sosdvario kaime;
- Mikniūnų kaime;
- Pamūšio (Pašvitinio sen.) kaime;
- Draudelių kaime;
- Pašvitinio kaime;
- Grikpėdžių kaime;
- Linksmučių kaime;
- Lygumų kaime;
- Šukionių kaime;
- Gedučių kaime.

Taip pat numatyti centralizuotų vandentiekio ir nuotekų sistemų sukūrimą ir atskiruose (nepriklausančiuose UAB „Pakruojo vandentiekis“) objektuose.

Numatoma:

- Modernizuoti požeminio vandens gerinimo įrenginius Petrašiūnų k.;
- Pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius Rozalimo, Plaučiškių, Stačiūnų, Sosdvario, Mikniūnų, Pamūšio (Pašvitinio sen), Draudelių, Pašvitinio, Griepėdžių, Linksmučių, Lygumų, Gedučių, Guostagalio, Žvirblonių kaimuose siekiant sumažinti geležies ir mangano koncentraciją vandenyje iki ES standartų;
- 2007 m. statyti vandens gerinimo įrenginius Degučių k., Šukionių k.;
- Renovuoti magistralinius tinklus (be kitų darbų keičiama armatūra bei sužiedinamos strateginės magistralės). Vandens paskirstymo sistemoje, esant vamzdynų susidėvėjimui iškyla problema dėl vandens nutraukimo dideliame vartotojų skaičiui. Papildomo vandens padavimo sistemos įrengimas strateginėse magistralėse, sumažintų vandens tiekimo nutraukimo riziką avarių vamzdynuose metu;
- Vandentiekio vamzdynų renovacija: Pakruojo m., Linkuvos m., Klovainių mstl., Plaučiškių, Žvirblonių, Degučių, Draudelių, Mikniūnų, Griepėdžių, Sosdvario, Gedučių, Guostagalio, Linksmučių kaimuose. Nuotekų tinklų renovacija reikalinga: Pakruojo m., Linkuvos m., Klovainių mstl., Plaučiškių, Žvirblonių kaimuose Žeimelio mstl. Rozalimo mstl., Petrašiūnų k., Padubysio k., Guostagalio k., Stačiūnų k.;
- Statant ar rekonstruojant nuotekų mechaninio ir biologinio valymo įrenginius, laikytis sanitarinių apsaugos zonų nustatymo ir režimo taisyklėse numatytų SAZ dydžių priklausomai nuo įrenginių našumo ir esamos padėties.

7.2.1 lentelė. Nuotekų valymo įrenginių Sanitarinės apsaugos zonų (SAZ) parametrai [Pateikta iš - (LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMAS 1995 m. gruodžio 29 d. Nr. 164 Vilnius, Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimo Nr.343 "Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo" dalinio pakeitimo) 64 punkte pateiktos lentelės]

SAZ dydis metrais, kai valymo įrenginių našumas tūkst. kub. metrų /per parą				
iki 0,05	nuo 0,05 iki 0,2	nuo 0,2 iki 5	nuo 5 iki 50	daugiau kaip 50
100	150	200	400	500

[*Pastaba: Tikslus SAZ dydis turės būti nustatytas rengiant atskirų nuotekų valyklų detaliuosius planus]

Nauji valymo įrenginiai reikalingi: Degučių, Sosdvario, Mikniūnų, Pamūšio (Pašvitinio sen.), Draudelių, Pašvitinio, Griepėdžių, Linksmučių, Lygumų, Šukionių, Gedučių kaimuose. Žvirblonių kaime reikalinga nuotekų valyklos rekonstrukcija.

Numatoma:

- Pasiiekti, kad vandenvalos įrenginių galia būtų maksimaliai panaudota ir į atvirus vandens šaltinius išleidžiamos nuotekos būtų apvalytos kaip reikalauja Lietuvos Respublikos įstatymai. Plėsti nuotekų surinkimo sistemą į tas teritorijas, kur gyventojai išleidžia nuotekas į septikus arba per nelegalius išleistuvus į atvirus vandens telkinius;
- Modernizuoti siurbines: Pakruojo m. siurblinė Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3, Nr. 4. Petrašiūnų k. siurblinė Nr. 1, Nr. 2, Rozalimo, Padubysio, Stačiūnų, Guostagalio nuotekų siurblinės, Žvirblonių Nr. 1, Nr. 2 siurbines;
- Lietaus kanalizacijos plėtra ir esamų tinklų išvalymas – kadangi lietaus nuotekų sistema Pakruojo rajone yra labai mažai išvystyta, o esamai reikalinga renovacija būtina parengti gyvenviečių Pakruojo rajono lietaus nuotekų tvarkymo infrastruktūros vystymo planą, atskirų gyvenviečių lietaus nuotekų schemas ir planus, nustatyti tikslų modernizacijos ir naujų įrenginių bei tinklų statybos poreikį, remiantis toliau išvardintais reikalavimais;

- Paviršines nuotekas tvarkyti atskirai nuo buitinių, komunalinių ir gamybinių nuotekų. Paviršinių nuotekų išleidimas į komunalinių, buitinių, gamybinių nuotekų tvarkymo sistemas draudžiamas, išskyrus atvejus, kai šio reikalavimo neatitinkanti nuotekų tvarkymo sistema įdiegta (arba statybos leidimas išduotas) iki (PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ TVARKYMO REGLAMENTAS 2007 m. balandžio 2d. įsakymas Nr.D1-193) įsigaliojimo. Mišriųjų nuotekų tvarkymo sistemoms taikomi visi teisės aktuose nustatyti reikalavimai nuotekų, kurios patenka į mišriųjų nuotekų sistemą, tvarkymui;
- Planuojant teritorijas ir jose numatomą vykdyti ūkinę veiklą, projektuojant paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas, išnagrinėti ir, esant galimybei, taikyti techninius sprendimus:
  - ✓ sumažinančius paviršinių nuotekų susidarymą ir (ar) surinkimą (turi būti įrengiama kiek galima mažiau nelaidžių paviršių (išskyrus galimai teršiamas teritorijas), įrengiami švarių paviršinių nuotekų sugerdinimo į gruntą įrenginiai, planuojamos kiek galima mažesnės galimai teršiamos teritorijos ir pan.);
  - ✓ sumažinančius kiekį centralizuotai į aplinką išleidžiamų paviršinių nuotekų (pvz., numatomas paviršinių nuotekų panaudojimas gamybos, žaliųjų plotų laistymo, gaisrų gesinimo reikmėms ir pan.);
  - ✓ sumažinančius susidarančių paviršinių nuotekų užterštumą (pvz., numatyti sausą galimai teršiamų teritorijų valymą, įrengti stogines taršos atžvilgiu pavojingiausiose vietose ar pan.).
- Pakruojo rajono gyvenvietėse gaisrinio vandentiekio sistema turi būti plėtojama kartu su naujų teritorijų plėtra ir turi būti pakankama, įrengta pagal galiojančius reikalavimus.
- Pagilinti, išvalyti, pagerinti privažiavimus ar kitaip sutvarkyti esamus priešgaisrinio vandens telkinius. Gyvenvietėse neturinčiose priešgaisrinių vandens telkinių, įrengti juos remiantis – (LAUKO GAISRINIO VANDENTIEKIO TINKLAI IR STATINIAI. PROJEKTAVIMO IR ĮRENGIMO TAISYKLĖS 2007 m. vasario 22 d. įsakymas Nr. 1-66).
- UAB „Pakruojo vandentiekis“ eksploatuojamų vandenviečių pajėgumai užtikrina reikiamą geriamojo vandens poreikį vartotojams. Išskyrus Lygumų mstl. vandenvietę, kuri neatitinka sanitarinių zonos reikalavimų (jau yra paruoštas detalus planas naujos vandenvietės statybai).

Vandens poreikio ir nuotekų susidarymo prognozė

Patvirtintos eksploatacinės pagrindinių Pakruojo rajono vandenviečių požeminio vandens atsargos sudaro 1930 tūkst. m³/metus.

Dėl nestabilios demografinės padėties Lietuvoje bei duomenų trūkumo prognozuoti gyventojų, kurie perspektyviniu laikotarpiu naudosis vandentiekio paslaugomis, yra labai sunku. Šiuo metu Pakruojo rajone centralizuotu vandentikiu naudojasi apie 50 % gyventojų, o viešąją nuotekų tvarkymo sistema tik apie 45 % visų rajono gyventojų. Pajungimo lygis skirtingose rajono gyvenvietėse smarkiai skiriasi. Duomenys apie gyventojų aprūpinimą viešuoju vandentikiu bei prisijungimą prie viešosios nuotekų tvarkymo sistemos pateikti 7.2.3, 7.2.4 lentelėse.

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

7.2.3 lentelė. Gyventojų aprūpinimas viešuoju vandentiekiu bei prisijungimas prie viešosios nuotekų tvarkymo sistemos.
Vandens tinklų priklausančių UAB „Pakruojo vandentiekis“ sąrašas

Eil. Nr.	Gyvenvietės pavadinimas	Gyventojų sk.	Naudojasi Vandentiekiu viso	Naudojasi šuliniais	Naudojasi kanalizacija	Prisijungimas prie vandentiekio sistemos %	Prisijungimas prie nuotekų sistemos %	Įtraukiamas į investicinius projektus
1.	Pakruojo m.	5948	4259	1476	4399	71.6	74.0	Lielupės-Ventos baseino veiklos plane 2004-2011m.
2.	Linkuvos m.	1739	685	Nėra duomenų	410	39.4	23.6	Lielupės-Ventos baseino veiklos plane 2008-2010m.
3.	Žeimelis	1216	801	322	510	65.9	41.9	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
4.	Rozalimas	928	400	519	317	43.1	34.2	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
5.	Lygumų mstl.	664	234	659	Išsėmimo duobės	35.2	0	Lielupės-Ventos baseino veiklos plane 2017-2018m.
6.	Pakruojo k.	576	376	200	376	65.3	65.3	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
7.	Petrašiūnai	475	347	5	339	73.0	71.4	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
8.	Pašvitinys	440	164	446	Išsėmimo duobės	37.3	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
9.	Šukioniai	436	168	268	Išsėmimo duobės	61.5	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
10.	Stačiūnai	433	136	331	42	76.4	9.7	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
11.	Guostagalys	388	373	37	322	96.1	83.0	Pateikta paraiška ES struktūrinių fondų paramai gauti
12.	Plauciškiiai	374	276	96	139	73.8	37.2	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
13.	Pamūšis	373	141	306	Išsėmimo duobės	37.8	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
14.	Linksmučiai	366	197	16	Išsėmimo	53.8	0	Pateikta paraiška ES struktūrinių fondų

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

					duobės			paramai gauti
15.	Degučiai	284	139	247	Išsėmimo duobės	48.9	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
16.	Draudeliai	266	138	266	Išsėmimo duobės	51.9	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
17.	Mikniūnai	259	128	259	Išsėmimo duobės	49.4	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
18.	Grikpėdžiai	255	155	112	Išsėmimo duobės	60.8	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
19.	Pamūšio k.	247	72	200	113	29.1	45.7	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
20.	Padubysys	218	74	144	74	33.9	33.9	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
21.	Plento k.	210	130	210	70	61.9	33.3	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
22.	Sosdvaris	103	63	99	Išsėmimo duobės	61.1	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
23.	Klovainių mstl.	980	800	700	277	81.6	28.3	Lielupės-Ventos baseino veiklos plane 2008-2010m.
24.	Pamūšis	373	141	306	Išsėmimo duobės	37.8	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
25.	Žvirbloniai	300	200	95	185	66.7	61.7	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

7.2.4 lentelė. Gyventojų aprūpinimas viešuoju vandentiekiu bei prisijungimas prie viešosios nuotekų tvarkymo sistemos.
Vandens tinklų priklausančių kitiems savininkams sąrašas

Eil. Nr.	Gyvenvietės pavadinimas	Gyventojų sk.	Naudojasi Vandentiekiu viso	Naudojasi šuliniais	Naudojasi kanalizacija	Prisijungimas prie vandentiekio sistemos %	Prisijungimas prie nuotekų sistemos %	Įtraukiamas į investicinius projektus
1.	Linkavičiai	526	526	-	526	100	100	Lielupės-Ventos baseino veiklos plane 2009-2010m
2.	Ūdekai	387	222	387	Neveikianti	57.4	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
3.	Balsiai	377	350	30	-	92.8	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
4.	Bardišiai - Diržiai.	355	160	195	Išsėmimo duobės	45.0	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
5.	Mažeikoniai	338	Nėra vandentiekio	338	Išsėmimo duobės	32.5	0	Pateikta paraiška ES struktūrinių fondų paramai gauti
6.	Gačioniai	295	280	220	-	94.9	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
7.	Dvariškiai	286	-	286	Išsėmimo duobės	0	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
8.	Triškoniai	273	215	273	Vietinė	78.8	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
9.	Titoniai	270	200	200	-	-	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
10.	Medikiniai	257	150	93	57	-	-	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

11.	Degesiai	245	140	105	30			Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
12.	Preičiūnai	236	85	236	Išsėmimo duobės		0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
13.	Kalpokai	230	217	230	Išsėmimo duobės		0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
14.	Laipuškiai	206	180	190	-		0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
15.	Mikoliškis	199	140	59	Išsėmimo duobės		0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
16.	Rimkūnai	157	90	157	Vietinė	57.3	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
17.	Šikšniai	155	48	107	-	31.0	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
18.	Kauksnėjai	150	98	52	-	65.3	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
19.	Gegiedžiai	146	-	114		0	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
20.	Ruponiai	142	88	142		62.0	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
21.	Butniūnai	135	75	60	-	55.6	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

								nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
22.	Noreikiai	122	80	42	-	65.6	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
23.	Laborai	92	52	92	Vietinė	56.5	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
24.	Lašmenpamūšis	87	-	87	-	0	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
25.	Gaižiūnai	77	1	77	-	1.3	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
26.	Gedučiai	69	25	30	-	36.2	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
27.	Akmenėliai	60	34	26	-	56.7	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
28.	Vainiūnai	55	14	55	-	25.5	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
29.	Binėnai	53	50	53	-	94.3	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
30.	Gailioniai	51	51	51	-	100	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą
31.	Blekoniai	22	22	3	-	100	0	Turi būti įtraukta į Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą

Ūdėkų, Balsių, Bardiškių, Diržių, Mažeikonių, Gačionių, Medikinių, Trišonių, Titonių, Preičiūnų, Laiduškių, Mikoliškio, Rimkūnų, Gegiedžių, Noreikių, Ruponių, Kauksnų ir kitų mažų kaimo gyvenviečių vandentiekos ir vandenvalos objektų plėtros klausimai sprendžiami Pakruojo rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plane.

Pagal turimus duomenis vienas Pakruojo rajono gyventojas, besinaudojantis viešąja vandentiekio sistema, šiuo metu sunaudoja vidutiniškai tik 49.2 l/d. Vandens suvartojimas perspektyviniu laikotarpiu priklausys nuo daugelio veiksnių, tokių kaip paslaugų (vandens tiekimo ir šalinimo) kokybė, gyventojų koncentracija tam tikrose rajono centruose, vartojimo. Akivaizdu, kad pajungus prie esamų Pakruojo rajono centralizuoto vandentiekio ir nuotekų tinklų aplinkinių gyvenviečių vartotojus, suvartojamo vandens kiekis gali žymiau pasikeisti.

Numatyta, kad vandens suvartojimo ir nuotekų susidarymo normos didės. Iki 2014 m. pabaigos ji kasmet turėtų padidėti apie 4-10 l/gyv./d, nuo 2019 iki 2028 metų apie 4-5l/gyv./d.

7.2.5 lentelė. Vandens poreikis bei nuotekų susidarymas perspektyviniu laikotarpiu

Metai	2008	2015
Vandens suvartojimo norma [l/gyv./d]	49,2	70-150
Nuotekų susidarymo norma [l/gyv./d]	49,3	70-165

7.3 ELEKTROS ENERGIJOS TIEKIMAS

Numatoma:

- Nekeisti esamos elektros energijos tiekimo sistemos rajone schemas;
- Iki 2018 metų Šikšnių, Guostgalio, Degesių, Butniūnų, Gedučių kaimuose rekonstruoti esamas gatvių apšvietimo sistemas. Gatvių apšvietimui numatyti elektros energiją tausojančių priemonių įdiegimą. Rekonstrukcijos darbų atlikimui turi būti paskelbtas viešasis paslaugos pirkimo konkursas, kurio metu būtų nustatoma rekonstrukcijos darbų investicijos. Siūloma gatvių apšvietimo sistemos rekonstrukcijos darbus atlikti kartu su gatvių rekonstrukcijos darbais, kas leis optimaliai panaudoti lėšas;
- Iki 2018 metų Dvariukų ir Javydonių kaimuose įrengti gatvių apšvietimo sistemas. Gatvių apšvietimui numatyti elektros energiją tausojančių priemonių įdiegimą. Darbų atlikimui turi būti paskelbtas viešasis paslaugos pirkimo konkursas, kurio metu būtų nustatoma įrengimo darbų investicijos. Siūloma gatvių apšvietimo sistemos įrengimo darbus atlikti kartu su gatvių rekonstrukcijos darbais, kas leis optimaliai panaudoti lėšas;
- Iki 2010 metų parengti Pakruojo rajono elektros ūkio analizę, nustatyti pagrindines elektros energijos tiekimo problemas ir numatyti priemones didinti elektros energijos tiekimo bei vartojimo efektyvumą. Studijos parengimą turėtų inicijuoti elektros energiją tiekianti įmonė, tarpininkaujant su Pakruojo rajono savivaldybe, kurios vaidmuo būtų laiku pateikti rengėjo prašomą informaciją;
- 0,4 kV L-400 iš TR-11 „Centras“ OL (oro linija) keisti į KL (kabeline linija) Dariaus ir Girėno g. Pakruojo mieste 2009 m.;
- 0,4 kV L-100; L-200 iš KT-24 „Vetrinarija“ OL (oro linija) keisti į KL (kabeline linija) KT-24 „Vetrinarija“ Taikos g. Pakruojo mieste 2010 m.;
- 0,4 kV iš KT Rz-212 „Lapgiris“ trumpinti, statyti ST, Lapgirio k. Lygumų sen. Pakruojo r. 2009 m.;
- Nestatyti naujų pastočių ir 35 kV elektros perdavimo linijų iki 2013 m.
- Iki 2018 metų numatoma įrengti 10kV liniją Mažeikūnų apylinkėje, nes numatoma dolomitų karjerų plėtra.

Iki planuojamo periodo pabaigos planuojant įrengti naujas aukštos įtampos (35 kV, 65kV, 110 kV, 330 kV ir kt.) elektros perdavimo linijas, rekomenduojama jų trasas parinkti viename iš siūlomų infrastruktūros koridorių (žr. *Teritorijos inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo brėžinį, Bendrosios erdvinės plėtros koncepcijos brėžinį*).

7.4 ŠILUMOS TIEKIMAS

Tendencijos centralizuoto šilumos tiekimo (CŠT) sistemoje

Pagrindiniai CŠT vartotojai yra daugiabučių gyvenamųjų namų gyventojai. Kiti šilumos vartotojai yra nedidelės įmonės ir visuomeniniai pastatai. Kadangi didelių pramonės įmonių ar stambių vartotojų nėra ir gyventojų skaičius iki planuojamo periodo pabaigos pagal esamas tendencijas Pakruojo rajone neturėtų ženkliai keistis, tai nenumatomas esminis šilumos poreikio išaugimas. Pagrindiniams CŠT vartotojams pilnai pakaktų esamų instaliuotų galingumų, juos modernizuojant ar pritaikant vietinio kuro panaudojimui.

UAB „Pakruojo šiluma“ gaminamos šiluminės energijos kaina, kurią moka vartotojai yra aukštesnė, negu Lietuvos vidurkis, nors ji turi tendenciją mažėti dėl CŠT modernizacijos ir renovacijos.

Tendencija buitiniams vartotojams atsijungti nuo CŠT mažesniuose miesteliuose (Linkuva, Petrašiūnai jau atjungti nuo centralizuoto šilumos tiekimo, Pakruojo kaimo gyventojai ketina tai nepadaryti) yra dėl perėjimo prie pigesnio šildymo būdo kieto kuro katilais. Tai didina CŠT sistemoje gaminamos energijos savikainą: Pakruojo mieste, Pakruojo kaime dalis CŠT vamzdynų yra su pasenusia izoliacija, kas padidina šilumos nuostolius, be to realizuojamos šilumos kiekiams sumažėjus, atitinkamai sumažėja pajamos už parduotą šilumą. Taigi UAB „Pakruojo šiluma“ vartotojų atsijungimas nuo tinklų didina šilumos tiekimo įmonės nuostolius.

Pakruojo rajono gyvenamosios vietovės Pakruojo miestas, Pakruojo kaimas (kur egzistuoja šiandien centralizuoto šilumos tiekimo sistemos) pagal šiluminės energijos tiekimo būdus gali būti skirstomos į centralizuoto šilumos tiekimo zoną, mišraus šilumos tiekimo zoną, decentralizuoto šilumos tiekimo zoną. Centralizuoto šilumos tiekimo atsisakymas Pakruojo mieste iššauktų pažeminės oro taršos padidėjimą - azoto oksidų koncentracija pažemio sluoksnyje 1,24 karto viršytų didžiausią leistiną koncentraciją. Pakruojo kaime, kur egzistuoja centralizuotas šilumos tiekimas, reikia vertinti galimybes pereiti prie atsinaujinančių šilumos šaltinių panaudojimo.

Pagal atliktus CŠT objektų išmetamų į aplinką teršalų sklaidos skaičiavimus (remiantis Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos dalių šilumos ūkio specialiaame plane pateikta detali informacija) Pakruojo kaime šiuo laikotarpiu anglies monoksido, azoto oksidų, sieros dioksido, kietųjų dalelių ir vanadžio peroksido koncentracija pažemio sluoksnyje neviršija didžiausių leistinų koncentracijų.

Atsinaujinančių išteklių panaudojimas šilumos poreikiams

Mediena, juos ruošos bei apdirbimo atliekos

Kadangi pagal demografinius rodiklius Pakruojo rajonas yra „kaimiškas“ rajonas (kaimo gyventojų dalis sudaro 73 %) didžioji dalis jų šilumos poreikius tenkina deginant medieną. Tai išlieka prieinamiausiais kuras pagal kainos lygį ir transportavimo išlaidas kaimiškoms

teritorijoms. Medienos kurui naudojama menkavertė malkinė mediena, kuri sudaro maždaug pusė rajono miškuose iškertamos medienos. Valstybinės įmonės – Pakruojo miškų urėdijos prižiūrimas miško žemės plotas sudaro apie 28 800 ha. Valstybiniuose miškuose iškertama vidutiniškai apie 77.000 ktm medienos, apytikriai 11.000 ktm medienos lieka miškuose – tai ikikomercinio retinimo atliekos, plynojo kirtimo atliekos techninių koridorių formavimui, retinimo atliekos.

Atliekos, susidaranti medienos perdirbimo įmonėse, yra kitas kuro šaltinis. Didžiausio efekto galima tikėtis naudojant medienos atliekas įmonėse, kur jos buvo gautos. Medžio atliekas (pjuvenas, specialiai smulkintas medžio atliekas - skiedrą) transportuojant didesniais atstumais, jos gali tapti nuostolingomis. Todėl statant naujas medieną deginančias katilines būtina atlikti kruopščią analizę ir įvertinti galimą kuro kainos pasikeitimą ateityje, kad investicija į tokio projekto įgyvendinimą ekonomiškai būtų pateisinama.

Šiaudai

Kitų šalių patirtis rodo, kad apie (10-12) % bendro šiaudų kiekio būtų galima panaudoti energijai gaminti. Lietuvoje yra keletas firmų, kurios gamina katilus specialiai šiaudams deginti. Katilų konstrukcija paprasta ir patogi aptarnauti.

Pakruojo rajone pasėlių plotai - apie 40000 ha, tai galima planuoti apie 115 000 t šiaudų. Tačiau šiaudai yra gana sudėtinga kuro rūšis. Juose pakankamai daug drėgmės, jie užima pakankamai daug vietos, sunku pakrauti, iškrauti.

Kad sumažinti eksploatacinių problemų riziką, būtina, kad šiaudai būtų pakankamai sausi. Maksimalus leistinas drėgmės kiekis šiauduose apie 20-22 %. Jei bus naudojami didesni drėgmės kiekį turintys šiaudai, tai gali sukelti sandėliavimo problemas, įrangos gedimus, naštumo sumažėjimą. Taip pat šiaudų kaloringumas priklauso nuo šiauduose esančio drėgmės kiekio. Didėjant drėgnumui kaloringumas mažėja: kai drėgnumas padidėja 1%, kaloringumas sumažėja 1,5 %. Todėl planuojant šilumos panaudojimą deginant šiaudus, būtina tinkamai spręsti jų sandėliavimo klausimus.

Nepanaudojami šiaudai gali tapti kuro ištekliais, tačiau tai nereiškia, kad šiuos išteklius realiai tikslinga panaudoti, nes kai kuriais atvejais šiaudai yra nutolusiuose, nedideliuose, nevienoduose ir nederlinguose ūkiuose, todėl jų atgabenimo kaina bus per daug didelė ir ekonomiškai nepagrįsta. Dideliam šilumos galingumui generuoti reikalingi dideli biomasės kiekiai, todėl gali atsirasti didelė priklausomybė nuo regiono išteklių.

Gyvulių mėšlas (biodujos)

Gyvulininkystės plėtojimui planuojama išlaikyti iki planuojamo periodo pabaigos. Kadangi per paskutinius tris metus atsinaujino kiaulininkystės komplekso veikla ir planuojama gyvulininkystės plėtros tendencija gali daryti didelę įtaką bendrai biokuro panaudojimo raidai rajone. Organinių medžiagų, naudotinių biologinėms dujoms gauti, išteklių nuolat kaupiasi ir atsinaujina didesnėse ar mažesnėse fermose ir kompleksuose. Plėtojantis gyvulių auginimo sektoriui tikėtina, kad galvijų skerdimo sektorius rajone irgi didės. Biodegrazuojančių atliekų substratų energetinė vertė pateikiama 7.4.1 lentelėje.

7.4.1 lentelė. Biodegraduojančių atliekų energetinė vertė

BIODEGRADUOJANČIŲ ATLIEKŲ (BDA) ENERGETINĖ VERTĖ		
BDA substratas	Sausų medžiagų kiekis % (sm)	Dujų išeiga m³/kg sm
Daržovių atliekos	10-15	0,7-0,8
Skerdyklos	20-35	0,6-0,55
Galvijų srutos	7-10	0,28-0,4
Kiaulių srutos	5-7	0,3-0,55

Biodujų gamyba galėtų sėkmingai pakeisti tam tikrą gamtinių dujų poreikį, nesant išvystytam gamtinių dujų tinklui rajono teritorijose. Biodujų naudojimas sumažintų CO₂ ir SO₂ išmetimus į orą.

Biodujų ir gamtinių dujų sudėties ir energetinės vertės palyginimas pateiktas 7.4.2 lentelėje.

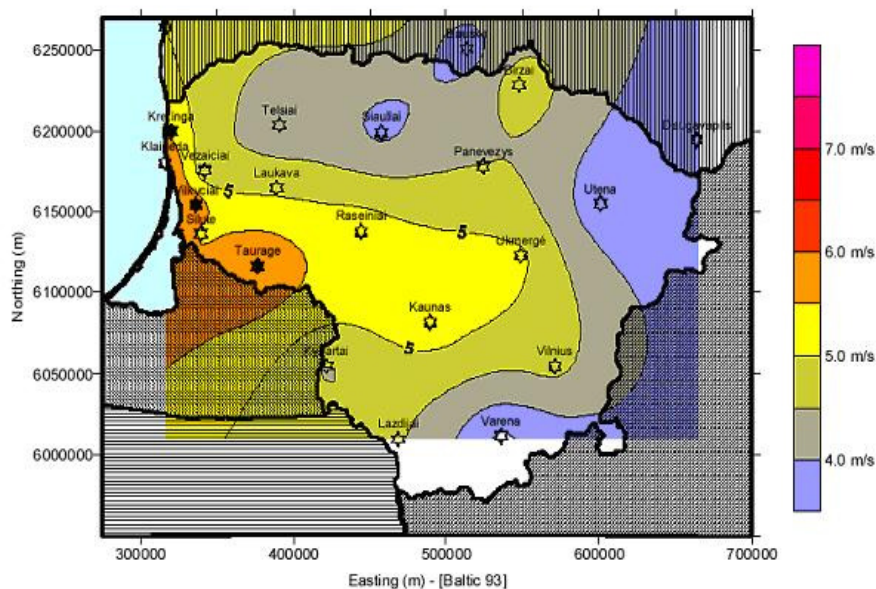
7.4.2 lentelė. Biodujų ir gamtinių dujų sudėties ir energetinės vertės palyginimas

	Dujų sudėtis	Biodujos	Gamtinės dujos
Sudėtis	Metanas	65	96
	Etanas	-	2
	Anglies dvideginis	34	0,3
	Kitos	1	1,7
Šiluminė vertė MJ/Nm ³		24,5-27,6	35,8-39,9
Tankis Kg/Nm ³		1,15	0,73

Tačiau rentabilus gyvulių mėšlo perdirbimas dujoms gauti įmanomas tik stambiuose gamybos kompleksuose: 6 – 30 tūkstančių vietų kiaulininkystės kompleksai, stambesnės kaip 200 vietų ūkininkų kiaulių fermos, stambesnės kaip 50 vietų karvių – galvijų. Taigi šis biodujų gamybos būdas rajone pasiteisintų tik prie didesnių nei aukščiau išvardintų gyvulininkystės gamybos apimčių. Numatant pradėti biodujų gamybą, turėtų būti numatytas ir jų panaudojimas.

Vėjo energija

Pagal Lietuvos vėjų atlasą, sudaryta Danijos Roskilde nacionalinėje laboratorijoje 27.10.2003 Lietuvos regionui, Pakruojo rajono metiniai vidutiniai vėjo greičiai yra (4,0-4,5)m/s. Tai iš esmės mažiausi vidutiniai greičiai respublikoje (mažesni vidutiniai greičiai - tik nedidelėje rytų Lietuvos teritorijoje). Metinių vidutinių vėjo greičių žemėlapis pateiktas 7.4.1 paveiksle.

7.4.1 pav. Metinių vidutinių vėjo greičių Lietuvoje žemėlapis

Tikėtinas ekonomiškai stipriai nuostolingas šios energijos rūšies panaudojimas rajone. Remiantis Lietuvos respublikos įstatymais vėjo jėgainių statyba priskiriama prie veiklos, kuri gali daryti reikšmingą poveikį aplinkai, tad vėjo jėgainių įrengimui turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai privalomo vertinimo. Atranką atlikęs regiono aplinkos apsaugos departamentas turės priimti išvadą ar privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą. Vėjo energetikos projektai darytų įtaką kraštovaizdžiui, biologinei įvairovei, triukšmo lygiui, vizualiniam aspektui, socio – ekonominei situacijai, kultūros paveldui. Tik išnagrinėjus parengtą poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą, atsakingų institucijų išvadas, visuomenės pasiūlymus gali būti priimtas motyvuotas sprendimas dėl vėjo jėgainių įrengimo.

Žemės geoterminės energijos panaudojimas yra sudėtingai tikėtinas dėl brangaus geoterminio šildymo sistemos įdiegimo, ilgo atsipirkimo laiko ir poreikio turėti kitą rezervinį šilumos generavimo šaltinį pilnai šilumos poreikiams patenkinti sudėtingiausiu lauko oro sąlygų periodu. Saulės kolektoriai būtų pakankamai perspektyvus šilumos gavimo būdas dėl rajono gyventojų demografinės struktūros prognozuojamų pasikeitimų (jaunėjimas ir konservatyvus požiūris į naujoves silpnėjimas), bet nepastovi energijos gamyba kintant saulės apšviestumui, ribotas saulės energijos panaudojimo laikas priklausomai nuo sezono, verčia įsirengti ir rezervinį šilumos šaltinį, kas padidina šildymo sistemos įrengimo išlaidas.

Kadangi Lietuvos Nacionalinėje energetikos strategijoje nustatyta, kad atsinaujinantys energijos šaltiniai (AEŠ) turi pasiekti 12 % pirminės energijos balanse, o šiuo metu jie sudaro 9 %, siekiant užtikrinti AEŠ projektų patrauklumą rajone, priimant sprendimą dėl AEŠ projektų įgyvendinimo, turi būti taikoma išplėstinė išlaidų - naudos analizė, kai šalia ekonominių rodiklių įvertinami ir aplinkosauginiai rodikliai, t. y. išorinės energijos gamybos sąnaudos. Kadangi AEŠ pasižymi mažiausiomis išorinėmis energijos gamybos sąnaudomis, jų panaudojimo efektyvumas, lyginant su tradicinėmis kuro rūšimis (anglis, nafta, gamtinės, suskystintos dujos, skalūnai) išplėstinės ekonominės analizės metu gali ženkliai išaugti. Atskirų energijos rūšių išorinės energijos gamybos sąnaudos pateiktos 7.4.3 lentelėje:

7.4.3 lentelė. Atskirų energijos rūšių išorinės energijos gamybos sąnaudos

Energijos rūšis	Išorinės sąnaudos be klimato atšilimo, ct / KWh	Klimato atšilimo sąnaudos, ct / KWh	Visos išorinės sąnaudos, ct / KWh
Anglis	16,9	4,83	21,7
Nafta	23,8	3,1	26,9
Dujos	3,8	2,07	5,9
Biomasė	1,9	0	1,9
Branduolinė energ.	0,69	0	0,7
Saulės	1,72	0	1,7
Vėjo	1,4	0	1,4
Hidro	2,07	0	2,1

Kadangi rinka, valdoma konkurencinių jėgų, neįvertina socialinių ir aplinkosauginių energijos gamybos ir vartojimo sąnaudų, būtina parengti ir įgyvendinti energetikos politikos nuostatas, užtikrinančias geresnes pozicijas AES. Siekiant mažinti rinkos iškreipimus, kai išorinės energijos gamybos sąnaudos, paskirstant išteklius neįvertinamos, reikia panaikinti subsidijas tradicinėms energijos rūšims ir socialinių sąnaudų integravimą į energijos kainas mokesčių ar prekybos emisijos pavidalu. Svarbu integruoti išorines energijos gamybos sąnaudas ir priimant sprendimus dėl konkrečių projektų efektyvumo.

Sprendžiant vartotojų aprūpinimo šiluma problema pagrindinės strateginės nuostatos techninės politikos srityje turėtų būti :

- Nuosekliai modernizuoti šilumos tiekimo sistemas, sudarant vartotojams galimybę reguliuoti šilumos kiekį savo nuožiūra;
- Skatinti esamų centralizuoto šilumos tiekimo sistemų modernizavimą (įskaitant ir atsinaujinančių energijos šaltinių panaudojimą jų modernizacijoje) ir ekonomiškai pagrįstą šildymo būdo bei naudojamo kuro parinkimą;
- Skatinti biokuro naudojimą, taip mažinant priklausomybę nuo importuojamų energetinių resursų.
- Remiantis Šilumos ūkio įstatymu, šiluminės energijos tiekimo būdo parinkimas, išduodant detaliųjų planų ruošimo sąlygas, turi užtikrinti žemiau pateiktus reikalavimus:
- Mažiausiomis ilgalaikėmis sąnaudomis užtikrinti patikimą ir kokybišką šilumos tiekimą šilumos vartotojams;
- Šilumos ūkyje įteisinti pagrįstą konkurenciją;
- Ginti šilumos vartotojų teises ir teisėtus interesus;
- Didinti šilumos gamybos, perdavimo ir vartojimo efektyvumą;
- Gaminant šilumą, plačiau panaudoti vietinį kurą, atsinaujinančius energijos išteklius;
- Mažinti šilumos energetikos poveikį aplinkai.

Valdymo ir kainodaros politikos srityje pagrindinės nuostatos turėtų būti:

- Nepaisant šilumos sistemų nuosavybės formų, pagrindinis veiklos efektyvumo rodiklis ir pelno šaltinis turi būti ne energijos gamybos didinimas, o nuostolių mažinimas ir suteiktų paslaugų kokybė;
- Skatinti energetinių paslaugų kompanijų kūrimąsi;
- Sudaryti sąlygas, kad patys vartotojai būtų suinteresuoti tobulinti šilumos ūkį ir galėtų daryti įtaką jo techninei bei ekonominei politikai.
- Šilumos kainų politika ir kainodaros sistema turi skatinti šilumos ūkio modernizavimo procesą.

Beveik 90 % pirminės energijos gaunama iš vienintelio tiekėjo. Dėl didelės priklausomybės nuo pirminės energijos išteklių importo Lietuvos ekonomika labai priklauso ir nuo bendros situacijos pasaulio energijos išteklių rinkose. Jei užsitęstų centralizuoto šilumos tiekimo sistemų modernizavimas ir renovavimas, vis daugiau vartotojų norės nuo jų atsijungti, tai sukeltų rimtų aplinkosauginių, ekonominių ir socialinių problemų.

Svarbiausieji faktoriai, lemiantys šildymo būdo nustatymą atskiroms gyvenamųjų teritorijų zonoms:

Techninis – nagrinėjant galimus šilumos tiekimo būdus, vertinamos techninės esamų šilumos tiekimo sistemų charakteristikos bei techninės galimybės šias sistemas modernizuoti. Taip pat vertinamos galimos decentralizacijos techninės galimybės - alternatyvaus kuro (tame tarpe ir gamtinių dujų) buvimo galimybė; pastatų aukštingumas, lemiantis individualių kieto kuro katilų įrengimo pastatuose galimybes.

Ekonominis – siekiama organizuoti šilumos tiekimą nagrinėjamose gyvenamose teritorijose taip, kad būtų sudarytos prielaidos gaminti ir tiekti vartotojams šilumą minimaliais kaštais.

Aplinkosauginis – šilumos gamyba organizuojama taip, kad nebūtų viršijamas leistinas poveikis aplinkai. Ta prasme būtina vertinti CŠT decentralizaciją gyvenamuosiuose rajonuose, nes tai didina vietinę pažeminę oro taršą gyvenamoje zonoje. Decentralizacijos atveju būtina neviršyti leistinų gamtosauginių normų.

Atskirais atvejais gali būti vertinami ir kiti kriterijai:

-architektūrinis; Siekiant išsaugoti dabartinę gyvenamųjų vietovių įvaizdį, reiktų riboti ši įvaizdį gadinančių inžinierinių statinių – kaminų, katilinių su medienos sandėliais gyvenvietės centre ir pan. atsiradimą.

-šilumos tiekimo patikimumas; Šia prasme CŠT tiekimo pranašumas prieš vietines individualias katilines, naudojančias vieną kurą, yra neabejotinas, kadangi esamos šilumos tinklų katilinės paprastai gali naudoti kelias kuro rūšis.

Pakruojo rajono gyvenamosios vietovės Pakruojo miestas, Linkuvos miestas, Pakruojo kaimas, Petrašiūnų kaimas pagal šiluminės energijos tiekimo būdus gali būti skirstomos į tokias zonas:

Centralizuoto šilumos tiekimo zona

Siekiant maksimaliai naudoti esamus CŠT tinklus bei apriboti ir reguliuoti teršalų išmetimus, CŠT zonos nuostatos zonos taikomos šiuo metu tankiai užstatytoms nagrinėjamoms teritorijoms, kuriose vyrauja daugiaaukščiai gyvenamieji pastatai ir yra gerai išvystyti CŠT tinklai.

Mišraus šilumos tiekimo zona(konkurencinė šilumos tiekimo zona)

Šios zonos nuostatos taikomos mikrorajonams, kuriuose pastatų užstatymo tankis nedidelis ir nėra vyraujančio šilumos tiekimo būdo. Dalis vartotojų šiose teritorijose turi galimybę naudotis CŠT sistemos paslaugomis ir ja naudojasi, kita vartotojų dalis galimybės naudotis CŠT sistemos paslaugomis neturi arba ja nesinaudoja ir šildymo tikslams naudoja individualias katilines. Gamtosauginiu požiūriu apribojimų naudoti individualias katilines šildymo tikslams šioje teritorijoje nėra.

Decentralizuoto šilumos tiekimo zona

Visų pirma šios nuostatos taikomos mikrorajonams, kuriuose vyrauja individualūs gyvenamieji namai ir nėra išvystytas CŠT. Čia siūloma naudoti individualias katilines.

Ekologiškai švarūs ir atsinaujinantys šilumos šaltiniai (elektros energija, geoterminė, saulės energija, mediena ir jos atliekos, šiaudai, biokuras) galimi visoje rajono teritorijoje.

Sprendiniai Pakruojo miestui

Kadangi esama CŠT sistema gerai išvystyta, katilinės yra modernizuotos, pritaikytos darbui sumažėjusio šilumos poreikio sąlygomis, šilumos punktai renovuoti, gamtinių dujų tiekimas miesto teritorijoje išvystytas, aktualus yra ekonominis veiksnys – aukšta šilumos gamybos savikaina. Jos mažinimo potencialas - diegti biokuro deginimą, keisti termofikacinius vamzdynus bei diegti kitas efektyvumo didinimo priemones. Decentralizuoti likusius neracionalius šilumos vartotojus.

Šiuo metu leistinas poveikis aplinkai dėl šilumos gamybos neviršijamas. Decentralizacijos atveju pažeminė oro tarša viršytų leistinas ribas: azoto oksidų koncentracija pažemio sluoksnyje 1,24 karto viršytų (pagal Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos dalių šilumos ūkio specialaus plano duomenis) didžiausią leistiną koncentraciją.

Sprendiniai Linkuvos miestui

Gyvenamieji namai dviejų, trijų aukštų: tai sudaro geras prielaidas decentralizuojant šilumos tiekimą, pastatuose įrengti kieto kuro krosnis. Ekologiškai švarūs ir atsinaujinantys šilumos šaltiniai (elektros energija, geoterminė, saulės energija, mediena ir jos atliekos, šiaudai, biokuras) prioritetiniai šilumos gamybos būdai.

Tik pasirinkus galimybę kurti aktyvų plėtros branduolį („dipolį“) Pakruojis – Linkuva ir atsiradus potencialiems didesniems šilumos vartotojams vertinti techninės CŠT galimybes pirmiausiai panaudojant atsinaujinančius energijos šaltinius.

Sprendiniai Pakruojo kaimui

CŠT vartojantys daugiaaukščiai namai išsidėstę kompaktiškai. Pastatuose įrengti šilumos punktai. Katilinė, tiekianti šilumą Pakruojo kaimui yra dujofikuota ir šilumos gamybos kaštai sumažinti. Esamos CŠT sistemos yra per didelės, nepritaikytos esamiems poreikiams. Kadangi šildomi pastatai didesni nei dviejų aukštų, maksimaliai decentralizuoti šilumos tiekimą, naudojant populiariausią ir pigiausią šiandien šildymo būdą - individualias medienos krosnis- techniškai sudėtinga.

Rekomenduojama - ekologiškai švarūs ir atsinaujinantys šilumos šaltiniai (dujos, elektros energija, geoterminė, saulės energija, mediena ir jos atliekos, šiaudai, biokuras) decentralizuojant šilumos tiekimą arba vietinės autonominės katilinės, naudojančios atsinaujinančius šilumos šaltinius.

Šiuo metu leistinas poveikis aplinkai dėl šilumos gamybos neviršijamas. Decentralizacijos atveju pažeminė oro tarša neviršytų leistinų ribų.

Sprendiniai Petrašiūnų kaimui

Kadangi esama CŠT sistema fiziškai ir morališkai paseno (ypač tai liečia šilumos tinklus ir šildymo sistemas pas vartotojus) vartotojai atjungti nuo CŠT ir įsirengę individualius mediena kūrenamus katilus. Gamtinių dujų kaime nėra ir artimiausioje ateityje nenumatoma jų įvesti. Ekologiškai švarūs ir atsinaujinantys šilumos šaltiniai (elektros energija, geoterminė, saulės energija, mediena ir jos atliekos, šiaudai, biokuras) - prioritetiniai šilumos gamybos būdai. Ir kadangi pagal plano rekreacijos sprendinius siūloma prie kaimo kurti pramogų kompleksą, siūloma parko inžinerinę infrastruktūrą kurti panaudojant išskirtinai atsinaujinančius šilumos šaltinius, viešai deklaruojant šių sprendinių aplinką tausojančią idėją ir taip atliekant svarbią pažintinę - reklaminę akciją.

Šiuo metu leistinas poveikis aplinkai dėl šilumos gamybos neviršijamas. Decentralizacijos atveju pažeminė oro tarša neviršytų leistinų ribų.

Sprendiniai Klovainių kaimui

Ekologiškai švarūs ir atsinaujinantys šilumos šaltiniai (elektros energija, geoterminė, saulės energija, mediena ir jos atliekos, šiaudai, biokuras) - prioritetiniai šilumos gamybos būdai. Ir kadangi pagal plano rekreacijos sprendinius siūloma prie kaimo kurti pramogų kompleksą, siūloma parko inžinerinę infrastruktūrą kurti panaudojant išskirtinai atsinaujinančius šilumos šaltinius, viešai deklaruojant šių sprendinių aplinką tausojančią idėją ir taip atliekant svarbią pažintinę - reklaminę akciją.

Šilumos tiekimo zonos CŠT veiklos zonos - Pakruojo m., Pakruojo km. – nurodyti Teritorijos inžinerinės infrastruktūros ir susisiekiimo brėžinyje, vadovaujantis Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos dalių šilumos ūkio specialiuoju planu.

Sprendiniai senųjų amatų atgaivinimo gyvenvietėms (Žeimelis, Pašvitinis, Lygumai, Rozalimas). Įgyvendinant plane siūlomą konceptualią turizmo plėtros kryptį – gyvenvietėms, turinčioms buvusias turgaus aikštes, atgaivinti turgaus tradiciją su tradicinių amatų pristatymu, turgumis ir jomarkais bei kitokias krašto tradicijas reprezentuojančiomis akcijomis – siūloma tose zonosse vystyti išskirtinai medienos ir jos atliekų, šiaudų, biokuro, kaip natūraliai aplinkai draugišką ir aplinką tausojančią idėją, panaudojimą šilumos gamybai.

7.5 DUJŲ TIEKIMAS

Pakruojo mieste dujotiekio tinklas yra pakankamai išvystytas, atsiradus stambiams vartotojams ar grupei mažų vartotojų, galinčių iš dalies finansuoti dujotiekio tinko tiesimą, dujotiekio atvedimo galimybės realios. Didesnieji potencialūs gamtinių dujų vartotojai galėtų būti CŠT sistemos.

Dujotiekio tinklas rajone nėra stipriai išvystytas. Kitos Pakruojo rajono dujofikuotos vietovės yra Pakruojo kaimas ir Žeimelis. Akivaizdaus ekonominio pagrindo plėsti skirstomojo dujotiekio tinklą juose kol kas nėra, nes individualūs buitiniai vartotojai teikia pirmenybę kietam kurui (malkoms) kaip pigiausiajam kurui. Atsiradus stambiams vartotojams ar grupei mažų vartotojų, dujų pajungimas jiems lengvai išsprendžiamas.

Didesnieji potencialūs gamtinių dujų vartotojai rajone galėtų būti miesteliai, kuriuose yra organizuotas centralizuotas šilumos vartojimas grupei šilumos vartotojų. Tai Linkuva,

Petrašiūnai, Klovainiai. Juose yra veikiančios katilinės, šilumai generuoti naudojančios taršų ekologiniu požiūriu kurą - skalūnų alyvą ir krosnių kurą. Bet kadangi šių miestelių išmetamų į aplinkos orą teršalų sklaidos skaičiavimai rodo, jog naudojant šį kurą neviršijamos oro užterštumo leistinos normos, aktyvesnio poreikio dujofikuoti tas teritorijas nėra. Akivaizdaus ekonominio pagrindo plėsti skirstomojo dujotiekio tinklą rajone kol kas nėra. Pasirinkus galimybę kurti aktyvų plėtos branduolį („dipolį“) Pakruojis – Linkuva ir atsiradus potencialiems didesniems vartotojams, vertinti dujotiekio tiesimo galimybes į Linkuvą.

Privačių namų gyventojai teikia pirmenybę kietam kurui (malkoms) kaip pigiausia kurui. Rajono miesteliuose atsiradus stambiems vartotojams ar grupei mažų vartotojų, galinčių iš dalies finansuoti dujotiekio tinklo tiesimą, dujotiekio atvedimo galimybė išlieka.

Suskystintų propano – butano dujų naudojimo apimtys ir realizavimo tinklas išvystytas ir yra augimo galimybės atsiradus dujų poreikiui. Pagrindinis suskystintų dujų tiekėjas AB „Suskystintos dujos“ suinteresuotas išnuomoti požeminius suskystintų dujų rezervuarus, taip pat atlieka jų projektavimo, montavimo, techninio aptarnavimo darbus, ženklus dujų panaudojimo augimo tikimybė yra nedidelė dėl aukštos dujų kainos ir požeminių rezervuarų įrengimo kainos.

Projekto grafiniėje dalyje vaizduojami esami magistraliniai dujotiekiai bei dujų skirstymo stotis. Dujų skirstymo stočiai yra nustatyta normatyvinė sanitarinė apsaugos zona. Ji gali būti tikslinama, atliekant poveikio visuomenės sveikatai ir aplinkai vertinimą.

7.6 ATLIEKŲ TVARKYMAS

Šiuo metu rajone įvesta vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir išvežimą. Fiziniai bei juridiniai asmenys turi galimybę susikaupusias atliekas šalinti į turimus konteinerius, šiukšlių maišus arba į konteinerines aikšteles ir atliekų priėmimo punktus. Paguliankos ir Aleknavičių sąvartynai jau uždaryti ir galutinai bus rekultivuoti pagal parengtus projektus iki 2009 m. pabaigos. Komunalinės atliekos surenkamos ir vežamos į regioninį Aukštakių sąvartyną. Antrinės žaliavos renkamos atliekų priėmimo punktuose, B tipo konteinerinėse aikštelėse ir 15 antrinių atliekų surinkimo aikštelėse.

Šiaulių apskrities savivaldybių pasirašytos sutarties pagrindu 2002 m. birželio 25 d. įsteigtas Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras. Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras organizuoja ir plėtoja regioninį komunalinių atliekų tvarkymą, derinant veiklos apimtį su savivaldybėmis, įgyvendina regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos kūrimo projektą bei regioninės atliekų tvarkymo sistemos tęstinumą.

Laikotarpiu iki 2018 metų savivaldybė atlieka šiuos darbus:

- Renka duomenis apie atliekų susidarymą ir turėtojus;
- Nustato vietinės rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą, rengia nuostatus ir įgyvendina kitas regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos kūrimo projekte numatytas priemones;
- Organizuoja visuomenės ekologinį švietimą ir informuoja visuomenę apie regioninį komunalinių atliekų tvarkymo tvarką;
- Organizuoja konferencijas, seminarus ir kitokius renginius, užtikrina atliekų tvarkytojų dalyvavimą juose.

Šiuo metu yra įdiegta **regioninė** komunalinių atliekų tvarkymo sistema, iš Europos Sąjungos gautų lėšų pastatytas naujas ir pirmasis Lietuvoje regioninis sąvartynas. Valstybinei komisijai 2007 m. vasario 23 d. pripažinus sąvartyną tinkamu naudoti, Šiaulių regiono atliekų tvarkymo sistema gali jau pilnai funkcionuoti.

Siekiant Pakruojo rajono atliekų tvarkymo sistemos darnaus vystymosi iki 2018 m. Pakruojo rajono bendrajame plane numatyta:

- Savivaldybės teritorijoje 2 etapais įdiegti funkcionalią atliekų surinkimo sistemą: I-jame etape įrengiant atliekų priėmimo punktus bei konteinerines aikšteles pagal esamą apkrovą, o II-ame etape - įrengiant papildomas aikšteles perspektyvinei apkrovai. Šiuo metu jau įrengta 17 A ir B tipo konteinerinių aikštelių ir 5 atliekų priėmimo punktai;
- A ir B tipo konteinerinių *aikštelių įrengimo* vietos: A tipo šiose gyvenvietėse – Guostagalio, Balsių, Bardiškių, Degėsių, Medikonių, Pamūšio, Plaučiškių, Stačiūnų, Šukionių, Udekų kaimuose, o B tipo šiose gyvenvietėse – Linkuvos m., Petrašiūnų, Pašvitinio, Pakruojo (senamiestyje), Pakruojo (naujamiestyje), *Jovaruose ir Pakruojo kaime*;
- Įdiegti atskirai antrinių žaliavų (popieriaus, plastiko ir stiklo) surinkimo sistemą;
- Įdiegti stambiagabaričių ir pavojingų atliekų surinkimo sistemas rajono teritorijoje, taikant specialias surinkimo priemones. Šios atliekos planuojamos rinkti atliekų priėmimo punktuose ir apvažiavimo būdu iš gyventojų ir įmonių pagal patvirtintus grafikus;
- Uždaryti visus iki šiol neuždarytus sąvartynus Pakruojo rajone iki 2007 m lapkričio mėn. Į regioninį sąvartyną atliekos vežamos nuo rinkliavos įvedimo pradžios (rinkliava planuota įvesti nuo 2007 m rugsėjo 1 d.). Reikėtų užterštus plotus, senus šiukšlynus ir sąvartynus, suteikiant galimybę jų vietoje atsirasti pramoniniams, rekreacinėms ar kitokios paskirties zonoms;
- Organizuoti atliekų surinkimą ir išvežimą iš miestų ir gyvenviečių viešųjų zonų, tokių kaip parkai, viešojo transporto stotelės, gatvės ir kt.. Šiose vietose pastatyti reikiamą kiekį šiukšlių dėžių skirtų mišrioms atliekoms ar/ir antrinėms žaliavoms (pvz. popieriui, stiklui, pakuotėms);
- Įrengti žalių atliekų kompostavimo aikštelę ir stambiagabaričių atliekų surinkimo aikštelę Aleknaičių kaime, buvusio ir likviduojamo sąvartyno vietoje.

Duomenys apie inventorizuotus uždarytinus Pakruojo rajono seniūnijų ir kaimo sąvartynus bei šiukšlynus yra pateikti pirmame etape Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane (esamos būklės analizė) (žr. 8.3.6, 8.3.7, 8.3.8, 8.3.9 lenteles).

Duomenys apie Pakruojo rajone numatomų įrenginių APP ir konteinerių aikštelių skaičių pateikti žemiau 7.6.1.lentelėje. Kaimo kategorijos sąvartynai bus uždaromi iki 2010 metų, bet tam būtina sąlyga - įrengti visoje jų aptarnavimo zonoje pakankamą konteinerinių aikštelių tinklą.

7.6.1 lentelė. Duomenys apie Pakruojo rajone iki 2010 metų numatomą įrengti atliekų priėmimo punktus ir konteinerių aikšteles

Eil. Nr.	Pakruojo rajonas			Viso APP	Vso KA
	Elemento pavadinimas	I etapas	Pastabos		
1.	Rajoninis atliekų priėmimo punktas	1	<i>Pakruojo m.</i>	1	
2.	Seniūnijų atliekų priėmimo punktas	4		4	
3.	Konteinerinių aikštelių A tipo	10			10
4.	Konteinerinių aikštelių B tipo	7			7

Įvertinant rajone susidarantį atliekų kiekį, atlikti konteinerių poreikio skaičiavimai. 7.6.2 lentelėje pateikti galutiniai rezultatai.

7.6.2 lentelė. Reikalingas konteinerių kiekis Pakruojo rajone

Atliekos	2006 metais	2010 metais
Komunalinėms atliekoms		
1,1 m ³	217	268
0,12 m ³	6493	8032
Antrinėms žaliavoms		
1,1 m ³	69	384

Komunalinėms ir antrinėms žaliavoms konteinerių įrengimas vyks dviem etapais: iki 2006 metų pabaigos ir iki 2010 metų pabaigos.

7.6.3 lentelė. Ilgalaikė strateginė veiksmų programa

Eil. Nr.	Veikla	Atsakinga institucija	Terminas
1.	Atliekų perkrovimo stočių kūrimo klausimo nagrinėjimas (įvertinant pasikeitusią padėtį)	ŠRATC, Savivaldybė	2007
2.	Papildomų konteinerių aikštelių įrengimas	ŠRATC	2007-2010
3.	Papildomo atliekų surinkimo ir pervežimo autotransporto įsigijimas	Atliekas tvarkančios įmonės	2007-2014
4.	Likusių sąvartynų uždarymas ir rekultivavimas	ŠRATC	2010
5.	Atliekų surinkimo maršrutų atnaujinimas	Atliekas tvarkančios įmonės	2007
6.	Įrengti komunalinių atliekų rūšiavimo liniją, įsigaliojus atitinkamai ES Direktyvai	ŠRATC	2007-2008
7.	Papildomas konteinerių pirkimas visų rūšių atliekoms	Atliekas tvarkančios įmonės	2007-2010
8.	Statybinių ir griovimo atliekų perdirbimo įrenginių įsigijimas	ŠRATC	2008
9.	Biodegrazuojamų atliekų atskyrimo iš bendro srauto ir jų perdirbimo (bioreaktoriai, kompostavimas, deginiamas) įgyvendinimas	ŠRATC	2010

7.7 TELEKOMUNIKACIJOS IR RYŠIAI

Prisijungimas prie AB TEO LT (buvusios AB „Lietuvos telekomas“) tinklų vykdomas pagal poreikį. Šiuo metu esančiose stotyse laisvų abonentinių linijų yra, o interneto tinklas plėtojamas atsižvelgiant į vartotojų poreikius. Fiksuoto laidinio ryšio ir interneto tinklo plėtrai/ įrengimui naujai planuojamose savivaldybės plėtros vietose reikia numatyti:

- iki 20m² žemės sklypą planuojamos teritorijos centrinėje dalyje, skirtą telekomunikacijų įrenginių pastatymui, kai potencialių vartotojų skaičius iki 1000;
- iki 70m² žemės sklypą planuojamos teritorijos centrinėje dalyje, skirtą telekomunikacijų įrenginių pastatymui, kai potencialių vartotojų skaičius virš 1000;

Techninius koridorius inžineriniams tinklams patiesti nuo esamų telekomunikacinių tinklų iki planuojamų įrenginių vietos bei nuo įrenginių iki vartotojų.

7.8 TERITORIJŲ REZERVAVIMAS INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS SISTEMŲ PLĖTRAI, VALSTYBĖS IR APSKRITIES SVARBOS OBJEKTAMS

Rezervuoti teritorijas naujai aukštos įtampos (330 kV galios) elektros perdavimo oro linijai tiesi nuo Panevėžio TP iki Mūšos PP siūloma infrastruktūros koridoriuje Įsoniai-Ąžuolynė – Radviliškio link. Konkretūs rezervuojamų teritorijų plotai ir vietos nurodomos elektros linijos trasos specialiajame plane.

Inžinerinių komunikacijų plėtrai numatyti infrastruktūros koridoriai. Jų naudojimo reglamentai surašyti žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų 5.4.2 lentelėje.

8. TERITORIJOS, KURIOMS BŪTINA PARENGTI VIETOS LYGMENS TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTUS

Įgyvendinant Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius reikia koreguoti galiojančius arba parengti naujus teritorijų planavimo dokumentus:

- Pakruojo miesto bendrąjį planą*;
- **Detaliuosius planus:**
  - Linkuvos miestui, Žeimelio, Lygumų, Klovainių, Petrašiūnų, Rozalimo, Pašvitinio, Gačionių, Guostagalio, Bardiškių, Grikpėdžių, Ūdekų, Rimkūnų, Pamūšio, Triškonių, Balsių, Stačiūnų, Šukionių, Medikonių, Degučių, Plaučiškių, Žvirblonių kaimams – siekiant reguliuoti gyvenamųjų namų ir kvartalų statybą, inžinerinės infrastruktūros, paslaugų gyventojams ir verslo plėtrą užstatytose teritorijose ir planuojamose statybų plėtros zonose; deklaruoti ir saugoti viešąjį interesą šiose gyvenamosiose vietovėse;
  - Parengti Linksmučių gyvenvietės užstatomų teritorijų detalųjį planą;
  - Planuojamoms Pakruojo ir Linkuvos miestų pramonės zonoms – siekiant sudaryti palankias sąlygas materialinėms investicijoms į didelės pridėtinės vertės veiklas;
  - Planuojamoms pramogų centrų plėtros teritorijoms – siekiant sudaryti palankias sąlygas investicijoms į pramogų verslą Pakruojo rajone.
- **Specialiuosius planus:**
  - Gyvulininkystės plėtros Pakruojo rajono teritorijoje specialųjį planą;
  - Rekreacinių teritorijų plėtros specialiuosius planus (esant poreikiui) – siekiant reglamentuoti veiklą planuojamose rekreacinėse teritorijose;
  - Pakruojo teritorijoje esančių septynių valstybės saugomų teritorijų gamtotvarkinius planus;
  - Plėtros branduolio vystymo specialųjį planą – siekiant reglamentuoti veiklos konversiją planuojamo plėtros branduolio teritorijoje;
  - Seniūnijų kaimo plėtros žemėtvarkos projektus (esant poreikiui) – siekiant parengti rekomendacijas prekinės žemės ūkio veiklos plėtrai, žemės gerinimo ir kraštovaizdžio apsaugos priemonės, vietinės reikšmės kelių tinklo plėtrą ir kt.;
  - Pakelės infrastruktūros plėtros specialųjį planą (esant poreikiui) – siekiant reglamentuoti pakelės infrastruktūros ir paslaugų plėtrą;
  - Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą (esant poreikiui)*.
- **Kitus projektus ir programinius dokumentus:**
  - Miestų (Linkuvos ir Pakruojo) ir kaimų gyvenamųjų vietovių apšvietimo sistemos įrengimo ir rekonstrukcijos techninius projektus;
  - Miesto ir kaimo gyvenamųjų vietovių gatvių asfaltavimo techninius projektus, pagal nustatytus prioritetus;
  - Parengti viešojo susisiekimo maršrutų schemą, susietą su kaimyninėmis savivaldybėmis;
  - Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo Pakruojo rajono energijos ūkio plėtrai galimybių studiją.

* Šie teritorijų planavimo dokumentai jau yra parengti ir patvirtinti Pakruojo rajono savivaldybės tarybos.